

DIALOG
POŁECZNOŚĆ LOKALNA
ZPIECZENSTWO
Z ŁUPKÓW
WISKO NATURALNE
ORMACJA
LIENT

14,91 mld m³
11 mld m³
4,32 mld m³

Odpowiedzialna energia

Raport Społeczny
PGNiG SA 2012

Odpowiedzialna energia

Raport Społeczny
PGNiG SA 2012

Spis treści

- 6 Misja i wartości
- 8 List Prezesa Zarządu
- 10 PGNiG – profil firmy
- 13 PGNiG na giełdzie
- 17 Ład korporacyjny
- 18 Działalność i łańcuch wartości
- 19 Obszar Upstream
- 19 Obszar Rynek
- 21 Obszar Model Biznesowy
- 22 Nasze podejście do zrównoważonego rozwoju
- 22 Interesariusze
- 23 Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu
- 24 Zarządzanie Strategią
- 24 Informacje na temat Raportu
- 25 Kalendarz wydarzeń
- 30 Miejsce pracy
- 31 Nagrody i wyróżnienia
- 32 Smocze Łódzie – Pomorski Oddział Handlowy
- 32 Promowanie aktywnej mobilności, wolontariat pracowniczy podczas kampanii Rowerowe Piątki i Kongres Mobilności Aktywnej – Pomorski Oddział Handlowy
- 33 Inicjatywa „Uśmiech Żaka” – Oddział w Zielonej Górze
- 33 Dobre praktyki w Sekcji Sprzedaży Mobilnej – Mazowiecki Oddział Handlowy
- 33 Wyróżnienie w 5. edycji konkursu „Mama w pracy” – Dolnośląski Oddział Handlowy
- 33 Ratownicy i strażacy w akcji gaszenia pożaru – Ćwiczenia w Podziemnym Magazynie Gazu Ziemnego Husów – Oddział w Sanoku
- 34 Konkurs BHP „Bezpiecznie w pracy” – Oddział w Sanoku
- 35 Badanie Satysfakcji Pracowników PGNiG SA
- 35 Akcja „Żółty Tydzień” w PGNiG
- 35 4. konferencja nt. Dialogu społecznego w GK Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo
- 36 Projekt „Komputer oknem na świat” – Pomorski Oddział Handlowy
- 36 Program Pomorskiego Oddziału Handlowego „Mały karmnik – wielka sprawa”
- 36 Program etyczny w PGNiG SA
- 38 Dialog z pracownikami
- 38 Wypadki w PGNiG SA
- 38 Łączna liczba pracowników
- 39 Godziny szkoleniowe
- 39 Zatrudnienie na koniec roku według segmentów (w osobach)
- 39 Gaz z łupków
- 39 Zespół Zadaniowy ds. komunikacji i dialogu ze społecznościami lokalnymi
- 40 Klient
- 41 Wynik finansowy w 2013 roku
- 41 Nagrody
- 42 Działania rozwojowe na rzecz społeczności lokalnych – POH
- 42 Dolnośląski Oddział Handlowy aktywnie rozwija komunikację z klientem
- 43 Nowe gazyfikacje gminy: Chęciny i Sitkówka Nowiny – Karpacki Oddział Handlowy
- 43 Modernizacja instalacji oczyszczania, skraplania i magazynowania helu w Oddziale w Odolanowie
- 44 Internetowa komunikacja z klientami PGNiG
- 44 Centralna Umowa z Poczta Polską SA – wielomilionowe oszczędności
- 45 Badanie satysfakcji Klienta
- 46 Gaz z łupków
- 46 PGNiG wspólnie z GRUPĄ LOTOS w projektach łupkowych
- 46 Warsztaty nt. gazu z łupków dla samorządów i mediów
- 46 Uruchomienie portalu łupkowego
- 47 PGNiG w 12 projektach programu Blue Gas
- 47 PGNiG SA otrzymało nagrodę Shale Gas Company of the Year
- 48 Środowisko naturalne
- 50 Wdrażanie, utrzymanie i doskonalenie SZŚ oraz HSE
- 52 Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza
- 54 Gospodarka wodno-ściekowa
- 55 Gospodarka odpadami
- 58 Przedsięwzięcia prośrodowiskowe, nakłady
- 59 Gaz z łupków
- 59 Spotkanie z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi
- 59 Film edukacyjny i kamery internetowe
- 59 Kodeks odpowiedzialnego pozyskiwania gazu ziemnego i ropy naftowej PGNiG
- 59 Nieobligatoryjny monitoring środowiska
- 59 Kontrole Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

60	Społeczności lokalne	72	Gaz z łupków
62	STARTER dla dialogu i współpracy międzysektorowej w regionie pomorskim – Pomorski Oddział Handlowy	72	Strategia komunikacji i dialogu ze społecznościami lokalnymi w procesie poszukiwań gazu z łupków
62	Dzień Bezpieczeństwa – Pomorski Oddział Handlowy	72	Badania społeczne
62	Bęc jabłkiem w głowę – Pomorski Oddział Handlowy	72	Serial edukacyjny, kampania w prasie, newsletter łupkowy, skrzynka kontaktowa, materiały informacyjne, konferencje
63	Koncert „Pomóż dzieciom sprawić radość” – KOH	73	Spotkania z władzami gmin, mieszkańcami, dyżury informacyjne, wizyty studyjne
63	Spektakl dla najmłodszych pacjentów szpitala dziecięcego – KOH	73	Gminne Rady Konsultacyjne
63	Kiermasz charytatywny dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie Wsparcie funkcjonowania Domu Dziecka „Hanka” w Dębicy – Karpacki Oddział Handlowy	73	Wspieranie inicjatyw lokalnych
63	Nie Sam z Mikołajem – Pomorski Oddział Handlowy	74	Wskaźniki GRI
63	Akcja „Tornister” – Pomorski Oddział Handlowy	78	Informacje dodatkowe
64	Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych – Pomorski Oddział Handlowy	79	Wyraź swoją opinię
64	Artyści Dzieciom. Pod Ostoną Sztuki – Pomorski Oddział Handlowy	79	Podziękowanie
64	Dolnośląski Oddział Handlowy na ratunek dzieciom	80	Słowniczek kluczowych zagadnień CSR
65	Koncert Nadziei – Dolnośląski Oddział Handlowy	82	Słowniczek terminów branżowych
65	Wrocławski sport pomaga chorym dzieciom – DOH	83	Gaz z łupków
65	Projekt „Akademia bezpiecznego przedszkolaka” – Wielkopolski Oddział Handlowy		
65	Prelekcje w przedszkolach i szkołach podstawowych – Karpacki Oddział Handlowy		
66	„Ropa, nafta, gaz – poznać je już czas” – Pomorski Oddział Handlowy		
66	Akademia Bezpiecznej Kobiety – Wielkopolski Oddział Handlowy		
66	Górnicy od morza po góry – PGNiG Oddział w Zielonej Górze		
66	Projekty realizowane z Fundacją Śląskiego Centrum Chorób Serca: Program „Tak dla Transplantacji” – Karpacki Oddział Handlowy		
67	Górnicy krwiodawcy – PGNiG Oddział w Zielonej Górze		
67	Z Polskim Czerwonym Krzyżem prawie od zawsze... – Karpacki Oddział Handlowy		
67	„Niebiescy Dzieciom” – Wielkopolski Oddział Handlowy		
67	PGNiG GAZ CUP – Wielkopolski Oddział Handlowy		
68	CROSS OSTRZESZOWSKI – Wielkopolski Oddział Handlowy		
68	Turniej talentów w Kaliszu – PGNiG GAZ CUP 2012 Energia w Młodych – Wielkopolski Oddział Handlowy		
69	PGNiG XI Wojewódzki Turniej Halowej Piłki Nożnej Uczniów Szkół Specjalnych – Karpacki Oddział Handlowy		
69	Puchar Świata w Szklarskiej Porębie Bieg Gwarków – Dolnośląski Oddział Handlowy		
69	Smak Wenecji w Jarosławiu – Karpacki Oddział Handlowy		
69	Wystawa World Press Photo w Poznaniu – Wielkopolski Oddział Handlowy		
70	Polityka dotycząca udziału w życiu publicznym i lobbingu		
71	Fundacja PGNiG SA im. I. Łukasiewicza		

Misja i wartości

Naszą misją jest zapewnienie niezawodnych i bezpiecznych dostaw czystej i przyjaznej dla środowiska naturalnego energii z wykorzystaniem konkurencyjnych oraz innowacyjnych rozwiązań energetycznych. Jesteśmy wierni naszej tradycji i zaufaniu, którym obdarzają nas klienci, ale pozostajemy również otwarci na nowe wyzwania i zmiany. Działając w interesie naszych akcjonariuszy, klientów i pracowników, chcemy być wiarygodnym i przejrzystym partnerem, realizującym rozwój i wzrost wartości firmy w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Odpowiedzialność

To podstawa codziennego działania wszystkich pracowników PGNiG, niezależnie od zajmowanego stanowiska, a jednocześnie wyzwanie, które mobilizuje nas do dbania o wspólne dobro.

Partnerstwo

To budowanie trwałych, opartych na wzajemnym zaufaniu obopólnie korzystnych relacji w ramach PGNiG – z pracownikami i organizacjami związkowymi oraz na zewnątrz – z klientami, społecznościami lokalnymi i innymi uczestnikami rynku.

Wiarygodność

To długotrwałe i konsekwentne budowanie wysokiej kultury komunikacji, opartej o zasady dialogu, stymulującej atmosferę zaufania wśród wszystkich naszych interesariuszy.

Jakość

To stałe doskonalenie naszych produktów i poziomu świadczonych usług przez wdrażanie nowoczesnych technologii, usprawnianie systemów zarządzania i kształtowanie etycznego środowiska w PGNiG SA, w zgodzie z aspiracjami naszych klientów, pracowników i wszystkich partnerów.

List Prezesa Zarządu

Szanowni Państwo,
w imieniu Zarządu Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa zapraszam Państwa do lektury Raportu Społecznego PGNiG SA za 2012 rok. Oprócz satysfakcjonujących wyników finansowych ważną jest dla nas także realizacja działań wynikających z założeń Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu. Szczególnie polecam Państwu lekturę sekcji dotyczących naszych działań dialogowych ze społecznościami lokalnymi nt. poszukiwań gazu z łupków. Ostatnie miesiące pokazały, jak ważki to temat i jak wiele wszyscy: rząd, administracja, koncesjonariusze poświęcają mu uwagi. PGNiG postanowiło potraktować temat dialogu: informowania, edukowania, współpracy ze społecznościami w sposób jak najbardziej odpowiedzialny i rzetelny. Został powołany specjalny zespół ds. dialogu ze społecznościami lokalnymi, który posługuje się całym zestawem narzędzi, o czym przeczytają Państwo w Raporcie.

W 2012 roku ponownie przeanalizowaliśmy i oceniliśmy cele, które wyznaczono w Strategii Spółki na lata 2011–2015. Uwzględniliśmy wszystko to, co zmieniło się w naszym otoczeniu – nowe trendy ekonomiczne, tendencje na rynku gazowym, otoczenie regulacyjne. W efekcie niektóre założenia i plany wymagały korekty. Wnioski z analiz wykrystalizowały w Krótkoterminowej strategii budowy wartości na lata 2012–2014, której głównymi filarami są intensyfikacja działalności poszukiwawczej i wydobywczej, przygotowanie Grupy PGNiG do liberalizacji rynku gazu ziemnego, optymalizacja portfela pozyskania gazu ziemnego, restrukturyzacja modelu biznesowego Grupy oraz konsekwentna budowa segmentu elektroenergetycznego.

Mimo spowolnienia wywołanego globalnym kryzysem przed gazem ziemnym są wciąż dobre perspektywy. Uznajemy, że poszukiwanie i wydobywanie oraz elektroenergetyka to obszary komplementarne, z dużym potencjałem synergii, i konsekwentnie rozwijamy oba segmenty. Gaz ziemny pochodzący z własnych złóż, powinien odgrywać coraz większą rolę w sektorze wytwarzania energii. Dlatego podtrzymujemy nasze cele strategiczne dotyczące zwiększenia własnego wydobycia węglowodorów.

Spółka chce zintensyfikować poszukiwania węglowodorów ze złóż konwencjonalnych w kraju na 80 koncesjach. Planujemy dalszą optymalizację działalności poszukiwawczej i wydobywczej poza granicami Polski. Będziemy kontynuować prace poszukiwawcze dotyczące niekonwencjonalnych złóż węglowodorów, głównie na Pomorzu i w województwie lubelskim.

Rozpoczęcie z końcem 2012 roku wydobycia ze złoża Skarv na Norweskim Szelfie Kontynentalnym oraz ze złoża LMG w Wielkopolsce zdecydowanie wzmacnia potencjał wydobywczy Grupy Kapitałowej.

Nasz kraj, w stosunku do średniej unijnej, ma nadal perspektywę znaczącego wzrostu popytu na energię elektryczną oraz wykorzystania gazu jako źródła energii w elektroenergetyce, zwłaszcza w wysokosprawnej kogeneracji. Z myślą o przyszłej dywersyfikacji źródeł przychodów podjęliśmy w 2012 roku intensywne działania na rzecz rozszerzenia naszej oferty o energię elektryczną. Udział w segmencie wytwarzania energii oraz zaangażowanie Grupy PGNiG w budowę nowych elektrociepłowni gazowych w Polsce pozwoli osiągnąć ten cel i odpowiedzieć na przewidywane zapotrzebowanie rynku. Własne moce produkcyjne umożliwią PGNiG maksymalnie efektywne wejście na rynek sprzedaży energii.

Zapewnienie stabilnych i nieprzerwanych dostaw energii i gazu ziemnego Klientom indywidualnym i instytucjonalnym to niezmiennie nadrzędny cel Spółki. Jego realizacji służą strategiczne inwestycje PGNiG – budowa i rozbudowa podziemnych magazynów gazu oraz gazociągów dystrybucyjnych. Wzrost pojemności podziemnych magazynów gazu pozwoli elastycznie reagować na zakłócenia w dostawach paliwa.

Równocześnie konsekwentnie dywersyfikujemy kierunki dostaw gazu z zagranicy. Działania te nie tylko umożliwiają zakup tańszego surowca, ale zwiększają bezpieczeństwo energetyczne Polski. Dzięki interkonektorowi Moravia, łączącemu Polskę i Czechy, rozbudowanemu połączeniu w Lasowie na granicy polsko-niemieckiej oraz „wirtualnemu rewersowi” na gazociągu jamalskim, udział importu gazu z kierunków zachodniego i południowego wzrósł do poziomu 18%, czyli do 2 mld m³.

Miniony rok możemy podsumować z dużą satysfakcją. Przychody Grupy PGNiG wyniosły 28,7 mld zł, to jest o 5,7 mld zł więcej niż rok wcześniej. Wypracowaliśmy zysk netto o wartości 2,23 mld złotych oraz ponad 2,5 mld zysku operacyjnego. Po trudnych negocjacjach z Gazpromem uzyskaliśmy historyczną obniżkę cen gazu w Kontrakcie Jamalskim. Zintensyfikowaliśmy segment poszukiwań gazu, w tym gazu z łupków. Konsekwentnie przygotowujemy się do liberalizacji rynku gazu, zmieniamy naszą firmę. Te starania już docenił rynek. W ciągu roku akcje PGNiG wzrosły o prawie 30 procent, a za działalność w 2012 roku Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA otrzymało prestiżową nagrodę „Byki i Niedźwiedzie” przyznawaną przez Gazetę Giełdy Parkiet, w kategorii „Spółka Roku z WIG20”. PGNiG notowane jest w RESPECT Index – Rankingu Odpowiedzialnych Firm Giełdy Papierów Wartościowych niezmiennie, od początku jego istnienia. Natomiast w kwietniu 2012 roku PGNiG, po raz kolejny, uznane zostało za najbardziej odpowiedzialną firmę branży Paliwa i Energetyka – rankingu odpowiedzialnych firm Dziennika Gazety Prawnej. To dla nas duże wyróżnienia, ale traktujemy je w kategoriach zobowiązań na przyszłość, mając świadomość czekających nas wyzwań. Tak jak zaangażowanie w inicjatywę Global Compact. To ogromne wyzwanie, ale także wyraz wysiłków podmiotów GK PGNiG w celu realizacji założeń i wartości uznawanych za kluczowe przez światowy biznes i wyznaczanych przez tę prestiżową agendę ONZ.

W 2012 roku rozpoczęliśmy proces transformacji struktury organizacyjnej Spółki, nastąpiła centralizacja obsługi klientów biznesowych w oddziałach i przekształcenie jednostek odpowiedzialnych za koordynację obsługi klientów indywidualnych w gazowniach w Regionalne Biura Handlowe. Równoległe, Spółka wdrożyła proces zmian w obszarze poszukiwań i wydobywania węgłowodorów. W jego wyniku powołano Oddział Geologii i Eksploatacji, którego zadaniem jest koordynacja działań poszukiwawczych i decyzji inwestycyjnych w obszarze poszukiwań i wydobywania w kraju i za granicą. W ramach Oddziału nastąpiła konsolidacja funkcji Geologii oraz Wierceń realizowanych dotychczas w Oddziałach w Sanoku i w Zielonej Górze z funkcjonującymi w strukturze Centrali PGNiG SA Departamentami Eksploatacji i Robót Górniczych oraz Poszukiwania Złóż. Wiosną 2012 roku nastąpiła także konsolidacja 5 spółek wiertniczoserwisowych z Grupy PGNiG – PNiG Kraków SA, PNiG Jasło SA, PNiG NAFTA SA, PN „Diament” Sp. z o.o. i ZRG Krosno Sp. z o.o. w spółkę PGNiG Poszukiwania. Od 1 lutego 2013 roku, po zakończeniu pełnej fuzji prawno-organizacyjnej, funkcjonują one pod nazwą Exalo Drilling.

Biorąc pod uwagę dynamikę zmian na rynku energii i gazu, zbliżającą się nieuchronnie liberalizację rynku i nakładane na PGNiG nowe obowiązki regulacyjne, w tym obbligo giełdowe, konieczne są zmiany, by Grupa PGNiG jak najlepiej sprostała pojawiającej się konkurencji. Zmiany będą dotyczyć zarówno zarządzania portfelem gazu PGNiG na poziomie hurtowym, jak i organizacji handlu detalicznego. Będziemy starali się przygotować coraz lepszą ofertę dla naszych Klientów, doskonalić służby sprzedażowe, wykorzystując przy tym nasze przewagi rynkowe: skalę działalności, istniejące relacje z Klientami oraz nowe możliwości, jakie daje nam rozwój segmentu elektroenergetyki.

O sukcesie każdej firmy decydują przede wszystkim pracujący w niej ludzie i to na każdym szczeblu struktury organizacyjnej. Każdy z nas, codzienną pracą, przyczynia się do budowania wartości Grupy PGNiG. Serdecznie dziękuję wszystkim Pracownikom Grupy PGNiG oraz Członkom Rady Nadzorczej za wkład w osiągnięcie obecnej pozycji Spółki.

Z poważaniem,

Jerzy Kurella
Wiceprezes Zarządu,
wykonujący obowiązki Prezesa Zarządu PGNiG SA

PGNiG – profil firmy

Kluczowe rezultaty w 2012 roku

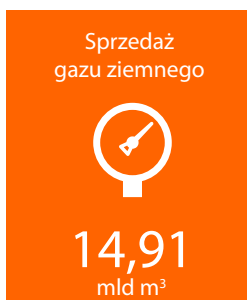

Podstawowym obszarem działalności PGNiG jest wydobywanie i sprzedaż gazu ziemnego oraz ropy naftowej. Zarówno w kraju, jak i za granicą prowadzimy działania związane z badaniami geofizyczno-geologicznymi, poszukiwaniem złóż, ich eksploatacją oraz przygotowaniem produktów do sprzedaży.

Sprzedaż gazu ziemnego obejmuje surowiec wydobywany ze złóż krajowych oraz pochodzący z importu. By zapewnić stałe i nieprzerwane dostawy gazu ziemnego, korzystamy z ośmiu nowoczesnych podziemnych magazynów gazu. Poprzez tysiące kilometrów gazociągów, będących własnością sześciu regionalnych spółek gazownictwa, gaz trafia do naszych klientów.

Od września 2005 roku PGNiG jest notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Grupa PGNiG cieszy się rosnącym zaufaniem rynku kapitałowego i uzyskuje bardzo dobre oceny ratingowe. O pozycji PGNiG świadczy fakt, że firma jest notowana w ramach WIG20, a od 23 września 2013 r. również WIG30 – indeksu największych spółek warszawskiej giełdy.

Grupa Kapitałowa PGNiG jest liderem na rynku gazu ziemnego w Polsce. Szeroki wachlarz działań firmy – począwszy od prac poszukiwawczych i wydobywczych – aż do sprzedaży produktu końcowego do klientów, wymaga ogromnego potencjału kadrowego, dlatego też spółki wchodzące w skład Grupy PGNiG zatrudniają około 32 tysięcy pracowników. Poza Polską – w której Grupa PGNiG jest jednym z największych pracodawców – jesteśmy obecni w wielu krajach, między innymi: w Belgii, Danii, Egipcie, Norwegii, Pakistanie, Rosji, Kazachstanie, Ugandzie, Norwegii, Rosji, Czechach, Austrii, Niemczech, także na Białorusi, Ukrainie czy na Węgrzech.

Od października 2009 roku PGNiG nieprzerwanie wchodzi również w skład Respect Index – indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie. RESPECT Index służy promowaniu odpowiedzialnego zarządzania w spółkach publicznych w kontekście zrównoważonego rozwoju, ładu informacyjnego oraz komunikacji na rynkach finansowych. Jednym z elementów weryfikacji spółek do zakwalifikowania w Respect Index jest wypełnienie ankiety, która z roku na rok obejmuje coraz to nowe obszary i wymaga od firmy wdrażania coraz to nowych, odpowiedzialnych rozwiązań w zakresie zarządzania zrównoważonym rozwojem.

W kwietniu 2012 roku PGNiG zajęło V miejsce na „Liście 500” Rzeczypospolitej – największych polskich przedsiębiorstw w 2011 roku.

Zatrudnienie na koniec 2012 roku według segmentów (w osobach)

	2011	2011	2010	2009
Centrala PGNiG	617	838	840	833
Poszukiwanie i wydobywanie	10 990	12 054	11 592	10 800
Obrót i magazynowanie	3 780	3 841	3 809	3 836
Dystrybucja	13 255	13 865	13 881	13 851
Wytwarzanie	1 069	-	-	-
Pozostała działalność	2 327	2 185	2 296	2 073
Razem	32 038	32 783	32 418	31 393

Konsolidowane spółki Grupy Kapitałowej PGNiG

Poszukiwanie i Wydobywanie	Obrót i Magazynowanie	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostała działalność	
Exalo Drilling SA	100%	Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o.	Dolnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. 100%	PGNiG Termika SA 99,99%	Geovita SA 100%
PNiG Jasło SA	100%	Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. 100%		„INVESTGAS” SA 100%	
GK PNiG Kraków	100%	Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. 100%		PGNiG Technologie SA 100%	
PNiG Nafta SA	100%	GK Mazowiecka Spółka Gazownictwa 100%		PGNiG Serwis Sp. z o.o. 100%	
PN Diament Sp. z o.o.	100%	Powisłe Park Sp. z o.o. 100%		BSiPG „Gazoprojekt” SA 75%	
ZRG Krosno Sp. z o.o.	100%	Pomorska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. 100%			
Geofizyka Kraków SA	100%	Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. 100%			
Geofizyka Toruń SA	100%				
PGNiG Norway AS	100%				
POGC Libya B.V.	100%				

GK PNiG Kraków obejmuje PNiG Kraków SA oraz jej spółki zależne Oil Tech International F.Z.E. i Poltava Services LLC.
Stan na 31 grudnia 2012 roku.

Zmiany w strukturze Grupy PGNiG

- W styczniu 2012 roku PGNiG SPV 1 Sp. z o.o. podpisała z Vattenfall AB ostateczną umowę sprzedaży akcji, której przedmiotem było nabycie 24.591.544 akcji w kapitale zakładowym Vattenfall Heat Poland SA. Akcje te stanowiły 99,8% w kapitale zakładowym i uprawniały do 99,8% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu Vattenfall Heat Poland SA. W tym samym miesiącu firma spółki Vattenfall Heat Poland SA została zmieniona na PGNiG Termika SA. W I półroczu 2012 roku PGNiG SPV 1 Sp. z o.o. skupiła od akcjonariuszy mniejszościowych część akcji PGNiG Termika SA i jej udział w kapitale zakładowym spółki wzrósł do poziomu 99,9%. W grudniu 2012 roku nastąpiło połączenie spółek PGNiG SPV 1 Sp. z o.o. i PGNiG Termika SA poprzez przeniesienie całego majątku na spółkę przejmującą, czyli PGNiG Termika SA.
- W lutym 2012 roku Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. zwiększyła swój udział w spółce GAZ Sp. z o.o. z siedzibą w Błoniu do 80%.
- W czerwcu 2012 roku PGNiG Sales & Trading GmbH nabyła 100% udziałów spółki XOOL GmbH w celu rozszerzenia działalności handlowej na terenie Niemiec.
- W czerwcu 2012 roku PGNiG nabyło 100% udziałów spółki MLV 26 Sp. z o.o., której firmę zmieniono na PGNiG Serwis Sp. z o.o.; spółka została zakupiona w celu świadczenia usług kadrowo-płacowych, finansowo-księgowych i informatycznych dla podmiotów Grupy PGNiG.
- W czerwcu 2012 PGNiG nabyło 100% udziałów spółki MLV 27 Sp. z o.o., której firmę zmieniono na PGNiG SPV 4 Sp. z o.o.
- W lipcu 2012 roku zawiązana została spółka pod firmą PGNiG Poszukiwania SA w organizacji; spółka została powołana w celu przeprowadzenia konsolidacji spółek poszukiwawczych i serwisowych należących do PGNiG; w grudniu 2012 roku NWZ PGNiG Poszukiwania SA podjęło uchwałę o połączeniu spółki ze spółkami: PNiG Kraków SA, PNiG NAFTA SA, PNiG Jasło SA, PN „Diament” Sp. z o.o. oraz ZRG Krosno Sp. z o.o.; na koniec 2012 roku połączenie nie zostało zarejestrowane w KRS.
- W sierpniu 2012 roku Walne Zgromadzenie PT Geofizyka Toruń Indonesia LLC podjęło decyzję o otwarciu postępowania likwidacyjnego spółki.
- W grudniu 2012 roku Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. zbyła wszystkie posiadane udziały w spółce Gaz Media Sp. z o.o. na rzecz spółki w trybie umorzenia za wynagrodzeniem.
- W grudniu 2012 roku Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. nabyła od BSiPG „Gazoprojekt” SA 5.000 udziałów w spółce Powisłe Park Sp. z o.o.; w związku z tym udział spółki w kapitale zakładowym Gaz Media Sp. z o.o. wzrósł do 100%.
- W 2012 roku zarejestrowano także przekształcenie następujących spółek w spółki akcyjne:
  - w styczniu 2012 roku – PNiG Jasło Sp. z o.o.
  - w czerwcu 2012 roku – PNiG Kraków Sp. z o.o., PGNiG Technologie Sp. z o.o. oraz PNiG NAFTA Sp. z o.o.
  - w lipcu 2012 roku – Geofizyka Kraków Sp. z o.o., Geofizyka Toruń Sp. z o.o. oraz Geovita Sp. z o.o.

Istotne zmiany w strukturze Grupy PGNiG w I kwartale 2013 roku

- W styczniu 2013 roku NZW BUD-GAZ PPUH Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki i rozpoczęcia procesu jej likwidacji.
- W styczniu 2013 roku NWZ PGNiG Poszukiwania SA podjęło uchwałę w sprawie zmiany statutu spółki, polegającej na zmianie firmy spółki na Exalo Drilling SA; rejestracja zmian statutu spółki w KRS miała miejsce w lutym 2013 roku.
- W lutym 2013 roku zarejestrowane w KRS zostało połączenie PGNiG Poszukiwania SA ze spółkami: PNiG Kraków SA, PNiG NAFTA SA, PNiG Jasło SA, PN „Diament” Sp. z o.o. oraz ZRG Krosno Sp. z o.o.

PGNiG na giełdzie

Rok 2012 był okresem dużej zmienności na rynkach kapitałowych w Polsce i na świecie i przyniósł dużą amplitudę wahań kursu akcji PGNiG. Dobrym prognozą na rok 2013 było osiągnięcie maksymalnej ceny akcji PGNiG, z końcem roku 2012 było to 5,21 zł, o 28% więcej niż na początku roku.

Pozycja na GPW

Od dnia debiutu, czyli 23 września 2005 roku, papiery wartościowe PGNiG należą do najbardziej rozpoznawalnych i uznanych na warszawskiej giełdzie. Od 15 grudnia 2005 roku akcje Spółki wchodziły w skład indeksu WIG20, a od 23 września notowane są również wśród spółek nowo prowadzonego przez Giełdę Papierów Wartościowych indeksu WIG30; dołączyły także do światowego indeksu spółek rynków wschodzących, ustalonego przez Morgan Stanley Capital International (MSCI Emerging Markets Index).

PGNiG po raz szósty z rzędu znalazło się w elitarnej grupie spółek notowanych w RESPECT Index, który jest pierwszym w Europie Środkowo-Wschodniej indeksem spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. Spółka należy także do indeksu branżowego WIG-Paliwa oraz do indeksu WIG-div, na który składają się przedsiębiorstwa giełdowe, wypłacające regularnie dywidendy.

Akcjonariat

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał zakładowy PGNiG wynosił 5 900 000 000 zł. Składało się na niego 5 900 000 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje wszystkich serii, tj. A, A1 oraz B, są akcjami zwykłymi na okaziciela i uprawniają do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut PGNiG nie przewiduje ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadającego na akcje spółki.

Struktura akcjonariatu w latach 2011–2012

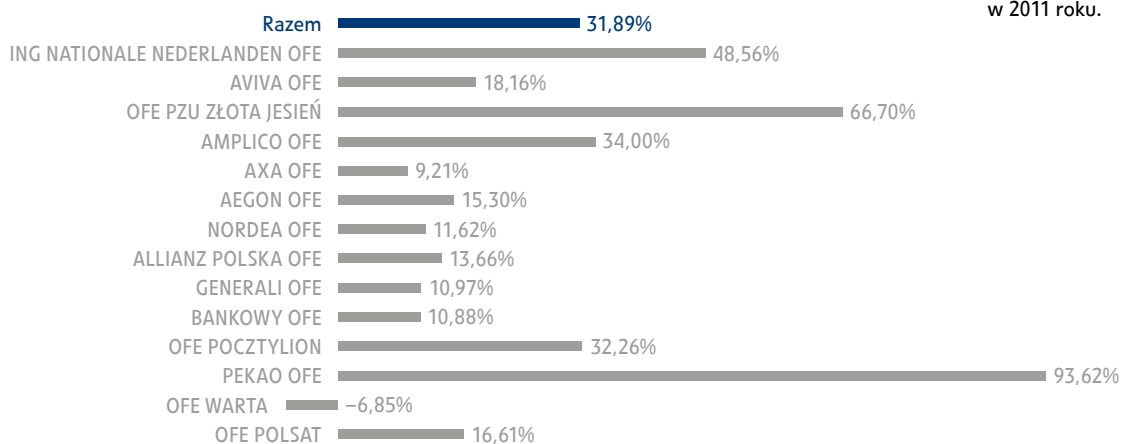
Akcjonariusze	Liczba akcji/głosów wynikających z akcji na 31.12.2011	Udział w kapitale zakładowym/ liczbie głosów na WZA na 31.12.2011	Liczba akcji/głosów wynikających z akcji na 31.12.2012	Udział w kapitale zakładowym/ liczbie głosów na WZA na 31.12.2012
Skarb Państwa	4 272 063 451	72,41%	4 271 810 954	72,40%
Pozostali	1 627 936 549	27,59%	1 628 189 046	27,60%
Razem	5 900 000 000	100,00%	5 900 000 000	100,00%

Relacje inwestorskie

PGNiG jako spółka, której papiery wartościowe są notowane na warszawskiej giełdzie, jest zobowiązana do rzetelnego informowania na temat własnej działalności oraz ważnych wydarzeń w Grupie PGNiG za pomocą regularnie sporządzanych raportów. Mogą się z nimi zapoznać na tych samych zasadach wszyscy obecni i potencjalni akcjonariusze. Obok raportów okresowych, publikowanych co kwartał, są to raporty bieżące, które obejmują wszelkie aspekty życia Spółki mogące mieć istotny wpływ na kurs jej akcji. Ich liczba wyniosła 191. Dodatkowo od 2010 roku publikowane są także raporty z zakresu ładu korporacyjnego (tzw. corporate governance).

Obszar relacji inwestorskich to jednak nie tylko działania o charakterze obligatoryjnym – wynikające wprost z przepisów prawa. Jest to również szereg różnorodnych aktywności, za pomocą których Spółka stara się sprostać wysokim oczekiwaniom ze strony wszystkich uczestników rynku, co w rezultacie buduje jej reputację i zaufanie inwestorów, długofalowo wpływając na obniżenie kosztów pozyskania kapitału. Do działań tych należą między innymi udziały w road show, w polskich i zagranicznych konferencjach dla inwestorów – w 2012 roku przedstawiciele PGNiG uczestniczyli w 14 takich konferencjach i road show. W ramach prowadzenia relacji inwestorskich przedstawiciele Spółki, w tym również na poziomie członków zarządu i dyrektorów, odbyli również około 130 spotkań z inwestorami instytucjonalnymi. Poza zwyczajowymi konferencjami branżowymi (Dzień Chemika, Energy Sector Conference) i regionalnymi w 2012 roku miały miejsce spotkania dotyczące rynku długu, związane z rekordową emisją obligacji PGNiG na Catalyst oraz z budowaniem relacji z inwestorami, którzy nabyli euroobligacje PGNiG w 2011 roku.

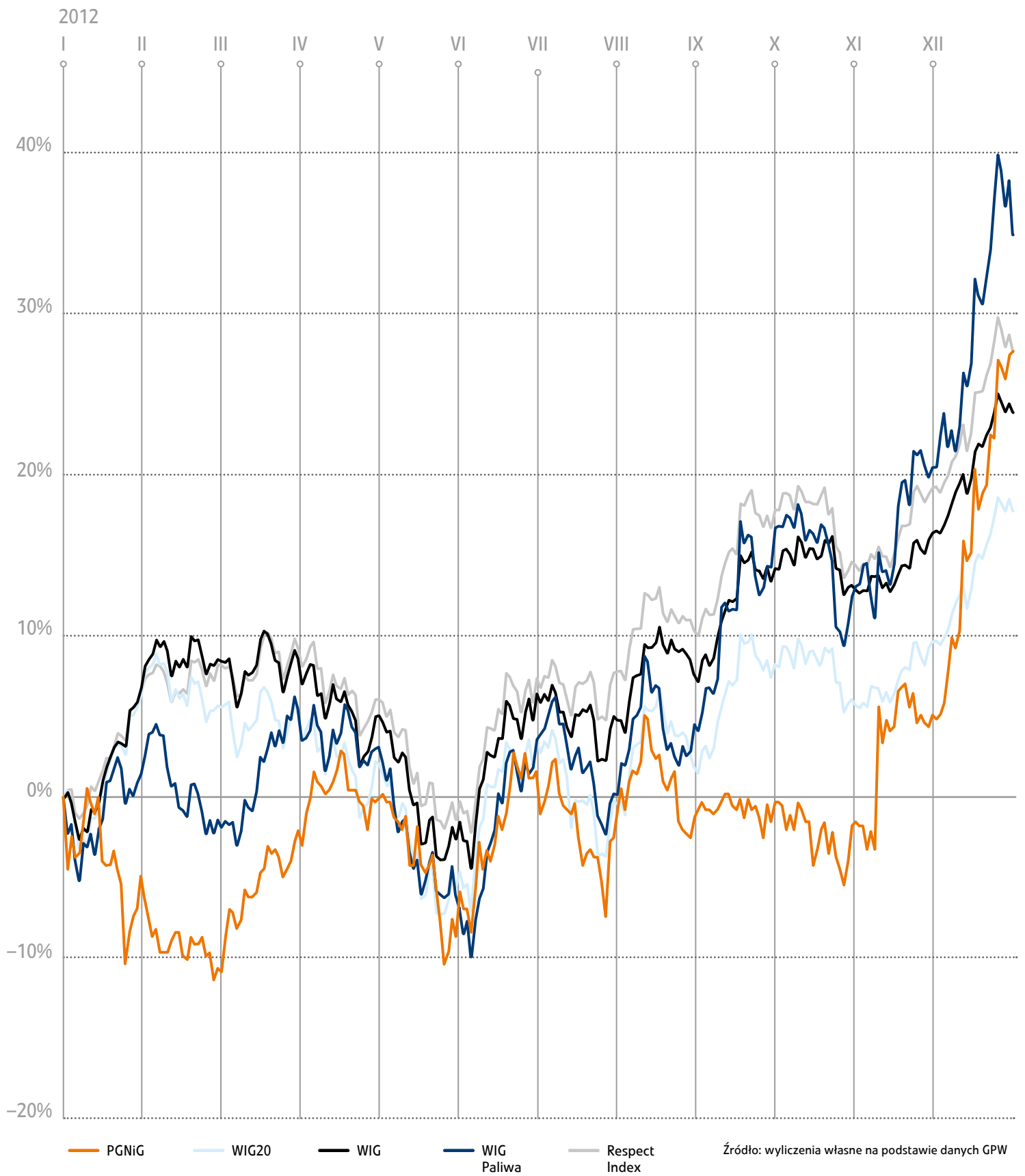
Zmiana liczby akcji PGNiG w portfelach OFE między 2011 i 2012 rokiem

Zestawienie akcji PGNiG w portfelach Otwartych Funduszy Emerytalnych

Lp.	Nazwa funduszu	Wartość na 31.12.2012	Liczba akcji na 31.12.2012	Udział w kapitale	Zmiana 2012/2011	Wartość na 31.12.2011	Liczba akcji na 31.12.2011	Udział w kapitale
1	ING NATIONALE NEDERLANDEN OFE	671 009 587	128 792 627	2,18%	48,56%	353 709 223	86 693 437	1,47%
2	AVIVA OFE	593 151 534	113 848 663	1,93%	18,16%	393 106 490	96 349 630	1,63%
3	OFE PZU ŻŁOTA JESIEŃ	530 368 190	101 798 117	1,73%	66,70%	249 151 287	61 066 492	1,04%
4	AMPLICO OFE	234 536 533	45 016 609	0,76%	34,00%	137 065 099	33 594 387	0,57%
5	AXA OFE	213 325 195	40 945 335	0,69%	9,21%	152 965 030	37 491 429	0,64%
6	AEGON OFE	100 016 193	19 196 966	0,33%	15,30%	67 928 389	16 649 115	0,28%
7	NORDEA OFE	102 827 332	19 736 532	0,33%	11,62%	72 138 982	17 681 123	0,30%
8	ALLIANZ POLSKA OFE	89 965 175	17 267 788	0,29%	13,66%	61 985 457	15 192 514	0,26%
9	GENERALI OFE	71 407 072	13 705 772	0,23%	10,97%	50 391 256	12 350 798	0,21%
10	BANKOWY OFE	77 013 465	14 781 855	0,25%	10,88%	54 392 908	13 331 595	0,23%
11	OFE POCZTYLION	41 785 242	8 020 200	0,14%	32,26%	24 741 536	6 064 102	0,10%
12	PEKAO OFE	38 752 027	7 438 009	0,13%	93,62%	15 673 145	3 841 457	0,07%
13	OFE WARTA	26 407 463	5 068 611	0,09%	-6,85%	22 199 574	5 441 072	0,09%
14	OFE POLSAT	18 356 711	3 523 361	0,06%	16,61%	12 328 112	3 021 596	0,05%
Razem		2 808 921 718	539 140 445	9,14%	31,89%	1 667 776 488	408 768 747	6,93%

Źródło: PAP

Relacje inwestorskie to także częste spotkania z zarządzającymi portfelami akcji w Warszawie czy bieżący kontakt z analitykami domów maklerskich, przygotowującymi rekomendacje dla swych klientów na temat akcji PGNiG SA. Inwestorzy, dysponujący mocno ograniczonym czasem, oczekują skondensowanego i jasnego przybliżenia skomplikowanych tematów, mających wpływ na wycenę Spółki.

Ponadto na stronie internetowej Spółki znajduje się dedykowana sekcja „Relacje Inwestorskie”, w której każdy uczestnik rynku kapitałowego znajdzie najważniejsze informacje na temat aktualnej sytuacji spółki, rynkowe prognozy dotyczące wyników Grupy PGNiG czy najświeższe rekomendacje ceny docelowej PGNiG, zaczerpnięte z opracowań analityków domów maklerskich.

Analiza kursu PGNiG

Kurs akcji PGNiG w trakcie całego roku kształtował się w zakresie od 3,62 do 5,21 zł. Przez większą część roku cena akcji była dość stabilna, wahając się między 3,62 i 4,29 zł. Jednocześnie do grudnia 2012 roku kurs akcji PGNiG wykazywał mniejszą dynamikę wzrostu niż indeks największych spółek WIG20. Najniższą wartość cena akcji PGNiG osiągnęła w ostatnim tygodniu lutego, przy dużym zapotrzebowaniu na gaz połączonym z brakiem odzwierciedlenia kosztów jego pozyskania w taryfie. Szybki marsz kursu w górę nastąpił po wynegocjowaniu zmian w kontrakcie jamalskim w listopadzie 2012 roku – cena akcji wzrosła od tego momentu o 30%, osiągając swe maksimum w dniu ostatnich notowań w roku.

W 2012 roku stopa zwrotu z akcji PGNiG wyniosła 28%. W tym roku nie nastąpiła wypłata dywidendy. Inwestorzy, którzy nabyli akcje PGNiG za cenę emisyjną, uzyskali do końca 2012 roku stopę zwrotu na poziomie 75% (bez uwzględnienia dywidend). Indeks szerokiego rynku WIG oraz indeks największych spółek WIG-20 również zakończyły rok 2012 na plusie, uzyskując odpowiednio blisko 24% i 18% zwrotu. Z indeksów, do których należy PGNiG, najlepiej wypadł branżowy WIG-Paliwa, który wzrósł o prawie 35%.

Ład korporacyjny

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem PGNiG, realizującym uprawnienia akcjonariuszy. Poprzez Walne Zgromadzenie akcjonariusze wypełniają swoje prawa korporacyjne, między innymi rozpatrując i zatwierdzając sprawozdania Zarządu, podejmując decyzje dotyczące wielkości, sposobu oraz terminu wypłaty dywidendy z zysku. Gremium to udziela członkom innych organów PGNiG absolutorium z wykonania obowiązków, powołuje członków Rady Nadzorczej, a także podejmuje decyzje dotyczące majątku spółki.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad funkcjonowaniem PGNiG we wszystkich dziedzinach jego działalności, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie Rady Nadzorczej. W skład Rady Nadzorczej wchodzi od pięciu do dziewięciu członków, w tym jeden niezależny, powoływanych na trzyletnią, wspólną kadencję przez Walne Zgromadzenie PGNiG. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej tak długo, jak pozostaje akcjonariuszem PGNiG. Dodatkowo w Radzie Nadzorczej, liczącej do sześciu członków, dwóch z nich, a gdy Rada liczy od siedmiu do dziewięciu członków, trzech z nich – jest powoływanych przez pracowników PGNiG.

Grupa PGNiG przywiązuje dużą wagę do właściwego wypełniania zasad ładu korporacyjnego. W sposób uczciwy, równy i rzetelny traktujemy wszystkich akcjonariuszy, dokładając wszelkich starań, by zbudować jak najlepsze relacje pomiędzy inwestorami a organami spółki.

Zarząd

Zarząd jest organem wykonawczym, kierującym działalnością PGNiG i reprezentującym spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. W Zarządzie PGNiG zasiada od dwóch do siedmiu osób, przy czym liczbę członków określa Rada Nadzorcza. Członkowie Zarządu są powoływani na wspólną kadencję, która trwa trzy lata. Do kompetencji tego organu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem działalności PGNiG, które nie zostały zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu. Zarząd działa na podstawie przepisów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów kodeksu spółek handlowych oraz postanowień Statutu i Regulaminu Zarządu.

Komitet Audytu

Komitet Audytu działa w ramach Rady Nadzorczej jako stały organ od 27 listopada 2008 roku. Składa się z co najmniej trzech członków Rady, w tym przynajmniej jednego członka niezależnego od spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu z PGNiG, powoływanego przez Walne Zgromadzenie zgodnie ze Statutem PGNiG. Osoba ta musi być kompetentna w dziedzinie rachunkowości i finansów. Członkowie Komitetu Audytu są powoływani przez Radę Nadzorczą.

Dobre praktyki

Zarząd PGNiG przykładą dużą wagę do przestrzegania wymogów ładu korporacyjnego. Od swojego debiutu giełdowego w 2005 roku Spółka stosuje się do zaleceń Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie zawartych w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW”. Raporty dotyczące przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przez PGNiG są publikowane na stronie internetowej pod adresem www.pgnig.pl w sekcji ładu korporacyjnego.

Kultura dialogu

PGNiG charakteryzuje prowadzenie szerokiego dialogu z otoczeniem rynkowym. Spółka wypełnia swoje obowiązki informacyjne wobec akcjonariuszy i innych interesariuszy rynku kapitałowego, publikując raporty dotyczące bieżącej działalności, raporty finansowe, a także organizując konferencje prasowe na temat głównych przedsięwzięć Spółki oraz jej celów strategicznych. Regulaminy Walnego Zgromadzenia, Rady Nadzorczej, Zarządu oraz Komitetu Audytu, a także Statut PGNiG są dostępne na stronie internetowej pod adresem www.pgnig.pl w sekcji ładu korporacyjnego.

Działalność i łańcuch wartości

PGNiG to przedsiębiorstwo z tradycją i ugruntowaną pozycją lidera na polskim rynku gazowniczym. Za sprawą długoletniego rozwoju Spółka dysponuje cennym zestawem aktywów i zachowuje kontrolę nad wieloma segmentami rynku energetycznego (produkcja, magazynowanie, sprzedaż i dystrybucja gazu ziemnego), co stanowi solidny fundament dalszego rozwoju i systematycznego podnoszenia jej wartości.

Nadrzędnym celem PGNiG jest realizacja wzrostu wartości dla akcjonariuszy. Dążąc do osiągnięcia tego celu Spółka przyjęła w grudniu 2012 roku „Krótkoterminową strategię budowania wartości GK PGNiG na lata 2012–2014”. Krótkoterminowa strategia PGNiG SA ma charakter kompleksowy i określa działania podejmowane w ramach realizacji nadrzędnego celu strategicznego GK PGNiG, jakim jest tworzenie wartości dla akcjonariuszy. Konkretyzuje zadania i cele stawiane przed Spółką w Strategii GK PGNiG przyjętej w 2011 roku, koncentrując się na najważniejszych obecnie aspektach funkcjonowania GK PGNiG, którymi są rozwój rynku, wzrost wydobywania i obniżka kosztów działalności.

Działania, przyjęte w ramach krótkoterminowej strategii budowania wartości GK PGNiG do 2014, ukierunkowane są na realizację 19 inicjatyw podzielonych na 3 obszary biznesowe:

- Upstream
- Rynek
- Model Biznesowy

Główne cele strategiczne składają się na wizję Grupy PGNiG, zgodnie z którą w perspektywie 2015 roku Grupa PGNiG będzie nowoczesną i sprawnie zarządzaną organizacją, obecną w prawie całym łańcuchu wartości w ramach sektora gazowego i skupiającą aktywa z sektorów paliwowego i elektroenergetycznego. Kluczowe dla osiągnięcia celów strategicznych PGNiG działania będą się koncentrować na:

- krajowej i międzynarodowej działalności poszukiwawczo-wydobywczej, zapewniającej dostęp do nowych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej;
- segmencie energetycznym, skoncentrowanym na rozwoju energetyki gazowej w Polsce;
- zarządzaniu portfelem gazu ziemnego Spółki i działalności na europejskim rynku handlu gazem.

Obszar Upstream

Dostęp do własnych złóż jest kluczowym czynnikiem sukcesu – stąd PGNiG rozwija działalność poszukiwawczo-wydobywczą w kraju i za granicą. Przyjęte w aktualizacji strategii cele strategiczne obejmują:

- rozwój działalności poszukiwawczo-wydobywczej w kraju;
- rozwój międzynarodowej działalności poszukiwawczo-wydobywczej skoncentrowanej na kluczowych regionach;
- zwiększenie kompetencji i optymalizacja działań w obszarze poszukiwania i wydobycia.

Działania podejmowane w tym zakresie obejmują:

- Rozpoznanie i zagospodarowanie niekonwencjonalnych złóż węglowodorów w ramach posiadanych koncesji;
- Współpracę z partnerami zewnętrznymi w obszarze poszukiwań i wydobycia węglowodorów;
- Intensyfikację krajowych poszukiwań węglowodorów ze złóż konwencjonalnych;
- Optymalizację działalności upstream poza granicami Polski.

Co już udało się nam zrobić

Spośród zadań wykonanych w kraju w zakresie działalności upstream w roku 2012 większość była związana z poszukiwaniem oraz zagospodarowaniem nowych złóż. Spółka chce skoncentrować się na poszukiwaniu i wydobyciu węglowodorów w kraju, jako najbardziej atrakcyjnym i rentownym kierunkiem działań. Szczególnie ważne będą nowe inicjatywy, zakładające prowadzenie poszukiwań gazu niekonwencjonalnego, zwłaszcza gazu z łupków oraz gazu konwencjonalnego w głębokich strukturach.

W 2012 roku Grupa PGNiG prowadziła prace poszukiwawczo-rozpoznawcze zarówno we własnym zakresie, jak i we współpracy z partnerami. Na własnych koncesjach prace wiertnicze prowadzone były w 8 otworach. W trzech odwiertach na Przedgórzu Karpat wykonano próby złożowe. Potwierdziły one obecność gazu w dwóch otworach: jednym poszukiwawczym (Kramarzówka-1) i jednym rozpoznawczym (Lubliniec-12). W trzecim z odwiertów (Łapanów-6K) nie uzyskano przemysłowego przyływu węglowodorów i otwór został zlikwidowany.

Prace prowadzono również w odwiercie Felsted-1 na koncesji w Danii, jednakże ze względu na negatywny wynik, otwór ten został zlikwidowany. Negatywne wyniki prac poszukiwawczych skłoniły PGNiG do rezygnacji z działalności poszukiwawczej w Danii. Koncesja 1/05 wygasła.

Grupa PGNiG prowadziła również poszukiwanie gazu ze złóż niekonwencjonalnych. Na koncesji Wejherowo wykonano otwór poziomy Lubocino 2-H, w którym w grudniu 2012 roku rozpoczęto zabiegi szczelinowania hydraulicznego utworów ordowiku. Przeprowadzono także zabieg szczelinowania w skałach syluru w otworze pionowym Lubocino-1, a także wykonano odwiert Opalino-2. Na koncesji Tomaszów Lubelski natomiast wykonano odwiert Lubycza Królewska-1, który jest pierwszym otworem ukierunkowanym na rozpoznanie możliwości występowania gazu w łupkach na koncesjach posiadanych przez PGNiG na obszarze południowej Lubelszczyzny.

Poza projektami prowadzonymi samodzielnie, w dniu 4 lipca 2012 roku, PGNiG podpisało umowę ramową w zakresie poszukiwania i wydobycia gazu ziemnego oraz ropy naftowej z łupków na obszarze koncesji Wejherowo z czterema innymi polskimi spółkami: Tauron Polska Energia SA, KGHM Polska Miedź SA, PGE Polska Grupa Energetyczna SA i Enea SA. Zgodnie z umową wspólne prace będą prowadzone między innymi w rejonie Kochanowa, Częstkowa i Tępcza, na części należącej do PGNiG koncesji Wejherowo. Obecnie prowadzone są prace nad uzgodnieniem aneksu do umowy, regulującego szczegółowe zasady współpracy pomiędzy zaangażowanymi podmiotami.

Grupa PGNiG włączyła do eksploatacji trzy odwierty ropne na złożu BMB (Barnówko – Mostno – Buszewo), co spowodowało wzrost wydobycia ropy naftowej do poziomu 478 tys. ton w 2012 roku. Ponadto do eksploatacji włączone zostało złożo ropne Lubiatów i złożo gazowe Międzychód. Zagospodarowanie tych złóż stanowi część projektu LMG (Lubiatów – Międzychód – Grotów).

31 grudnia 2012 roku Grupa PGNiG rozpoczęła wydobycie ze złoża Skarv na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Ponadto na obszarze koncesji PL212E odkryte zostało nowe złożo Snadd Outer, które zlokalizowane jest w pobliżu złoża gazu Snadd North i sąsiaduje ze złożem Skarv.

Grupa PGNiG kontynuowała również prace poszukiwawczo-rozpoznawcze w Egipcie i Pakistanie. W Egipcie prowadzono działalność poszukiwawczą na koncesji Bahariya (Blok nr 3), a w Pakistanie na obszarze złoża Rehman. Złożo Rehman zostało w 2012 roku zakwalifikowane przez pakistański organ koncesyjny (Directorate General of Petroleum Concessions) jako niekonwencjonalne (tight gas).

Obszar Rynek

Działalność handlowa w PGNiG opiera się na zaspokajaniu krajowego popytu na paliwo gazowe poprzez transakcje kupna/sprzedaży gazu ziemnego. Gaz ziemny jest sprzedawany zarówno odbiorcom indywidualnym, jak i przemysłowym. W obliczu dynamicznych zmian w otoczeniu prawnym i biznesowym Grupa PGNiG podejmuje wiele działań w obszarze obrotu, aby utrzymać pozycję lidera na rynku polskim w warunkach otwartej konkurencji.

W zaktualizowanej strategii PGNiG przyjęto następujące cele dla obszaru sprzedaży:

- utrzymanie wiodącej pozycji na rynku polskim;
- zwiększenie efektywności operacyjnej.

Działania podejmowane w tym zakresie obejmują między innymi:

- Poprawę efektywności obszaru sprzedaży i obsługi klientów;
- Wdrożenie zintegrowanej oferty produktowej;
- Wdrożenie nowej polityki marketingowej;
- Animację/wsparcie programu liberalizacji rynku gazu;
- Rozwój segmentu energetyki;
- Zmianę zasad ustalania cen w kontraktach importowych;
- Zmianę struktury portfela pozyskania gazu z importu;
- Centralizację funkcji handlu hurtowego w Grupie PGNiG.

Co już udało się nam zrobić

Import

W ramach renegotjacji formuły cenowej w kontraktach importowych PGNiG podpisało aneksy do dwóch istotnych umów na dostawy gazu ziemnego.

W październiku 2012 roku PGNiG i VNG-Verbundnetz Gas AG podpisały porozumienie zmieniające nr 1 do Umowy sprzedaży gazu Lasów z dnia 17 sierpnia 2006 roku, obowiązującej do 1 października 2016 roku. Strony uzgodniły nową formułę cenową, która oparta jest na cenach produktów ropopochodnych i bieżących cenach rynkowych gazu ziemnego oraz nową stawkę opłaty za moc. Porozumienie weszło w życie 1 października 2012 roku.

Natomiast w listopadzie 2012 roku PGNiG i OOO Gazprom Export zawarły aneks do Kontraktu kupna-sprzedaży gazu ziemnego do Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 września 1996 roku z OOO Gazprom Export, obowiązującego do 31 grudnia 2022 roku, zmieniający warunki cenowe na dostawy gazu do Polski z uwzględnieniem zakupów zrealizowanych we wcześniejszych okresach. Uzgodniona nowa formuła cenowa odzwierciedla zmiany, jakie zaszły na europejskim rynku gazu w ostatnich latach oraz uwzględnia notowania produktów ropopochodnych i ceny rynkowe gazu ziemnego. W efekcie zakończonych w listopadzie 2012 roku negocjacji z OAO Gazprom/OOO Gazprom Export, PGNiG uzyskało obniżenie ceny surowca rosyjskiego o ponad 10%.

W celu obniżenia kosztów pozyskania gazu ziemnego PGNiG podpisała z OGP Gaz-System SA umowę o świadczenie usługi tzw. wirtualnego rewersu na gazociągu jamalskim w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2015 roku.

W ramach dywersyfikacji dostaw gazu z importu Grupa PGNiG zwiększyła zakupy gazu z kontraktów krótkoterminowych. Zakupy te realizowane były głównie przez PGNiG Sales & Trading.

W 2012 roku PGNiG Sales & Trading rozpoczęło obrót gazem ziemnym na terenie Niemiec na giełdzie EEX (European Energy Exchange) oraz na podstawie transakcji pozagiełdowych. Ponadto w 2012 roku spółka nabyła 100% udziałów w spółce XOOOL GmbH i rozpoczęła sprzedaż gazu ziemnego odbiorcom końcowym na rynku niemieckim.

Sprzedaż

PGNiG jest największym dostawcą gazu ziemnego na krajowym rynku. Udział PGNiG w rynku gazu szacowany jest na około 96%, pozostałe 4% posiadają dostawcy spoza Grupy PGNiG, którzy w znaczącym stopniu dokonują zakupu gazu od PGNiG. W 2012 Grupa PGNiG sprzedała 14,9 mld m³ gazu, z czego 13,9 mld m³ stanowiła sprzedaż z krajowego systemu przesyłowego i dystrybucyjnego, 0,7 mld m³ stanowiła sprzedaż gazu bezpośrednio ze złóż, a 0,3 mld m³ sprzedaż gazu na rynku niemieckim.

We wrześniu 2012 roku PGNiG uruchomiło sprzedaż energii elektrycznej do klientów biznesowych (grupy taryfowe A, B i C). W pierwszym kwartale 2013 roku Spółka rozpoczęła sprzedaż energii elektrycznej do klientów indywidualnych (grupa taryfowa G).

W grudniu 2012 roku PGNiG rozpoczęło obrót gazem ziemnym na Towarowej Giełdzie Energii. Zgodnie z decyzją Prezesa URE obrót ten zwolniony jest z obowiązku taryfowania.

Spółka kontynuowała również projekt „Zasilanie miejscowości Ełk i Olecko w paliwo gazowe grupy E przy zastosowaniu LNG”. Projekt obejmuje budowę stacji regazyfikacji LNG i stacji redukcyjno-pomiarowych dwustopniowych z nawianialniami w miejscowościach Ełk i Olecko oraz przestawienie odbiorców na gaz wysokometanowy w powyższych miejscowościach. W 2012 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu z funduszy unijnych (w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko).

Dystrybucja

W 2012 roku Spółki Gazownictwa prowadziły prace związane z rozbudową i modernizacją sieci gazowej oraz dokonywały przyłączeń nowych klientów, zarówno do istniejącej sieci, jak i rozbudowywanej. Ponadto Spółki kontynuowały wymianę najbardziej awaryjnych odcinków gazociągów żeliwnych oraz modernizowały gazociągi o długim okresie użytkowania, których dalsza eksploatacja zagrażała bezpieczeństwu i powodowała duże straty gazu.

Spółki gazownictwa realizowały również projekty, na które podpisały umowy o dofinansowanie z funduszy unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Magazynowanie

Do 31 maja 2012 roku funkcję operatora systemu magazynowania pełniło PGNiG. W maju 2012 roku tę rolę przejęła spółka z Grupy PGNiG Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o., której Prezes URE udzielił koncesji na magazynowanie paliw gazowych w instalacjach magazynowych na okres od 1 czerwca 2012 roku do 31 maja 2022 roku.

W 2012 roku PGNiG zakończyło rozbudowę PMG Strachocina oraz oddało do eksploatacji jedną z kawern KPMG Mogilno. Spowodowało to zwiększenie pojemności czynnych magazynów gazu wysokometanowego do 1.821,9 mln m³ na koniec 2012 roku. Spółka kontynuowała również rozbudowę PMG Wierzchowice, który jest największym magazynem gazu ziemnego w Polsce, oraz budowę nowego magazynu PMG Kosakowo. Na rozbudowę PMG Strachocina i PMG Wierzchowice oraz budowę PMG Kosakowo PGNiG uzyskało dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa PGNiG udostępniła na zasadach TPA oraz na potrzeby OGP Gaz-System SA łącznie 1.821,5 mln m³ pojemności magazynowych czynnych instalacji magazynowych, z czego 1.796,0 mln m³ na zasadach umowy długoterminowej, a 25,5 mln m³ na zasadach umowy krótkoterminowej. Dodatkowo w KPMG Mogilno 0,39 mln m³ wykorzystywane jest na pokrycie zużycia własnego magazynu.

Energetyka

Grupa PGNiG kontynuowała projekt „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli”. W 2012 roku dokonano wyboru głównego wykonawcy, podpisano umowę realizacyjną projektu oraz przeprowadzono proces zawarcia umów kredytowych na finansowanie budowy. Ponadto w 2012 roku rozpoczęto przygotowania do budowy bloku gazowo-parowego o mocy elektrycznej około 450 MW w Elektrociepłowni Żerań.

Grupa PGNiG podjęła działania w celu zwiększenia zakresu oferowanego asortymentu poprzez zwiększenie produkcji LNG. Jest to szczególnie ważne na polskim rynku, gdzie zarówno obrót, jak i przesył oraz dystrybucja gazu są działalnością regulowaną. W 2011 roku Oddziały Obrotu Gazem zrealizowały zadania inwestycyjne obejmujące między innymi: sprzedaż ciepła, modernizację kotłowni, budynków oraz inne inwestycje realizowane na potrzeby 23 gazowni.

Obszar Model Biznesowy

Dostrzegając możliwości dalszego rozwoju Grupy PGNiG, prowadzone są działania zmierzające do rozbudowy i zwiększania skali działalności.

W związku z powyższym w aktualizacji strategii wyznaczono następujące cele strategiczne dla nowych obszarów działalności:

- rozwój segmentu energetycznego;
- reorganizacja GK PGNiG;
- zwiększenie efektywności organizacji zorientowanej projektowo.

Działania podejmowane w tym zakresie obejmują między innymi:

- Optymalizację systemu zarządzania zasobami ludzkimi w PGNiG;
- Wdrożenie systemu zarządzania projektami/portfelem projektów;
- Utworzenie Centrum Usług Wspólnych;
- Restrukturyzację obszarów działalności podstawowej Grupy PGNiG;
- Restrukturyzację obszarów działalności dodatkowej Grupy PGNiG;
- Restrukturyzację zatrudnienia;
- Optymalizację segmentu magazynowania w Grupie PGNiG.

Co już udało się nam zrobić

Poszukiwanie i Wydobycie

W 2012 roku przeprowadzony został proces konsolidacji spółek poszukiwawczych i serwisowych w segmencie Poszukiwanie i Wydobycie w Grupie PGNiG. PGNiG Poszukiwania SA (od lutego 2013 roku – Exalo Drilling SA) zostało połączone ze spółkami: PNiG Kraków, PNiG NAFTA, PNiG Jasło, PN „Diament” oraz ZRG Krosno.

W 2012 roku przeprowadzono również proces reorganizacji obszaru Poszukiwanie i Wydobycie w PGNiG. Utworzony został Oddział Geologii i Eksploatacji w Warszawie. Zadaniem oddziału jest koordynacja i merytoryczny nadzór nad poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów w kraju i za granicą.

Energetyka

W ramach przekształcania Grupy PGNiG w nowoczesny koncern multienergetyczny w styczniu 2012 roku PGNiG nabyło od Vattenfall AB (za pośrednictwem spółki zależnej PGNiG SPV 1) 99,8% akcji spółki Vattenfall Heat Poland SA (nazwa spółki została zmieniona na PGNiG Termika SA). Nabycie tych aktywów rozszerzyło zakres działalności Grupy PGNiG o wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła.

W 2012 roku spółka PGNiG Termika stała się centrum kompetencyjnym Grupy PGNiG w obszarze wytwarzania ciepła i energii elektrycznej oraz realizacji projektów z zakresu elektroenergetyki i ciepłownictwa.

Dystrybucja

W pierwszym kwartale 2013 roku Zarząd PGNiG zatwierdził skład nowej spółki PGNiG SPV4, której zadaniem było połączenie 6 spółek dystrybucyjnych w jeden podmiot z centralą w Warszawie i 6 oddziałami regionalnymi, prowadzącymi techniczną działalność w terenie.

W dniu 24 maja 2013 roku odbyły się Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników wszystkich zaangażowanych w proces spółek, które wyraziły zgodę na połączenie PGNiG SPV4 (Spółka Przejmująca) z sześcioma spółkami dystrybucyjnymi (Spółki Przejmowane) na podstawie art. 492 §1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych (KSH). W dniu 27 maja 2013 roku rozpoczęto procedurę rejestracji powyższego połączenia w KRS.

Magazynowanie

W ramach reorganizacji działalności magazynowej w Grupie PGNiG w dniu 22 maja 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG wyraziło zgodę na objęcie przez PGNiG udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Operator Systemu Magazynowania w ramach połączenia spółki Operator Systemu Magazynowania i spółki Investgas SA.

Wsparcie

W 2012 roku rozpoczęto proces tworzenia centrum usług wspólnych, które będzie świadczyć usługi finansowo-księgowo, kadrowo-płacowe i usługi IT. W tym celu została utworzona spółka PGNiG Serwis. Spółka będzie obsługiwała niektóre podmioty Grupy PGNiG.

Nasze podejście do zrównoważonego rozwoju

Interesariusze

Ze względu na skalę i zasięg działania PGNiG ma duże grono Interesariuszy. Na różnych etapach łańcucha wartości mamy różnorodny wpływ na Interesariuszy i na relacje z nimi oraz wiążące się z tym specyficzne zobowiązania wobec nich. PGNiG stara się prowadzić swoje działania biznesowe w sposób odpowiedzialny, uwzględniając zasady dialogu społecznego. Podczas podejmowania decyzji biznesowych poszukuje rozwiązań korzystnych dla wszystkich grup Interesariuszy jednocześnie, biorąc pod uwagę zarówno aspekty ekonomiczne, jak i społeczne. Taka postawa wynika ze świadomości, że tylko budując porozumienie z Interesariuszami, możemy prowadzić naszą działalność zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, poznając i coraz lepiej rozumiejąc wzajemne potrzeby i oczekiwania.

Uwzględnianie potrzeb Interesariuszy i proces komunikacji z nimi jest także jednym z elementów zarządzania ryzykiem.

Interesariusz GK	Metoda dialogu
Pracownicy – obecni i emerytowani	Konsultacje społeczne, Rada Pracowników, system komunikatorów – pracowników odpowiedzialnych za komunikację wewnętrzną, codzienny newsletter elektroniczny, portal wewnętrzny, badanie opinii pracowników, czaty z przedstawicielami Zarządu, spotkania okolicznościowe, wyjazdy dla emerytowanych pracowników
Klienci	Badania satysfakcji, infolinia, strona www, Biuro Obsługi Klienta, dedykowani doradcy biznesowi
Społeczności lokalne	Konsultacje społeczne, działania w ramach Fundacji PGNiG oraz funduszu darowizn, współpraca bezpośrednia z władzami i organizacjami lokalnymi
Partnerzy biznesowi NGO Organizacje społeczne	Dedykowani doradcy biznesowi, spotkania bezpośrednie, konferencje, deklaracje branżowe, współpraca w zakresie akcji humanitarnych na świecie, w Polsce – poprzez Fundację PGNiG i fundusz darowizn
Dostawcy Dostawcy usług i sprzętu	Oceny współpracy, wspieranie rozwoju lokalnego
Instytuty, uczelnie wyższe i szkoły Instytucje doradcze i badawcze	Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego na wszystkich poziomach, konferencje, program stypendialny Fundacji PGNiG, wsparcie merytoryczne inwestycji
Urzędy administracji i Regulator, Komisja Europejska	Konsultacje, wspólne inicjatywy – konferencje, warsztaty
Akcjonariusze i inwestorzy	Spotkania z zarządzającymi portfelami, udział w road show oraz w zagranicznych konferencjach dla inwestorów, dedykowany newsletter, raporty bieżące i sprawozdania
Media	Artykuły prasowe, wywiady, wkładki tematyczne

1

zwiększenie satysfakcji obecnych oraz pozyskanie nowych klientów poprzez poprawę jakości obsługi klienta;

2

efektywna, oparta na partnerskich zasadach i dialogu, współpraca z partnerami społecznymi i biznesowymi;

Jednym z przykładów współpracy z Interesariuszami w PGNiG jest skomplikowana sieć zależności w przypadku wydobycia gazu. Oddziały PGNiG Sanok oraz Zielona Góra zajmują się eksploatacją ropy naftowej i gazu ziemnego. Działalność ta jest ściśle powiązana z ingerencją w środowisko naturalne, a także ze współpracą ze społecznościami lokalnymi. Dlatego dla bliższego i dalszego otoczenia kopalń ropy i gazu niezwykle istotne jest, aby prowadzić działalność w sposób przyjazny dla otoczenia. Współczesne kopalnie to często obiekty położone w środku lasu, posiadające nowoczesny monitoring procesów technologicznych, zbudowane z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii.

W obszarze tym istotną rolę odgrywają dostawcy sprzętu i odbiorcy produktów. Spełnianie ich oczekiwań i wymagań dotyczących jakości produktów, elastyczności i terminowości w realizacji dostaw, a także dobrej współpracy na dotychczasowym poziomie jest jednym z priorytetów oddziałów. Współpraca ze społecznościami lokalnymi wiąże się z częstymi konsultacjami społecznymi, a także z zaangażowaniem oddziałów w wydarzenia sportowe i kulturalne realizowane w danym regionie. Podobnie wygląda kwestia relacji z Interesariuszami w przypadku poszukiwania gazu ze złóż niekonwencjonalnych (gazu z łupków). O tym więcej przeczytać można w sekcji: „Gaz z łupków” w poszczególnych rozdziałach.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu

Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK formalnie została zaakceptowana przez Zarząd PGNiG w lipcu 2009 roku. W jej tworzenie zaangażowani byli pracownicy wszystkich obszarów merytorycznych Centrali PGNiG SA oraz Oddziałów i Spółek GK PGNiG. Równocześnie Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK PGNiG pełni funkcję komplementarną w stosunku do strategii biznesowej. Głównym celem, jaki sobie postawiliśmy, formułując naszą misję w zakresie zrównoważonego rozwoju, jest aktywność, kształtowanie polskiego rynku energii w sposób odpowiedzialny, z uwzględnieniem oczekiwań i potrzeb naszych Interesariuszy i środowiska naturalnego.

Strategia CSR GK jest odpowiedzią na wyzwania, które stawia przed nami nasze otoczenie, a planowane działania wynikają zarówno z potrzeb naszych Interesariuszy, jak i najlepszych praktyk GK w tym zakresie, w szczególności praktyk proekologicznych oraz dotyczących zaangażowania społecznego.

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości GK PGNiG, dotyczy każdego z czterech obszarów zrównoważonego rozwoju i opiera się na sześciu filarach strategicznych:

3

prowadzenie działalności biznesowej w sposób odpowiedzialny i z poszanowaniem środowiska naturalnego;

4

stworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca pracy;

5

spójna, rzetelna i efektywna komunikacja i marketing;

6

poszukiwanie nowych obszarów działalności biznesowej zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju.

Integralnym elementem Strategii jest plan wdrożenia, który definiuje cele operacyjne w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych. Poza zdefiniowaniem celów operacyjnych i planów działań związanych z ich wdrożeniem, określone zostały również miary sukcesu oraz harmonogram realizacji danych działań, które pozwalają systematycznie oceniać postępy PGNiG w realizacji celów, a także właściciela biznesowego każdego z celów. Dodatkowym elementem planu strategicznego jest lista Interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, istotnych dla każdego z działań. Zidentyfikowanie grup Interesariuszy pomaga w lepszym uwzględnianiu ich potrzeb w realizowanych pracach.

Zarządzanie Strategią

Wkrótce po formalnym przyjęciu Strategii powstała struktura dedykowana koordynacji procesów w ramach jej realizacji w GK. Członkowie Zarządu wraz z Prezesem Zarządu pełnią funkcje Sponsorów Projektu. Kolejny stopień to Komitet Sterujący złożony z właścicieli biznesowych celów strategicznych. Pełnomocnik Zarządu ds. Strategii odpowiada za koordynację i monitorowanie procesu wdrożenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w spółkach i oddziałach GK PGNiG i komunikację działań zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu zarówno wewnętrznie, jak i zewnętrznie, podobnie jak jego odpowiednicy w oddziałach i spółkach GK, którymi są regionalni koordynatorzy ds. CSR. W sumie to kilkadziesiąt osób, które dużą część swojego czasu pracy poświęcają kwestiom zrównoważonego rozwoju. Pełnomocnik odpowiada za monitorowanie postępów w realizacji celów strategicznych i operacyjnych, a także za raportowanie Zarządowi działań w ustalonym cyklu.

Warto dodać, że cele strategiczne od 2010 roku są jednym z kryteriów oceny najwyższej kadry menedżerskiej poprzez wpisanie ich do rocznych celów MBO, tym samym znajdują odzwierciedlenie w celach stawianych poszczególnym pracownikom i zespołom.

Od 2010 roku spółki GK prowadzą działalność w oparciu o własne Strategie Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu.

Informacje na temat Raportu

„Odpowiedzialna energia 2012” to piąty raport społecznej odpowiedzialności PGNiG, sporządzony w oparciu o wytyczne Global Reporting Initiative oraz wskaźniki IPIECA. Ponadto w publikacji znajdują się wskaźniki i wytyczne wynikające z zasad Global Compact oraz ISO 26000. Przedstawione praktyki dotyczą PGNiG SA, poza tymi, które opisane są jako te dotyczące także podmiotów Grupy Kapitałowej.

Publikacja prezentuje działania wynikające z realizacji celów Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu od stycznia do grudnia 2012, z uwzględnieniem niektórych wydarzeń/praktyk z 2013 r., wykorzystując dane liczbowe i/lub opis funkcjonujących praktyk, zasad czy procedur.

Przedstawione w Raporcie dane liczbowe dotyczą 2012 roku, chyba że w tekście jest wskazane inaczej.

Wskaźniki przedstawione w sposób liczbowy uwzględniają dane z PGNiG SA.

Raport nie został poddany weryfikacji zewnętrznej, jednak wybrane wskaźniki i prezentowane dane finansowe są zgodne z informacjami opublikowanymi w Raporcie Rocznym i Raporcie Finansowym PGNiG za 2012 rok i jako takie podlegały weryfikacji audytorów Raportu Roczno. W zakresie systemów ochrony środowiska, w spółkach PGNiG, prowadzone były niezależne audyty.

Zmiany, jakie zaszły w organizacji w ostatnim roku, nie wywierają wpływu na porównywalność danych w raportach z poprzednich lat. Informacje o zmianach wprowadzonych w strukturze organizacyjnej firmy zostały zawarte w zakładce „PGNiG – profil firmy”. Nie ma konieczności nanoszenia korekt do informacji zawartych w poprzednich raportach. Wszelkie prezentowane dane zostały zgromadzone w sposób rzetelny, bezpośrednio z podmiotów, których dotyczy niniejsza publikacja oraz od osób nadzorujących dane obszary aktywności w GK PGNiG.

Kalendarz wydarzeń

styczeń

PGNiG za pośrednictwem swojej spółki zależnej PGNiG SPV 1 nabyło 99,8% akcji Vattenfall Heat Poland SA (obecnie PGNiG Termika) za około 3 miliardy zł. Inwestycja została sfinansowana przez PGNiG z programu obligacji. Dzięki tej inwestycji PGNiG stało się koncernem multienergetycznym, dostarczającym klientom ciepło, prąd i gaz.

PGNiG po raz czwarty znalazło się w elitarnej grupie spółek Respect Index, pierwszego w regionie Europy Środkowo-Wschodniej indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie, ogłaszanego przez Giełdę Papierów Wartościowych.

luty

PGNiG Norway otrzymało udziały w trzech koncesjach poszukiwawczo-wydobywczych w Norwegii w wyniku rozstrzygnięcia rundy licencyjnej APA2011 przez norweskie Ministerstwo ds. Węglowodorów i Energii: PL648S (operator – PGNiG Norway 50%, OMV Norge AS 50%), PL646 (operator – Wintershall Norge AS 40%, PGNiG Norway 20%, Lundin Norway AS 20%, Norwegian Energy Company ASA 20%) oraz PL350B, stanowiącej rozszerzenie istniejącej licencji PL350 (operator – EON 40%, PGNiG Norway 30%, Statoil 30%). Przyznanie statusu operatora na licencji PL648S stanowi istotny krok dla spółki. Jest to pierwsze operatorstwo przyznane PGNiG Norway i świadczy o naturalnym rozwoju spółki.

PGNiG Finance wyemitowało pierwszą transzę pięcioletnich euroobligacji na kwotę 500 mln EUR w ramach Programu emisji euroobligacji zawartego w sierpniu 2011 roku.

PGNiG przygotowało projekt Programu Uwolnienia Gazu, który został przekazany do konsultacji społecznych. Projekt Programu Uwolnienia Gazu został przygotowany między innymi w oparciu o rekomendacje Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) dla programu uwalniania gazu ziemnego w Polsce z dnia 15 listopada 2011 roku oraz w oparciu o projekt Mapy drogowej uwolnienia cen gazu ziemnego z dnia 22 grudnia 2011 roku. Celem Programu jest doprowadzenie do sytuacji rynkowej, która umożliwi uwolnienie cen gazu dla odbiorców instytucjonalnych. PGNiG liczy się z możliwością istotnych zmian na rynku gazu w Polsce po jego liberalizacji.

W dniu 20 lutego, zgodnie z harmonogramem postępowania przed Trybunałem Arbitrażowym z siedzibą w Sztokholmie, złożony został pozew przeciwko OAO Gazprom i OOO Gazprom Export. Przedmiotem pozwu jest zmiana warunków cenowych w kontrakcie długoterminowym na dostawę gazu, zawartym dnia 25 września 1996 roku pomiędzy PGNiG a w/w spółkami.

marzec

Rada Nadzorcza PGNiG powołała Grażynę Piotrowską-Oliwę na stanowisko Prezesa Zarządu PGNiG na wspólną kadencję upływającą 13 marca 2014 roku.

Prezes URE zatwierdził „Taryfę dla paliw gazowych (Część A Taryfa w zakresie dostarczania paliw gazowych Nr 5/2012)”. Średnia wysokość cen i stawek opłat związanych z dostarczaniem do odbiorców gazu wysokometanowego (E) wzrosła o 12,5%, gazu zaazotowanego (Lw) o 12,6%, natomiast gazu zaazotowanego (Ls) o 11,3%. Taryfa weszła w życie z dniem 31 marca 2012 roku.

kwiecień

PGNiG zakończyło budowę gazociągu w/c relacji Mieszalnia Kłodawa – KRNiGZ LMG. Gazociąg umożliwi przesył gazu z rejonu Dębna, przez Mieszalnię Kłodawa i KRNiGZ LMG, do Mieszalni i Odazotowni Grodzisk oraz będzie pełnił funkcję magazynu w celu uzupełnienia chwilowych niedoborów gazu zaazotowanego.

Zgodnie z decyzją Prezesa URE, PGNiG wprowadziło nową Taryfę w zakresie usług magazynowania paliwa gazowego, która będzie obowiązywać do 31 marca 2013 roku. W nowej Taryfie średnia stawka za usługi magazynowania gazu uległa obniżeniu o ok. 7,9%.

BP, operator projektu Skarv, poinformowało o przesunięciu terminu rozpoczęcia wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym z drugiego kwartału 2012 roku na czwarty kwartał 2012 roku. Powodem zmiany terminu było opóźnienie instalacji przewodów produkcyjnych, wynikające z trudnych warunków pogodowych na Morzu Norweskim.

Elektrociepłownia Stalowa Wola podpisała umowę z hiszpańską firmą Abener, generalnym wykonawcą bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Kontrakt, o wartości netto 1,57 mld zł, dotyczy budowy największej w Polsce elektrociepłowni gazowej oraz długoterminowego serwisu turbiny gazowej.

Zarząd PGNiG podjął decyzję o zarekomendowaniu Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy przeznaczenia całego zysku bilansowego za 2011 rok w wysokości 1,62 mld zł na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki. Ponadto Zarząd PGNiG zawnioskował przeznaczenie zysku zatrzymanego w kwocie 72,5 mln zł na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki. W maju 2012 roku Rada Nadzorcza PGNiG poparła rekomendację Zarządu.

maj

Marek Karabuła złożył rezygnację z funkcji członka Zarządu PGNiG i objął funkcję Prezesa Zarządu POGC Libya, spółki zależnej PGNiG, zajmującej się działalnością poszukiwawczą w Libii.

PGNiG opublikowało wyniki finansowe za I kwartał 2012 roku. Grupa PGNiG zanotowała 297 mln zł zysku netto, o 71% mniej w porównaniu do 1 mld zł w analogicznym okresie 2011 roku. Jednym z głównych powodów obniżenia zysku netto, pomimo 27% wzrostu przychodów do prawie 9 mld zł, była ujemna marża na sprzedaży gazu wysokometanowego, która wyniosła minus 10%. Wpływ na to miał wzrost jednostkowych kosztów zakupu gazu z importu o 41% oraz brak decyzji taryfowej, pomimo złożonego przez PGNiG już w październiku 2011 roku nowego wniosku taryfowego. Przychody Grupy PGNiG wzrosły o 27%, do blisko 9 mld zł, głównie na skutek rekordowego wolumenu sprzedaży gazu oraz rozpoczęcia konsolidacji spółki PGNiG Termika. Segment Poszukiwanie i Wydobywanie po raz kolejny zanotował dwucyfrowy wzrost przychodów z usług poszukiwawczych.

PGNiG zawarło dokumentację ustanowienia pięcioletniego programu emisji obligacji do kwoty 4,5 mld zł z dwoma bankami: ING Bank Śląski SA i Bank Pekao SA. W ramach programu PGNiG może emitować (w ofercie niepublicznej) obligacje z terminem zapadalności do 10 lat o oprocentowaniu stałym lub zmiennym.

PGNiG Termika zakończyła budowę instalacji mokrego odsiarczania spalin w EC Siekierki. Instalacja obsługuje 8 z 14 zainstalowanych w EC Siekierki kotłów i odsiarcza 70% mocy produkcyjnych elektrociepłowni.

czerwiec

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG podjęło uchwały o zatwierdzeniu sprawozdań finansowych i sprawozdań Zarządu z działalności PGNiG i Grupy PGNiG oraz o udzieleniu członkom Zarządu i Rady Nadzorczej PGNiG absolutorium z wykonywania obowiązków w roku obrotowym 2011. Akcjonariusze zdecydowali o przeznaczeniu całego zysku bilansowego w kwocie 1,6 mld zł oraz zysku zatrzymanego w kwocie 72,5 mln zł za rok 2011 na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki.

PGNiG wyemitowało pierwszą transzę obligacji długoterminowych w ramach programu emisji obligacji z maja 2012 roku. Wartość nominalna emisji wyniosła 2,5 mld zł. Była to ówczesnie największa korporacyjna, niebankowa emisja obligacji na warszawskiej giełdzie.

lipiec

4 lipca 2012 roku PGNiG zawarło ramową umowę w sprawie poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków ze spółkami KGHM Polska Miedź SA, PGE Polska Grupa Energetyczna SA, TAURON Polska Energia SA oraz ENEA SA. Przedmiotem współpracy będzie poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów w utworach geologicznych, objętych koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego dotyczącą obszaru Wejherowo, którą posiada PGNiG. Ścisła współpraca dotyczyć będzie powierzchni około 160 km². Szacowane nakłady na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie w ramach pierwszych trzech lokalizacji (padów Kochanowo, Częstkowo i Tępcz) są przewidziane na kwotę 1,7 mld zł.

PGNiG Norway na obszarze koncesji PL212E odkryła nowe złożo Snadd Outer. Jest ono zlokalizowane w pobliżu złoża gazu Snadd North i sąsiaduje ze złożem Skarv.

Obligacje wyemitowane w czerwcu 2012 przez PGNiG zadebiutowały 30 lipca 2012 roku na rynku Catalyst w alternatywnym systemie obrotu BondSpot.

PGNiG Termika podpisała dokumentację ustanowienia pięcioletniego programu emisji obligacji do kwoty 1,5 mld zł z czterema bankami: PKO BP SA, Nordea Bank Polska SA, ING Bank Śląski SA i Bank Zachodni WBK SA. W ramach programu PGNiG TERMIKA może emitować (w ofercie niepublicznej) obligacje dyskontowe oraz kuponowe z terminem zapadalności do jednego roku o oprocentowaniu opartym o WIBOR + marża.

PGNiG Termika wyemitowała pierwszą transzę obligacji krótkoterminowych o łącznej wartości nominalnej 450 mln zł.

Giełda Papierów Wartościowych po raz piąty ogłosiła listę spółek Respect Index. PGNiG znalazło się ponownie w tej elitarnej grupie.

sierpień

PGNiG opublikowało wyniki finansowe Grupy PGNiG za I półrocze 2012 roku. W pierwszym półroczu 2012 roku Grupa PGNiG zanotowała 17 mln złotych straty wobec 1 mld złotych zysku w analogicznym okresie ubiegłego roku. Strata powstała mimo 28 procentowego wzrostu przychodów ze sprzedaży do poziomu 14,8 mld złotych. Głównym powodem straty były czynniki, na które Spółka miała ograniczony wpływ, a zwłaszcza rosnące koszty zakupu gazu z importu w połączeniu z niekorzystnymi wahaniami kursu złotego niepokrywanymi przez taryfę, zatwierdzoną przez Prezesa URE.

28 sierpnia 2012 roku Zarząd PGNiG podjął Uchwałę w sprawie Programu Dobrowolnych Odejść (PDO). Jest ona konsekwencją zawartego 24 sierpnia 2012 roku Porozumienia między Zarządem PGNiG a Związkową Komisją Koordynacyjną PGNiG, związanego z procesem zmian struktury organizacyjnej PGNiG.

wrzesień

Agencja ratingowa Standard & Poor's Financial Services („S&P”) dokonała obniżenia oceny kredytowej PGNiG z „BBB+” na „BBB” oraz umieszczenia Spółki na liście obserwacyjnej ze wskazaniem negatywnym. W opinii S&P wyniki finansowe PGNiG za 2012 rok będą poniżej wcześniejszych oczekiwań agencji na skutek obniżenia zyskowności Spółki spowodowanego przez polski system taryf na paliwo gazowe, który nie pozwala na pokrycie kosztów zakupu gazu z importu w pełnym zakresie i bez zbędnej zwłoki. W ocenie agencji istnieje ryzyko poniesienia przez Spółkę straty operacyjnej w 2012 roku. Jednocześnie S&P określiła płynność Spółki jako „adekwatną” w perspektywie jej programu inwestycyjnego, doceniając dostępne programy finansowania o znacznej wartości.

PGNiG Norway i PST podpisały umowę na sprzedaż gazu ze złoża Skarv. Umowa o wartości około 1,3 mld euro, dotycząca tej transakcji, została podpisana na 10 lat. Cena gazu będzie ustalana w odniesieniu do jego notowań na Europejskiej Giełdzie Energii EEX, a płatności za dostawy surowca będą rozliczane w euro.

13 września 2013 roku PGNiG otrzymało od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzję odmawiającą zatwierdzenia zmiany taryfy dla paliw gazowych.

Grupa LOTOS SA i PGNiG zawarły porozumienie dotyczące wspólnych inicjatyw handlowych oraz współpracy w zakresie poszukiwań i wydobycia gazu ziemnego oraz ropy naftowej ze złóż konwencjonalnych i niekonwencjonalnych.

Spółka PGNiG Norway zrezygnowała z prac na koncesjach PL350 i PL350B na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, ponieważ prace poszukiwawcze na ich obszarze nie potwierdziły założeń geologicznych.

październik

PGNiG i VNG-Verbundnetz Gas AG podpisały porozumienie zmieniające nr 1 do umowy sprzedaży gazu Laśców. Strony uzgodniły nową formułę cenową, która oparta jest na cenach produktów ropopochodnych i cenach rynkowych gazu ziemnego oraz nową stawkę opłaty za moc.

PGNiG włączyło do eksploatacji złożo ropne Lubiaków oraz złożo gazowe Międzychód. Zagospodarowanie tych złóż stanowi część projektu Lubiaków – Międzychód – Grotów, którego celem jest umożliwienie transportu, magazynowania i sprzedaży ropy naftowej, gazu ziemnego, siarki płynnej i mieszaniny propan-butan z Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego LMG. Włączenie do eksploatacji złóż Lubiaków i Międzychód wpłynie na wzrost wydobycia ropy naftowej. Po testach i rozruchu instalacji projektu LMG nastąpi odbiór końcowy inwestycji.

PGNiG zakończyło prace poszukiwawcze w Danii. Ze względu na brak przemysłowego przypływu węglowodorów odwiert Felsted-1 został zlikwidowany, a koncesja 1/05 wygasła.

listopad

PGNiG i OOO Gazprom Export podpisały aneks do kontraktu kupna-sprzedaży gazu ziemnego do Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z podpisaniem aneksu postępowanie przed Trybunałem Arbitrażowym w Sztokholmie zostało zamknięte.

PGNiG zakończył budowę gazociągu wysokiego ciśnienia oraz kabla światłowodowego wraz z infrastrukturą na trasie KGZ Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice. Gazociąg umożliwi bezpośrednią sprzedaż gazu ziemnego z KGZ Kościan do KGHM Polkowice/Żukowice.

PGNiG opublikowało wyniki finansowe Grupy PGNiG za III kwartały 2012 roku. Grupa PGNiG zanotowała 48 mln zł zysku netto wobec 1,3 mld zł zysku w analogicznym okresie ubiegłego roku. W III kwartale 2012 roku zysk netto Grupy PGNiG zmniejszył się o 80% i wyniósł 65 mln zł wobec 319 mln zł w analogicznym okresie 2011 roku. Strata PGNiG w segmencie Obrót i Magazynowanie, która narastająco za dziewięć miesięcy 2012 roku wyniosła 1,8 mld zł, miała decydujący wpływ na wynik operacyjny Grupy PGNiG. W samym III kwartale tego roku wynik segmentu odpowiadającego za zakup i sprzedaż gazu spadł o 320 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, uzyskując ujemny wynik na poziomie 350 mln zł. Segment Poszukiwanie i Wydobycie wypracował w trzech kwartałach 2012 roku zysk operacyjny rzędu 1,2 mld zł, czyli więcej niż w całym 2011 roku, kiedy to osiągnął 1,1 mld zł. Tak dobry wynik był możliwy dzięki wzrostowi przychodów ze sprzedaży ropy naftowej, utrzymaniu pod kontrolą kosztów operacyjnych, głównie w zakresie usług obcych, świadczeń pracowniczych oraz mniejszej liczby negatywnych odwiertów. Spółka zanotowała także dobry wynik w segmencie Dystrybucja.

Agencja ratingowa Moody's Investors Service („Moody's”) dokonała obniżenia oceny kredytowej PGNiG z „Baa1” na „Baa2” z perspektywą negatywną. Głównymi przyczynami obniżenia ratingu w opinii Moody's jest pogorszenie wyniku operacyjnego wobec poziomu z 2011 roku, spowodowane ujemną marżą na obrocie gazem, oraz zwiększenie poziomu zadłużenia związane z przejęciem PGNiG Termika. Agencja zwróciła uwagę na niepewność co do przyszłego kształtu rynku gazu w Polsce i możliwego negatywnego wpływu tej sytuacji na wyniki Spółki. Moody's uwzględniła także zmieniający się profil ryzyka PGNiG, wynikający ze zwiększonych nakładów Spółki na poszukiwanie i wydobycie węglowodorów, czyli nieregulowane linie biznesowe. Jednocześnie agencja zauważyła, iż pozytywne oddziaływanie aneksu z OOO Gazprom Export na przyszłe wyniki PGNiG będzie uzależnione od ustalenia poziomu cen dla odbiorców końcowych gazu ziemnego.

Agencja ratingowa Standard and Poor's („S&P”) dokonała obniżenia oceny kredytowej PGNiG z „BBB” na „BBB-” z perspektywą stabilną. W opinii S&P Spółka poniosła niespotykane dotąd straty na obrocie gazem spowodowane brakiem zgody organu regulacyjnego na odpowiednio szybkie uwzględnienie znacznego wzrostu kosztów importowanego gazu w obowiązujących w 2012 roku cenach sprzedaży gazu w Polsce. Agencja zwraca uwagę, że od 2011 roku wskaźniki finansowe Spółki uległy pogorszeniu z powodu ujemnych marż na sprzedaż gazu oraz wysokich wydatków inwestycyjnych. W opinii S&P podpisanie z OAO Gazprom/OOO Gazprom Export aneksu do Kontraktu Jamalskiego na dostawę gazu pozwoli Spółce uniknąć dalszych strat oraz ustabilizuje wyniki finansowe i wskaźniki kredytowe. Agencja oceniła płynność PGNiG jako odpowiednią i nie przewiduje wystąpienia znaczących zmian w profilu ryzyka dla działalności w ciągu najbliższych dwóch lat, stąd perspektywa stabilna ratingu.

grudzień

Prezes URE zatwierdził zmianę „Taryfy w zakresie dostarczania paliw gazowych nr 5/2012” oraz wydłużył okres jej obowiązywania do 30 września 2013 roku. Średnia wysokość cen i stawek opłat związanych z dostarczaniem do odbiorców gazu wysokometanowego (E) spadła o 6,7%, gazu zaazotowanego (Lw) o 8,0%, natomiast gazu zaazotowanego (Ls) o 10,9%.

Prezes URE zatwierdził nowe „Taryfy dla usług dystrybucji paliwa gazowego” dla spółek gazownictwa.

PGNiG przyjęło Krótkoterminową strategię budowania wartości GK PGNiG do 2014 roku. Jej celem jest przygotowanie Spółki do działania w warunkach zliberalizowanego rynku gazu. Grupa PGNiG chce utrzymać pozycję lidera w branży poszukiwawczo-wydobywczej oraz głównego sprzedawcy gazu ziemnego, oferującego również ciepło i energię elektryczną. Wdrożenie Krótkoterminowej strategii budowania wartości Grupy pozwoli na realizację ambitnego programu inwestycyjnego, przy jednoczesnej spłacie zadłużenia.

Spółka PGNiG Norway rozpoczęła wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża Skarv.

Miejsce pracy

Pracownicy Grupy Kapitałowej PGNiG są najcenniejszym zasobem organizacji. Ich wiedza, kwalifikacje i zaangażowanie decydują nie tylko o codziennym funkcjonowaniu firmy, realizacji celów i zadań, ale także o jej unikalności i możliwościach rozwoju.

Nagrody i wyróżnienia

III Kongres Mobilności Aktywnej – 06–07.09.2012 – Pracodawca Przyjazny Mobilności Aktywnej

Smocze Łodzie – Pomorski Oddział Handlowy

Pomorski Oddział Obrotu Gazem szukał sposobu na zintegrowanie pracowników firmy. Poprzez wsparcie finansowe załogi smoczycy łodzi chciano zachęcić do uprawiania sportu, dbania o kondycję fizyczną i wspierania lokalnego sportu. Celem Dyrekcji było zadbanie o rozwój pracowników również poza godzinami ich pracy.

Tradycja wyścigów na smoczycy łodziach sięga V wieku p.n.e., jednak do Europy dotarła dopiero w latach 80-tych XX wieku. Pracownicy POH, zachęcani coraz większą ich popularnością, nawiązali kontakt z klubem MRKS Wiking i stworzyli własną drużynę – Top Gaz Desperados. W zamian za wsparcie ze strony PGNiG klub Wiking zapewnia pracownikom firmy możliwość treningu na swoich łodziach oraz pomoc profesjonalnego sternika w czasie startów w regatach. Pomocną dłoń fachowców z klubu była szczególnie potrzebna w początkowych treningach drużyny, kiedy niewielu zapaleńców wiedziało, jak zachować się w trakcie wiosłowania na tak nietypowej łodzi. Pierwsze sukcesy w regatach przysły szybko, potwierdzając wyjątkowe zaangażowanie pracowników. Załoga PGNiG startuje w kategorii FAN Mikst, czyli rekreacyjnej mieszanej (drużyna składa się

zarówno z kobiet, jak i mężczyzn). Co roku Top Gaz Desperados zajmuje czołowe miejsca w mistrzostwach Polski amatorów w swojej klasie. W kalendarzu stałych rozgrywek drużyny są też regaty inauguracyjne sezonu na gdańskiej Motławie, zawody podczas obchodów Dni Morza i Dni Gdańska (w 2012 roku drużyna zajęła w nich 3 miejsce) czy Jarmarku Św. Dominika (1 miejsce w klasyfikacji generalnej w 2012 roku). Treningi drużyny odbywają się raz w tygodniu, a działania drużyny wpływają odświeżająco na lokalny sport, stymulując rozwój tej konkurencji na Pomorzu.

Drużyna występuje co roku w licznych regatach i wyścigach (od 3 do 6 rocznie), zajmując wysokie pozycje w rankingach. Integracja pracowników poprzez udział w treningach i zawodach wpływa na atmosferę pracy. Jednocześnie POH wspiera lokalny sport i zachęca ludzi do jego uprawiania.

Promowanie aktywnej mobilności, wolontariat pracowniczy podczas kampanii Rowerowe Piątki i Kongres Mobilności Aktywnej – Pomorski Oddział Handlowy

Pomorski Oddział Handlowy w Gdańsku od lat współpracuje z Pomorskim Stowarzyszeniem Wspólna Europa i angażuje się w różnorodne inicjatywy mające na celu promowanie mobilności aktywnej wśród pracowników, klientów oraz lokalnej społeczności.

Działania, które podejmujemy, w szczególności skupiają się na promowaniu roweru jako alternatywnego środka lokomocji. Jako partner biznesowy PSWE bierzemy udział w kampanii „Rowerowe Piątki”, zachęcającej mieszkańców Gdańska do jazdy na rowerze do pracy. W kampanię, w formie wolontariatu, angażują się corocznie pracownicy naszego Oddziału, przeprowadzając ankiety wśród rowerzystów i udzielając informacji.

Poprzez udział w kampanii wspieramy działania proekologiczne i prospołeczne. Szczególnie ważny jest aspekt środowiskowy i ograniczanie emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Cel ten realizujemy poprzez rekomendowanie inicjatyw minimalizujących natężenie ruchu pojazdów na ulicach i zachęcanie do codziennej, aktywnej mobilności.

Podejmowane przez nas działania ukierunkowane na wspieranie ekologicznych form mobilności zostały już docenione i nagrodzone w konkursie „Pracodawca Przyjazny Mobilności Aktywnej Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego”. Konkurs rozstrzygnięto 6 września 2012 podczas 3. Kongresu Mobilności Aktywnej, którego ideą jest zwrócenie uwagi na korzyści z promowania różnych form mobilności aktywnej wśród mieszkańców naszego kraju.

Inicjatywa „Uśmiech Żaka” – Oddział w Zielonej Górze

Praktyki zawodowe są jedną z form przyuczenia do zawodu, nabycia nowych umiejętności przez młodą osobę.

Ze względu na dużą ilość praktyk odbywających się w Oddziale powstał pomysł nagrodzenia tych pracowników, którzy angażują swój czas i aktywnie podejmują się niełatwego zadania, jakim jest opieka nad praktykantem. Tak powstała inicjatywa: „Uśmiech Żaka”, polegająca na wyróżnieniu dyplomem, małym upominkiem oraz publikacją na łamach czasopisma „Szejk” osób, prezentujących otwartą postawę i zaangażowanie w opiekę nad stażystą/praktykantem.

Dobre praktyki w Sekcji Sprzedaży Mobilnej – Mazowiecki Oddział Handlowy

Sekcja Sprzedaży Mobilnej zajmuje się tzw. „opieką” Klientów Biznesowych oraz pozyskiwaniem nowych klientów pobierających energię elektryczną. Dużą wagą przykładana jest do rezultatów. Ogromnie ważne jest kształtowanie zespołu oraz panujących w nim relacji.

Sekcja Sprzedaży Mobilnej skupia 14 pracowników. 13 z nich to pracownicy, którzy z klientami spotykają się codziennie. Kluczowym czynnikiem budującym ich zaangażowanie jest sprzężenie indywidualnych celów poszczególnych pracowników z ogólnymi celami biznesowymi.

Pracownicy wzajemnie się wspierają i współpracują. Od początku działalności Sekcji firma gwarantuje elastyczny czas pracy, a także możliwość pracy w domu (firma zapewnia służbowy telefon oraz laptop plus modem umożliwiający dostęp do dysków sieciowych). W celu zapewnienia komfortu oraz bezpieczeństwa pracy pracownicy korzystają z samochodów służbowych z pakietem assistance.

Wyróżnienie w 5. edycji konkursu „Mama w pracy” – Dolnośląski Oddział Handlowy

PGNiG Dolnośląski Oddział Handlowy wprowadził program, będący konsekwencją polityki pro-rodzinnej firmy. W ramach programu działania szczególnie cenione przez kobiety w ciąży i matki to między innymi możliwość wykonywania telepracy, możliwość indywidualnego rozkładu czasu pracy dla rodziców wracających do aktywności zawodowej, jak również dofinansowanie do żłobków i przedszkoli.

Ponadto dofinansowanie do wyjazdów wakacyjnych i podręczników dla dzieci w wieku szkolnym; w ramach prywatnej opieki zdrowotnej dla pracowników firmy – pakiet medyczny dla całej rodziny w atrakcyjnej cenie. Program polityki prorodzinnej DOH został wyróżniony w konkursie „Mama w pracy” organizowanym przez Fundację Świętego Mikołaja, dziennik „Rzeczpospolita” oraz instytut badawczy Millward Brown SMG/KRC. Kapituła nagrodziła pracodawców, którzy tworzą swoim pracownikom warunki sprzyjające łączeniu pracy z wychowaniem dziecka. Certyfikaty przyznawane są na podstawie danych uzyskanych z elektronicznych ankiet, które anonimowo wypełniają pracownicy organizacji zgłoszonych do konkursu. DOH otrzymał wyróżnienie w kategorii „Duża Firma”.

Udogodnienia wdrożone specjalnie dla matek małych dzieci skutkują lepszymi wynikami pracy i znacznie silniejszą identyfikacją z pracodawcą. Co więcej, podnoszą wartość samego przedsięwzięcia, które staje się pożądanym miejscem pracy dla przyszłych młodych mam. Zdajemy sobie sprawę z faktu, że nowoczesna firma to miejsce przyjazne dla kobiet łączących macierzyństwo z rozwojem zawodowym.

Ratownicy i strażacy w akcji gaszenia pożaru – Ćwiczenia w Podziemnym Magazynie Gazu Ziemnego Husów – Oddział w Sanoku

Podziemny Magazyn Gazu Ziemnego w Husowie 25 września br. był miejscem przeprowadzenia ćwiczeń w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych na wypadek pożaru odwiertu gazowego pod kryptonimem „Husów 2012”.

Na obiektach PMGZ Husów odbyły się ćwiczenia ratowniczo-gaśnicze. Do przeprowadzenia ćwiczeń zobligował jednostkę organizacyjną PMGZ Husów obowiązek wynikający z art. 261 ust. 3 ustawy z dnia 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska – zaliczenie jednostki do Zakładu Dużego Ryzyka i realizacja nałożonego obowiązku przećwiczenia wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, a w szczególności sposobu funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz stanu związanego z zapobieganiem, zwalczaniem i usuwaniem skutków awarii przemysłowej.

Tematem ćwiczeń było zapoznanie z procesem technologicznym wydobywania i zatłaczania gazu ziemnego, charakterystyka zagrożeń związanych z wydobywaniem, przetwarzaniem i magazynowaniem gazu ziemnego, organizacja akcji ratowniczo-gaśniczej związanej z gaszeniem pożaru odwiertu gazowego przy użyciu prądów wody, piany, proszku gaśniczego i wymianą zasuw głowicowej, stanowiącej jego wyposażenie napowierzchniowe.

Pierwszoplanowym założeniem ćwiczeń było gaszenie strugi palącego się gazu ziemnego na głowicy ćwiczebnej przy wydajności 60–100 nm³/min. i przy ciśnieniu 4,5–6 MPa. Ratownicy zastosowali trzy różne metody gaśnicze, tj.:

- silnym strumieniem wody podawanym z dwóch działek wodnych,
- proszkiem gaśniczym,
- pianą gaśniczą.

Po ugaszeniu i schłodzeniu głowicy do temperatury około 40 st. ratownicy górniczy wymieniali uszkodzoną zasuwę 2 1/16" na głowicy eksploatacyjnej przy ciśnieniu 1 MPa.

Ćwiczenia rozpoczęło seminarium nt. „Charakterystyki przemysłu wydobywczego ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce oraz oceny ryzyka i powiązanych zagrożeń”, a następnie odbyły się ćwiczenia praktyczne, organizacja akcji ratowniczo-gaśniczej, związanej z gaszeniem pożaru odwiertu gazowego z użyciem wydzielonych sił i środków Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego z terenu województwa podkarpackiego oraz Zakładowej Drużyny Ratownictwa Górniczego.

W ćwiczeniach brały udział:

- JRG PSP Łańcut,
- JRG PSP Rzeszów,
- JRG PSP Nowa Sarzyna,
- JRG PSP Przemyśl,
- JRG PSP Mielec,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- Zakładowa Drużyna Ratownictwa Górniczego Oddziału PGNiG w Sanoku,
- Ratownicza Stacja Górnictwa Otworowego Kraków,
- Komenda Powiatowa Policji w Łańcucie,
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łańcucie,
- Centrum Medyczne w Łańcucie,
- Jednostki OSP Markowa, Husów, Albigowa, Krzemienica, Kosina, Rakszawa, Białobrzegi, Budy łańcuckie Lewe,
- Służba Ochrony Mienia IMPEL,
- Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego PGNiG Oddział w Sanoku,
- Pracownicy jednostki organizacyjnej PMGZ Husów.

Ćwiczenia miały głównie na celu wybranie najlepszej metody gaszenia pożarów strugi płonącego gazu ziemnego, ale również: ocenę ilości wody niezbędnej do gaszenia pożarów, określenie współdziałania wszystkich służb Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego w czasie prowadzenia akcji ratowniczej na odwiertach gazowych, sprawdzenie i koordynację łączności pomiędzy wszystkimi służbami KSRG i wreszcie wyznaczenie i koordynację zadań dla ratowników górniczych w czasie pożarów i innych zagrożeń na terenie Zakładu Górniczego.

Ćwiczenia obserwowane były przez przedstawicieli Centrali spółki, dyrekcję i kierownictwo Oddziału w Sanoku, przedstawicieli PMG z Oddziału w Sanoku, przedstawiciela OUG w Krośnie, przedstawicieli Państwowej Straży Pożarnej województwa podkarpackiego, przedstawicieli WIOŚ w Rzeszowie, przedstawicieli władz wojewódzkich, samorządowych, powiatowych, gminnych, które mogą brać udział w akcjach likwidacji zagrożeń. Ćwiczenia obserwowała także 10-osobowa delegacja przedstawicieli Cypryjskiej Straży Pożarnej, zajmującej się gaszeniem pożarów naftowych.

Konkurs BHP „Bezpiecznie w pracy” – Oddział w Sanoku

Utrzymanie bezpieczeństwa na wysokim poziomie w miejscu pracy na wysokim poziomie jest procesem niezwykle złożonym. Dlatego PGNiG SA Oddział w Sanoku tak dużą wagę przykłada do systematycznej weryfikacji oraz poszerzania wiedzy w tym zakresie. W ubiegłym roku zaproponowano wprowadzenie nowej formy prezentacji wiedzy z zakresu BHP wprowadzając do kalendarza wydarzeń coroczny konkurs pn. „Bezpiecznie w pracy”.

10 września 2012 r. tzw. Biura Organizacyjne Konkursu (Główne i Ośrodkowe), powołane przez Dyrektora Oddziału PGNiG SA w Warszawie Oddział w Sanoku przystąpiły do przygotowań i przeprowadzenia 2. edycji KONKURSU BHP. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem. Do pierwszego etapu przystąpiło jednocześnie 91 pracowników. I tak:

- z Ośrodka Kopalń Krosno – 16,
- z Ośrodka Kopalń Łańcut – 26,
- z Ośrodka Kopalń Tarnów – 18,
- z Ośrodka Kopalń Przemyśl – 13,
- z Ośrodka Kopalń Ustrzyki Dolne – 14,
- i z rejonu Sanok – 4.

26 października 2012 r. zmagania uczestników pierwszego etapu Konkursu, które o godz. 10.00 rozpoczęły się we wszystkich Ośrodkach Kopalń i w budynku Dyrekcji w Sanoku, zakończyły się wyłonieniem do II etapu (Finału) sześciu drużyn finalistów. Zgodnie z Regulaminem każda drużyna liczyła po trzech pracowników.

Wszyscy finaliści, wyłonieni w czasie zmagania kwalifikacyjnych, zebrali się 15 listopada 2012 r. w skansenie na terenie muzeum w Bóbrce, aby przystąpić do konkurencji finałowych. Po zaciętej rywalizacji wyłoniono zwycięzców. I tak:

- I miejsce zajęła Drużyna Ośrodka Kopalń Ustrzyki Dolne
- II miejsce – Drużyna Ośrodka Kopalń Łańcut
- III miejsce – Drużyna Ośrodka Kopalń Przemyśl

Doceniając duże zaangażowanie pracowników oraz wysoki poziom wiedzy z zakresu BHP i ochrony przeciwpożarowej, organizator konkursu podjął decyzję o nagrodzeniu wszystkich uczestników, którzy zgłosili się do Konkursu. Finaliści otrzymali dodatkowo cenne nagrody rzeczowe.

Badanie Satysfakcji Pracowników PGNiG SA

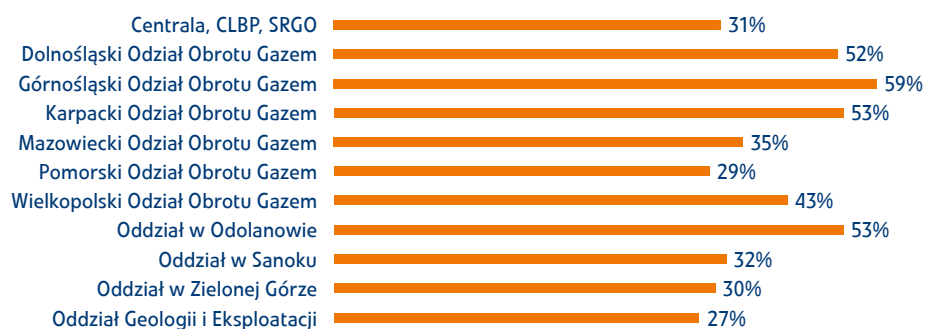
Cykliczne badania satysfakcji pracowników PGNiG SA są jednym z zaplanowanych działań w ramach przyjętej Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu. Drugie badanie satysfakcji pracowników Centrali i Oddziałów PGNiG SA zostało przeprowadzone na przełomie listopada i grudnia 2012 r.

Badanie realizowane było z pomocą niezależnej agencji badawczej HumanGraph. Główne cele badania to:

- określenie stopnia zadowolenia i lojalności pracowników PGNiG SA;
- identyfikacja czynników mających wpływ na satysfakcję i lojalność pracowników PGNiG SA;
- zdefiniowanie przez pracowników mocnych i słabych stron PGNiG SA jako pracodawcy;
- zdefiniowanie obszarów wymagających poprawy celem podniesienia stopnia satysfakcji oraz poziomu lojalności.

Pracownicy mieli możliwość wypełniania ankiety w wersji elektronicznej lub papierowej. Do udziału w badaniu zaproszonych zostało 8833 pracowników (wszyscy zatrudnieni wg stanu na dzień 1.11.2012 r.). 6501 ankiet wysłano e-mailem, 2332 wysłano w formie papierowej. Uzyskano zwrot 3317 wypełnionych ankiet, co oznacza, że 38% wszystkich pracowników wzięło udział w badaniu. W 2010r. frekwencja w badaniu wyniosła 53%. Z ankiety elektronicznej skorzystało 2153 pracowników, a papierowej 1164.

Frekwencja w poszczególnych jednostkach przedstawiała się następująco:

- DOOG – obecnie Dolnośląski Oddział Handlowy
- GOOG – obecnie Górnośląski Oddział Handlowy
- KOOG – obecnie Karpacki Oddział Handlowy
- MOOG – obecnie Mazowiecki Oddział Handlowy
- POOG – obecnie Pomorski Oddział Handlowy
- WOOG – obecnie Wielkopolski Oddział Handlowy

Analiza danych z ankiet, oprócz prostego zliczenia odpowiedzi na pytania, została pogłębiona o wyliczenie standardowych przy tego typu badaniach wskaźników NPS (wskaźnik rekomendacji pracy w firmie), ESI (syntetyczny wskaźnik zadowolenia z pracy w firmie) i wskaźnik lojalności oraz model zależności – opisujący wpływ poszczególnych czynników na ogólny poziom satysfakcji pracowników.

Akcja „Żółty Tydzień” w PGNiG

Profilaktyka może uchronić przed poważnymi konsekwencjami wirusowego zapalenia wątroby. Spółka PGNiG w ramach dbałości o pracowników zapewnia bezpłatny dostęp do najlepszych rozwiązań. Dlatego w 2012 r. pracownicy korzystający z usług firm medycznych współpracujących z PGNiG mogli bezpłatnie zaszczepić się przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby.

Wirusowe zapalenia wątroby typu A i typu B nadal stanowią poważne globalne zagrożenie zdrowotne, o czym może świadczyć fakt, iż są jednymi z najczęściej występujących na świecie chorób zakaźnych. Szacuje się, że na WZW A w ciągu roku zapada około 14 milionów osób, choć zgłaszany jest tylko co dziesiąty przypadek zachorowania. W wyniku zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu B umiera rocznie około 1 milion osób na świecie.

Wirus zagraża każdemu, kto nie jest zaszczepiony, dlatego tak ważną rolę odgrywa wiedza na temat choroby, świadomość, w jaki sposób można jej uniknąć oraz przekonanie o zaletach skorzystania ze szczepień, które skutecznie zabezpieczą i uodpornią organizm. Należy pamiętać, że tylko przyjęcie pełnego cyklu szczepienia zapewnia długotrwałą ochronę przed zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu A i typu B. Specjaliści zajmujący się tematyką wirusowego zapalenia wątroby podkreślają konieczność propagowania szczepień w walce z tymi chorobami zakaźnymi.

4. konferencja nt. Dialogu społecznego w GK Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo

10 lutego 2012r. po raz czwarty odbyła się konferencja, na której zarówno przedstawiciele obecnego Zarządu PGNiG, jak i reprezentanci kluczowych związków zawodowych, działających w GK PGNiG, mieli możliwość wymiany poglądów, doświadczeń i informacji na temat działań podejmowanych w firmie.

Uczestniczyło w niej około 200 przedstawicieli organizacji związków zawodowych z całej Grupy Kapitałowej oraz Rada pracowników z Przewodniczącym Ziębickim PGNiG SA. Gośćmi specjalnymi konferencji byli: Radosław Mleczo, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, Tadeusz Chwałka, Przewodniczący Forum Związków Zawodowych oraz Jan Guz Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Warto przypomnieć, że dialog społeczny jest ważnym elementem, który ma istotny wpływ na budowanie poprawnych relacji pomiędzy pracownikami i pracodawcami. Historia dialogu w Polsce sięga lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Przykładem takiego dialogu były Porozumienia Sierpniowe czy porozumienia Okrągłego Stołu z 1989 roku. Po roku 1990 najważniejszym dokumentem wypracowanym w wyniku dialogu stał się Pakt o przedsiębiorstwie państwowym, który w szczególności określał warunki przekształceń przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacji.

Członkowie Zarządu omówili najważniejsze aspekty działalności PGNiG i Grupy Kapitałowej, po czym odpowiadali na pytania uczestników konferencji. W dyskusji poruszane były problemy rozwoju sektora poszukiwań i wydobywania, oddziałów obrotu gazem, dystrybucji. Uczestnicy wyrażali zaniepokojenie o miejsca pracy, szczególnie w odniesieniu do przedstawionych przez zarząd uwarunkowań ekonomicznych i związanych z tym koniecznych działań w zakresie optymalizacji kosztów.

Projekt „Komputer oknem na świat” – Pomorski Oddział Handlowy

„Komputer oknem na świat” to projekt, który zrealizowali pracownicy Pomorskiego Oddziału Handlowego (POH) w ramach Programu Wolontariackiego, zainicjowanego przez Centralę Spółki. Założeniem projektu było stworzenie kompletnego stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu na potrzeby podopiecznych Domu dla Samotnych Kobiet z Dziećmi oraz Osób Starszych Pomorskiego Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT w Gdańsku. Ze środków pozyskanych dzięki programowi do ośrodka przekazano sprzęt komputerowy, który będzie przynosił korzyści przez wiele lat, a grupa jego beneficjentów będzie ciągle rosła (rocznie z pomocy ośrodka korzysta ponad 100 osób).

Zadaniem wolontariuszy była pomoc w wyborze odpowiedniego sprzętu i elementów wyposażenia stanowiska, jak również zainstalowanie potrzebnych programów. Ponadto wolontariusze przeprowadzili serię warsztatów i szkoleń z zakresu obsługi komputera: umiejętności sporządzania pism, obsługi przeglądarki czy zakładania kont internetowych.

W naszej rzeczywistości trudno aktywnie poszukiwać pracy czy załatwiać sprawy urzędowe bez dostępu do komputera i Internetu. Składanie aplikacji pracowniczych, szybki dostęp do wzorów pism urzędowych czy poszukiwanie specjalistycznej pomocy lekarskiej odbywa się obecnie głównie dzięki komputerom. Sukcesem projektu było umożliwienie podopiecznym PCPB MONAR MARKOT korzystania z tych dobrodziejstw, co w znacznym stopniu wpłynie na zminimalizowanie wykluczenia społecznego.

Zaangażowanie pracowników w budowanie wolontariatu pracowniczego oznacza między innymi ich integrację, zwiększenie zadowolenia i satysfakcji z pracy, poprawę komunikacji między nimi.

Program Pomorskiego Oddziału Handlowego „Mały karmnik – wielka sprawa”

Projekt „Mały karmnik – wielka sprawa” to warsztaty, które odbyły się późną jesienią 2012 roku, a ich beneficjentami było jednocześnie kilka grup odbiorców. Zajęcia przeznaczone były dla dzieci i seniorów, którzy przy pomocy projektantów z Pomorskiego Stowarzyszenia Projektantów PoCoTo przygotowali oryginalne karmniki, które pomogły lokalnym ptakom przetrwać zbliżającą się zimą.

Pracę nad karmnikami poprzedził wykład ornitologa, który pomógł zgromadzonym zrozumieć potrzeby ptaków żyjących w mieście. Wspólna praca pod okiem projektantów pozwoliła zbliżyć i zintegrować lokalne środowiska na pozór odległych od siebie grup osób młodych i starszych. Dzięki takiej formie zajęć młodzież uczy się tolerancji, a seniorzy mają szansę naładować swoje „wewnętrzne akumulatory” energią, którą otrzymują od dzieci. Uczestnicy warsztatów to osoby, które odpowiedziały na ogłoszenie o naborze na warsztaty zamieszczone przez Stowarzyszenie w trójmiejskich przedszkolach, szkołach, Uniwersytecie Trzeciego Wieku, na lokalnym portalu informacyjnym oraz na facebooku. Wolontariusze zaangażowani w projekt wspólnie ze Stowarzyszeniem wymyślili koncepcję warsztatów oraz pomogli w ich przygotowaniu i bezpośredniej realizacji (od pomocy w zakupach po wspólne budowanie karmników). Warsztaty miały charakter edukacyjny i integracyjny, a dzięki dofinansowaniu mogły zostać sprawnie przeprowadzone ze względu na zakupione materiały i narzędzia, które posłużyły do ich realizacji.

Do udziału w projekcie zgłosiło się wielu chętnych, niestety warunki lokalowe oraz możliwości finansowe zmusiły organizatorów do selekcji uczestników. Tymczasem duże zainteresowanie projektem świadczyło o zapotrzebowaniu na podobne inicjatywy.

Program etyczny w PGNiG SA

W 2009 roku zostały przyjęte „Zasady dobrych praktyk menadżera GK PGNiG”. W dokumencie określono między innymi zasady powstrzymywania się od działań konkurencyjnych, zasady gospodarności w prowadzeniu spraw spółki oraz zasady unikania sytuacji mogących skutkować konfliktem interesów.

Przyjęto, że każdy menadżer, który nie przestrzega tych zasad, narusza wewnętrzne regulacje i może zostać pociągnięty do odpowiedzialności przez Pracodawcę. Wszyscy menadżerowie zostali zobowiązani do podpisania oświadczenia o zapoznaniu się z treścią dokumentu „Zasady dobrych praktyk menadżera GK PGNiG” i jego przestrzegania.

Z początkiem kwietnia 2011 został powołany Pełnomocnik ds. etyki w PGNiG SA. Czwartego sierpnia 2011 roku Zarząd PGNiG SA przyjął Uchwałę nr 400/2011 dotyczącą systemu zarządzania programem etycznym PGNiG SA oraz treści Kodeksu etyki. Jednocześnie Zarząd zobowiązał wszystkie spółki GK PGNiG do wdrożenia takich rozwiązań. Następnie powołano Komitet ds. etyki. Przeprowadzono spotkanie informacyjne i szkoleniowe dla kadry najwyższego szczebla na temat Kodeksu etyki, systemu zarządzania programem etycznym oraz zachowań w sytuacjach wysokiego ryzyka. Wcześniej prowadzone były konsultacje wewnętrzne dotyczące zapisów Kodeksu etyki oraz systemu zarządzania programem etycznym z przedstawicielami kadry menedżerskiej PGNiG SA, a także z przedstawicielami środowiska naukowego, organizacji pozarządowych, administracji publicznej. Prowadzono też konsultacje z Biurem Kontroli i Audytu Wewnętrznej w zakresie uzgodnienia systemu zarządzania programem etycznym w PGNiG SA z przygotowawaną Polityką zarządzania ryzykiem nadużyć w PGNiG SA i Programem zarządzania ryzykiem nadużyć w PGNiG SA. W ramach konsultacji z Biurem Nadzoru Właścicielskiego uzgodniono również wytyczne systemu zarządzania programem etycznym w PGNiG SA zgodnie z wytycznymi i procedurami zapisanymi w Zasadach dobrych praktyk menadżera GK PGNiG – przyjętych przez Zarząd w 2009 roku.

Pełnomocnik ds. etyki prowadzi konsultacje merytoryczne z osobami, które koordynują proces wdrażania programu etycznego w spółkach GK PGNiG, a także zbiera i analizuje sprawozdania od rzeczników ds. etyki w spółkach GK PGNiG. W wyniku konsultacji, przygotowywania materiałów, prezentacji doprowadzono do rozpoczęcia działalności w zakresie wdrażania programu etycznego w 17 spółkach GK PGNiG. Rozwiązania organizacyjne i formalne są zróżnicowane, jednak zostały w pełni uzgodnione z wytycznymi Systemu zarządzania programem etycznym w PGNiG SA. Na przykład w Mazowieckim Oddziale Polskiej Spółki Gazownictwa (dawniej Mazowiecka Spółka Gazownictwa) przyjęto „Zasady przeciwdziałania mobbingowi lub molestowaniu seksualnemu MSG” oraz powołano Męża Zaufania. W kilku spółkach strategicznych odbyły się specjalne spotkania Pełnomocnika ds. etyki PGNiG SA z zarządami i kadrą menedżerską tych spółek, podczas których dyskutowano wytyczne i szczegółowe rozwiązania.

Pełnomocnik ds. etyki PGNiG SA analizuje zasadność zgłoszeń dotyczących naruszenia zasad etyki i przekazuje je do rozpatrzenia Komitetowi ds. etyki. W uzasadnionych przypadkach Komitet ds. etyki składa wniosek do Zarządu PGNiG SA w sprawie podjęcia działań wobec osób, które dopuściły się naruszenia zasad etyki. Przyjęto, że żaden pracownik, który w dobrej wierze zgłasza Pełnomocnikowi ds. etyki naruszenie zasad etyki przez współpracownika, nie będzie ponosił negatywnych konsekwencji swojego działania.

Na Kodeks Etyki PGNiG SA składa się „Deklaracja wartości” oraz „Kodeks standardów etycznych”. „Deklaracja wartości” to ogólne przedstawienie zasad moralnych, ideałów etycznych, ważnych dla kultury organizacyjnej PGNiG SA, stanowiących podstawę budowania trwałych, przejrzystych relacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami. Formułuje wyjściowe wartości, które powinny wzmocnić proces kształtowania etycznego środowiska i wzajemnego zaufania w spółce PGNiG SA. „Kodeks Standardów Etycznych” przedstawia konkretne zasady postępowania pracowników PGNiG SA, wynikające z deklarowanych wartości i zgodne z najlepszą praktyką światową w branży. Standardy te odwołują się do ogólnie przyjętych zasad etycznych i norm moralnych.

W Kodeksie Etyki przyjęto między innymi takie zasady:

- Unikamy sytuacji, w których nasz prywatny interes lub osób z nami spokrewnionych może kolidować z interesem firmy;
- Informujemy przełożonego o podmiotach gospodarczych, z którymi jesteśmy powiązani prawnie lub faktycznie, jeśli może to prowadzić do konfliktu interesów;
- Nie wykorzystujemy zajmowanego stanowiska do czerpania korzyści osobistych lub majątkowych przez nas lub osoby nam bliskie;
- Każdą sytuację konfliktu interesów jesteśmy zobowiązani zgłosić przełożonemu lub Pełnomocnikowi ds. etyki w celu ustalenia najlepszych rozwiązań;
- Nie dopuszczamy do tego, aby naruszać zasadę równych szans zatrudnienia w wyniku szczególnie faworyzowania lub dyskryminowania jakiegokolwiek pracownika.

Przyjęty „Program etyczny” jest wyrazem mocnego przekonania o potrzebie prowadzenia działalności biznesowej w oparciu o najwyższe standardy etyczne, a także istotnym elementem Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu PGNiG. W ramach systemu zarządzania zaplanowano szczegółowe podstawy organizacyjne oraz procedury, wdrożono szereg instrumentów z obszaru infrastruktury etycznej. Między innymi uruchomiono „linię etyki” umożliwiającą zgłaszanie ewentualnych naruszeń zasad etyki oraz wszelkich pytań i wątpliwości w zakresie zasad i standardów etyki do Pełnomocnika ds. etyki przez wszystkich pracowników PGNiG SA. Specjalny numer telefoniczny, a także skrzynka mailowa, są dostępne dla wszystkich pracowników przez całą dobę i siedem dni w tygodniu. Początkowo linia etyki była dostępna także dla pracowników tych spółek GK PGNiG, w których nie funkcjonowały jeszcze całościowe systemy zarządzania programami etycznymi.

Każdy pracownik, który jest świadkiem lub ma uzasadnione podejrzenia dotyczące zachowań, które naruszają zasady etyki przez pracowników lub osoby niezatrudnione w PGNiG SA, ale związane relacjami biznesowymi, jest zobowiązany do zgłoszenia tego faktu do swojego przełożonego. Pracownik może także zgłosić się bezpośrednio do Pełnomocnika ds. etyki poprzez wypełnienie stosownego formularza (Formularz zgłoszenia o naruszeniu zasad etyki PGNiG SA) i przesłanie go pocztą elektroniczną, korespondencją tradycyjną lub przekazanie mu bezpośrednio, zwłaszcza w przypadku, gdy może podejrzewać, że zgłoszenie przełożonemu mogłoby stać się przyczyną trudności lub braku podjęcia działań zapobiegawczych bądź naprawczych. Jak pokazuje doświadczenie, zapytania i konsultacje dotyczą w znaczącym stopniu indywidualnych dylematów moralnych pracowników zatrudnionych na różnych szczeblach zarządzania, a także konkretnych zachowań w miejscu pracy – szczególnie w relacjach przełożony – podwładny.

Pełne wdrożenie programu etycznego w GK PGNiG wymaga konsekwentnej pracy i stałego współdziałania ze wszystkimi pracownikami w ramach długofalowego kształcenia etycznego. Efektywność tego programu będzie tym większa, im więcej uwagi w codziennym funkcjonowaniu będziemy poświęcać promowaniu zachowań etycznych, monitorowaniu przestrzegania norm etycznych i standardów postępowania, aktywnemu angażowaniu pracowników w podejmowane inicjatywy edukacyjne. Tylko wtedy Kodeks Etyki będzie faktycznie kształtował postawy pracowników i sposób ich funkcjonowania w organizacji i w społeczeństwie.

Dialog z pracownikami

Dialog społeczny ma bogate tradycje w Grupie Kapitałowej PGNiG. Przedsiębiorstwo zatrudnia około 32 tys. pracowników, z czego ponad 16 tys. należy do związków zawodowych (ok. 50% ogółu zatrudnionych). W GK PGNiG funkcjonuje ponad siedemdziesiąt zakładowych i międzyzakładowych organizacji związkowych. Ponadto w Radzie Nadzorczej PGNiG SA zasiada trzech przedstawicieli pracowników, a do składu Zarządu Spółki wybierany jest jeden członek głosami pracowników spółki.

Informowanie pracowników i konsultowanie z nimi ważnych decyzji umożliwia stała współpraca Zarządu Spółki ze związkami zawodowymi oraz z Radą Pracowników. Tylko w 2012 roku odbyło się czterdzieści spotkań w tym:

- Piętnaście z Przedstawicielami Central Związków Zawodowych Górnictwa Naftowego i Gazownictwa,
- Szesnaście z Zakładowymi Organizacjami Związkowymi, sygnatariuszami ZUZP dla Pracowników PGNiG SA,
- Dziewięć z Radą Pracowników PGNiG SA.

Spotkania ze Stroną Społeczną w 2012 r. dotyczyły w spółce PGNiG SA: sytuacji finansowej, informacji o kształtowaniu się wynagrodzeń, stanu BHP, programu Uwalniania Gazu, kluczowych projektów biznesowych, realizowanych przez służby handlowe, liberalizacji rynku gazu (strategia sprzedaży energii elektrycznej, zmiany Obsługi Klienta Biznesowego oraz Obsługi Klienta Indywidualnego), zmian organizacyjnych w Oddziałach Spółki (utworzenie Oddziału Geologii i Eksploatacji), ustanowienia zabezpieczeń dla pracowników poprzez opracowanie osłon w związku z reorganizacją Oddziałów, zmian struktury zarządzania, opracowania Programu Dobrowolnych Odejsć (PDO), zmian w ZUZP, oceny funkcjonowania SOP oraz przewidywanych zmian w tym zakresie, ustaleń dotyczących jednolitego Regulaminu Pracy dla Pracowników Spółki (podpisanego 21 grudnia 2012 r.).

Rezultatem współpracy w 2012 roku było przyjęcie licznych aktów wewnętrznych, wynikających między innymi z uzgodnień podjętych podczas wyżej wymienionych spotkań.

Procent łącznej liczby pracowników reprezentowanych w formalnych komisjach ds. bezpieczeństwa i higieny pracy (w skład których wchodzi kierownictwo i pracownicy), doradzający w zakresie programów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz monitorują takie programy – 50% (Komisja BHP jest w każdym Oddziale)

Wypadki w PGNiG SA

W PGNiG SA w 2012 roku doszło ogółem do 26 wypadków. Dwudziestu pięciu pracowników doznało lekkich obrażeń ciała. Jedna osoba poniosła śmierć w wypadku przy pracy.

Do wypadku doszło podczas podróży służbowej w miejscowości Bochnia, na skrzyżowaniu ul. Brzeskiej z drogą krajową nr E4. Pojazd pracownika został uderzony w drzwi od strony kierowcy, w wyniku czego poszkodowany doznał urazu czaszkowo-mózgowego oraz uszkodzenia rdzenia przedłużonego. Konsekwencją urazu była śmierć pracownika.

W porównaniu z rokiem 2011 ilość wypadków przy pracy spadła z 32 do 26, niestety zanotowano 1 wypadek śmiertelny.

Istotnym elementem decydującym o utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa w organizacji jest duże zaangażowanie w te kwestie Kierownictwa wszystkich szczebli zarządzania. Osobisty przykład, różne formy oddziaływania na pracowników to narzędzia umożliwiające systematyczne ulepszanie procesów bezpieczeństwa.

Ilość wypadków przy pracy z podziałem na ciężkość uszkodzeń, wskaźniki częstotliwości i ciężkości wypadków w PGNiG SA w latach 2012 i 2011

	Ogólna ilość wypadków	wypadki lekkie	wypadki ciężkie	wypadki śmiertelne	wskaźnik częstotliwości	wskaźnik ciężkości
2011	32	32	0	0	3,7	42
2012	26	25	0	1	2,9	38

Łączna liczba pracowników

Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i regionu. Stan na 31.12.2012

Region	Umowa czasowa	Umowa stała	Liczba pracowników	
			Zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin	Zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin
Gdańsk	2	394	3	393
Kraków	-	32	1	31
Odolanów	21	132	-	153
Poznań	6	512	3	515
Sanok	42	1809	1	1850
Tarnów	12	775	9	778
Warszawa	64	1773	21	1816
Wrocław	5	401	-	406
Zabrze	6	642	1	647
Zielona Góra	180	1994	8	2166
Łączna liczba pracowników				8802

Zespół Zadaniowy ds. komunikacji i dialogu ze społecznościami lokalnymi

W ramach dialogu ze społecznościami lokalnymi nt. gazu z łupków PGNiG odwołuje się do wyników prac niezależnych instytutów badawczych, ale przede wszystkim do wiedzy swoich ekspertów – pracowników różnych działów i obszarów. Koordynacją wszystkich działań komunikacyjnych zajmuje się Zespół Zadaniowy ds. komunikacji i dialogu ze społecznościami lokalnymi. Poza członkami stałymi Zespołu (pracownicy Departamentu Marketingu i Komunikacji i Oddziału Geologii i Eksploatacji), w projekt zaangażowani są na bieżąco pracownicy Oddziału w Zielonej Górze oraz Pomorskiego Oddziału Handlowego. Są to eksperci zarówno z obszaru komunikacji, jak i ochrony środowiska, prawa, geologii, BHP, HSE, itd. Zespół spotyka się co tydzień, aby omówić bieżące kwestie. W ten sposób, oprócz planowania spotkań, dyżurów, omawiane są aktualne informacje, artykuły prasowe, sytuacja na arenie europejskiej w zakresie tematu gazu z łupków. Systematyczna praca zespołu pozwoliła na wypracowanie takiego modelu działań, który sprawdza się w różnych, także trudnych sytuacjach.

By zwiększyć wiarygodność i skuteczność przekazu, firma zorganizowała dla członków zespołu kilkunastodniowe szkolenia między innymi z zasad komunikacji i negocjacji grupowych. W sumie odbyło się 7 dwudniowych warsztatów.

Prowadzone były też działania edukacyjne nt. dialogu dotyczącego gazu z łupków kierowane do wszystkich pracowników poprzez wewnętrzne kanały informacji, takie jak magazyn (miesięcznik pracowników Grupy Kapitałowej) i Intranet (wewnętrzny portal komunikacji).

Zobacz na bieżąco, co robimy w obszarze łupków na stronie www.lupkipolskie.pl

Łączna liczba pracowników oraz wskaźnik rotacji, według grupy wiekowej, płci i regionu. Stan na 31.12.2012

Region	Liczba pracowników	Rotacja wskaźnik
Gdańsk	396	7%
Kraków	32	0%
Odolanów	153	4%
Poznań	518	4%
Sanok	1851	4%
Tarnów	787	5%
Warszawa	1837	13%
Wrocław	406	3%
Zabrze	648	2%
Zielona Góra	2174	4%
Suma/średnia	8802	6%

Grupa wiekowa	Liczba pracowników	Rotacja wskaźnik
<30	771	6%
30–39	2436	4%
40–49	2541	3%
50–59	2662	4%
60–69	389	49%
70–79	3	440%
Suma/średnia	8802	6%

Płeć	Liczba pracowników	Rotacja wskaźnik
Kobieta	3418	6%
Mężczyzna	5384	6%
Suma/średnia	8802	6%

Godziny szkoleniowe

Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadająca na pracownika według kategorii zatrudnienia	Dyrektorzy	27
	Kierownicy	32
	Specjaliści	25,5
	Pozostali	13
Programy rozwoju umiejętności menadżerskich i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników	Szkolenia wewnętrzne	TAK
	Dofinansowanie szkoleń zewnętrznych i kursów	TAK
Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej	TAK (Studia magisterskie)	
	Urlopy naukowe	93%

Zatrudnienie na koniec roku według segmentów (w osobach)

	2012	2011	2010	2009
Centrala PGNiG	617	838	840	833
Poszukiwanie i wydobywanie	10 990	12 054	11 592	10 800
Obrót i magazynowanie	3 780	3 841	3 809	3 836
Dystrybucja	13 255	13 865	13 881	13 851
Wytwarzanie	1 069	-	-	-
Pozostała działalność	2 327	2 185	2 296	2 073
Razem	32 038	32 783	32 418	31 393

Klient

W 2012 roku sprzedaż gazu ziemnego osiągnęła poziom 14,9 mld m³, z tego 14,2 w segmencie Obrót i Magazynowanie. Gaz ten trafił do 6,7 miliona klientów w Polsce oraz 17 tysięcy klientów w Niemczech, zarówno indywidualnych, jak i przemysłowych, a blisko 4 tysiące osób w Grupie PGNiG pracowało nad bezpieczeństwem i ciągłością tych dostaw.

W ramach segmentu Obrót i Magazynowanie realizowana jest sprzedaż gazu ziemnego importowanego oraz wydobywanego ze złóż krajowych. Zakup gazu ziemnego z importu odbywa się głównie z kierunku wschodniego (65% zapotrzebowania), zarazem systematycznie powiększane są wolumeny sprowadzane z kierunku zachodniego i południowego (około 11%).

Sprzedaż gazu realizowana jest za pośrednictwem dwóch sieci: dystrybucyjnej oraz przesyłowej i podlega regulacji przez Urząd Regulacji Energetyki. Segment wykorzystuje na swoje potrzeby trzy podziemne magazyny gazu, zlokalizowane w Husowie, Mogilnie oraz w Wierzchowicach.

Wynik finansowy w 2013 roku

Segment Obrót i Magazynowanie wypracował znaczny wzrost efektywności – zysk operacyjny osiągnął poziom 325 mln zł, co oznacza wzrost o 524 mln zł w relacji do poprzedniego roku.

Poprawa wyniku spowodowana została podwyższeniem rentowności sprzedaży gazu wysokometanowego. Zwiększenie taryfy na paliwo gazowe w marcu 2012 roku okazało się początkowo niewystarczające, jednak dzięki obniżeniu jednostkowych kosztów zakupu gazu z importu w wyniku podpisanego w listopadzie aneksu do kontraktu jamalskiego, zmianie uległy warunki cenowe na dostawy gazu, z uwzględnieniem wcześniej zrealizowanych zakupów. Korekta wyniku z tego tytułu, ujęta w IV kwartale, pozwoliła odrobić straty poniesione w pierwszych trzech kwartałach bieżącego roku.

Nagrody

- XXX Międzynarodowe Targi Budownictwa i Instalacji GryfBud w Bydgoszczy – 24.03.2012 – za najładniejszą aranżację stoiska;
- Kujawsko-Pomorskie Targi Inwestycyjne Invest Tor 2012 – 17–18.03.2012 – za usługi elektroniczne e-Pasaż, e-BOK.

Działania rozwojowe na rzecz społeczności lokalnych – POH

W roku 2012 pracownicy marketingu PGNiG SA Pomorskiego Oddziału Handlowego przeprowadzili szereg akcji pod nazwą „Likwidujemy białe plamy”; mają one na celu zintensyfikowanie działań w ramach dalszej rozbudowy sieci gazowej na terenach dotąd niezgazyfikowanych.

Głównym celem prac zespołu było budowanie świadomości społecznej mieszkańców danego regionu w zakresie możliwości ochrony środowiska poprzez korzystanie z energii ekologicznej. Wśród powszechnie używanych paliw pierwotnych, takich jak węgiel, olej opałowy i gaz ziemny to właśnie gaz ziemny jest źródłem energii najbardziej przyjaznym dla środowiska naturalnego. W Polsce gaz ziemny zajmuje trzecie miejsce w strukturze zużycia energii pierwotnej, zaraz za węglem i ropą naftową. Niski poziom zużycia gazu ziemnego w Polsce przez gospodarstwa domowe wynika między innymi z ograniczenia w dostępie do sieci gazowej.

Dzięki realizacji projektu „Likwidujemy białe plamy” przeprowadzono liczne spotkania z mieszkańcami gmin dotąd niezgazyfikowanych, jak również przeprowadzono działania rozwojowe w terenie, które przyczyniły się do podjęcia decyzji w sprawie gazyfikacji gmin.

Dolnośląski Oddział Handlowy aktywnie rozwija komunikację z klientem

Zdajemy sobie sprawę z tego, że dobra oferta i sprawna obsługa na etapie zawarcia umowy to nie jedyne elementy mające znaczący wpływ na satysfakcję współczesnego klienta. Z myślą o tym Dolnośląski Oddział Handlowy uruchomił efektywną i przyjazną dla użytkownika platformę samoobsługową eBOK, która ma na celu umożliwienie dostępu do informacji związanych ze sprzedażą paliwa gazowego Klientom z grup taryfowych od W – 1.1 do W – 4.

Głównym celem elektronicznego Biura Obsługi Klienta eBOK jest możliwość profesjonalnej i zindywidualizowanej obsługi klienta, prowadzonej szybko i komfortowo dzięki wykorzystaniu Internetu. Poprzez platformę eBOK, dostępną ze strony eBOK.pgnig.pl, odbiorcy indywidualni mogą sfinalizować kwestie dotyczące konta i statusu kolejnych płatności. Ponadto eBOK to nowoczesne rozwiązanie, wspierające obsługę podstawowych procesów biznesowych, takich jak: fakturowanie, rozliczenia, podanie stanu gazomierza czy obsługa zgłoszeń klientów. Wszelkie wysłane zgłoszenia i zapytania trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących eBOK. Dodatkowo na platformie internetowej eBOK dostępny jest poradnik dla Klientów Dolnośląskiego Oddziału Handlowego: najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi tzw. FAQ.

Bardzo użyteczną funkcjonalnością w eBOK jest możliwość ustawienia funkcji elektronicznych przypomnień, dzięki którym klient jest informowany poprzez SMS o zbliżających się terminach płatności, wystawieniu faktury etc.

Kolejnym etapem doskonalenia systemu obsługi klienta jest wdrożenie usługi eko-faktury. Klienci, którzy zalogują się do systemu eBOK i wyrażą zgodę na wystawianie dokumentów elektronicznych, otrzymywać będą e-mailem informację o dostarczeniu faktury wraz z podstawowymi danymi dotyczącymi płatności. Oryginał będzie dostępny na platformie eBOK w formie dokumentu pdf. Główne korzyści, wynikające z udostępnienia usługi eko-faktura, to między innymi: dostęp z dowolnego miejsca na świecie w trybie 365 dni/24 godziny na dobę poprzez Internet do wszystkich oryginałów faktur, ułożonych chronologicznie w formacie pdf; otrzymywanie regularnych powiadomień na skrzynkę e-mailową o wystawieniu eko-faktury i udostępnieniu jej w eBOK; dostarczanie na skrzynkę e-mailową informacji o zbliżającym się terminie płatności; prezentowanie w eBOK informacji o aktualnym stanie konta należności za gaz, w tym o ewentualnym zadłużeniu.

Powyższe funkcjonalności przetestowane i wdrożone przez Dolnośląski Oddział Handlowy uruchomiono również w Górnośląskim i Wielkopolskim Oddziale Handlowym. Uruchomienie usługi eBOK w GOH i WOH było możliwe między innymi poprzez zintegrowanie aplikacji z systemami bilingowymi wykorzystywanymi przez poszczególne Oddziały.

W 2012 roku z platformy eBOK rozwijanej z inicjatywy PGNiG SA DOH korzystało około 77 000 użytkowników w skali trzech Oddziałów. W chwili obecnej (sierpień 2013 r.) liczba aktywnych kont eBOK wśród odbiorców gazu ziemnego w trzech Oddziałach wynosi ponad 130 000.

Więcej o projekcie internetowej komunikacji z klientem w opisie dobrej praktyki pn. „Internetowa komunikacja z klientami PGNiG”.

Nowe gazyfikacje gminy: Chęciny i Sitkówka Nowiny – Karpacki Oddział Handlowy

PGNiG jako największy dostawca paliwa gazowego na nowo gazyfikowanych obszarach województwa świętokrzyskiego prowadzi transparentne działania komunikacyjne i informacyjne, skierowane do klientów indywidualnych i biznesowych, w porozumieniu z jednostkami samorządu terytorialnego.

Wymagają one pełnego zaangażowania sił i środków – w pierwszym okresie w akcje informacyjno-reklamowe, a następnie w procesie pozyskiwania klientów. W ramach podjętej współpracy z jednostkami samorządowymi gmin Chęciny i Sitkówka-Nowiny przeprowadzone zostały działania, które polegały na:

- nawiązaniu kontaktu z mieszkańcami poprzez organizację spotkań, bezpośrednio w sołectwach – szkołach, urzędach, lokalnych świetlicach, remizach (10 spotkań),
- przeprowadzeniu spotkań z przedstawicielami firm znajdujących się na drodze planowanego gazociągu,
- uruchomieniu w jednostkach samorządu terytorialnego (Chęciny i Sitkówka-Nowiny) cotygodniowych dyżurów, mających na celu pełną obsługę klientów – od pierwszej informacji nt. gazu ziemnego, poprzez wydanie warunków przyłączenia i podpisanie umowy przyłączeniowej, do podpisania umowy kompleksowej włącznie,
- rozpowszechnieniu wiedzy o marce PGNiG SA poprzez dystrybucję ulotek, plakatów oraz zamieszczeniu informacji na stronach internetowych Urzędów Gmin oraz w miejscowych gazetach.

Równoległe z prowadzeniem dyżurów prowadzone były działania polegające na kolportażu materiałów informacyjnych do lokali mieszkalnych, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego gazociągu dystrybucyjnego.

Obszar, na którym rozpoczęte zostały działania gazyfikacyjne, był „białą plamą” na mapie gazyfikacji KOH w Tarnowie. Dzięki prowadzonej w 2012 r. kampanii promującej gaz ziemny dotarliśmy bezpośrednio do ponad 1200 lokali mieszkalnych zlokalizowanych bezpośrednio przy planowanych trasach gazociągów. Na spotkaniach nawiązano bezpośredni kontakt z ponad 700 mieszkańcami przedmiotowych gmin. Wszystkim uczestnikom przekazano dedykowane materiały informacyjne. Ponadto zamieszczono informacje w lokalnych gazetach: „Wiadomości Chęcińskie” i „Głos Nowin”, które docierają do większości mieszkańców i firm gazyfikowanego obszaru. Wymiernym efektem przeprowadzonej akcji jest obecnie fakt, że potencjalni klienci sami zgłaszają się do jednostek KOH.

W efekcie podjętych działań klienci złożyli 152 wnioski o określenie warunków przyłączenia, z czego klienci biznesowi – 38. Mimo tego, że sieć gazowa nie została jeszcze uruchomiona na całym obszarze, zainteresowanie użytkowaniem gazu na przedmiotowych obszarach jest znaczące.

Planowana jest kontynuacja działań na przedmiotowych obszarach oraz zaadoptowanie już nabytych doświadczeń na nowych obszarach – Małogoszcz, Włoszczowa.

Modernizacja instalacji oczyszczania, skraplania i magazynowania helu w Oddziale w Odolanowie

Jedynym źródłem pozyskania helu – zasobu nieodnawialnego na Ziemi – jest gaz ziemny, a właściwie jedynie jego niektóre helonośne złoża. PGNiG SA w 1977 roku, jako pierwsza firma spoza USA, rozpoczęło odzysk helu w odazotowni w Odolanowie. Od 2009 roku prowadzi go także w odazotowni w Grodzisku Wilk.

Modernizacja rozpoczęła się w marcu 2010 r. i zakończyła w styczniu 2012 r. uruchomieniem nowej instalacji usuwania wodoru, skraplarki helowej oraz magazynu ciekłego helu. Zapewnia ona niezawodne działanie tej jedynej w Unii Europejskiej instalacji helowej i umożliwia przetworzenie dodatkowych ilości helu pochodzącego z odazotowni w Grodzisku Wielkopolskim oraz oczyszczenie go z podwyższonej zawartości wodoru. Zmodernizowana instalacja zapewniła większą wydajność i stała się źródłem wymiernych oszczędności energetycznych, wynikających głównie z niższego o 40% poboru energii elektrycznej do układu skraplania helu oraz zredukowanego o ponad 80% zużycia ciekłego azotu w układzie magazynowania helu.

Pewna i efektywna praca zmodernizowanej instalacji helowej ma szczególne znaczenie dla europejskich konsumentów w okresach perturbacji doświadczanych przez inne instalacje produkcyjne na świecie.

Innym przedsięwzięciem służącym poprawie efektywności energetycznej była zakończona we wrześniu 2012 modernizacja układu usuwania wilgoci z gazu ziemnego. Polegała ona na wymianie podgrzewaczy procesowych i przebudowie sterowania sekwencją zmiany adsorberów. Wynikające z niej roczne oszczędności energetyczne przekraczają 21000 GJ.

Internetowa komunikacja z klientami PGNiG

Dział Rozwoju Systemów Obsługi Klienta w Departamencie Obrotu Gazem w Centrali PGNiG zakończył w 2012r. prace nad projektem internetowej komunikacji z klientami indywidualnymi Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa. Na stronach www.pgnig.pl zgodnie ze standardem korporacyjnym rozbudowany został portal DLA DOMU.

Głównymi celami tego projektu było po pierwsze: umożliwienie łatwego i intuicyjnego dostępu klientów indywidualnych do nowych usług, tj. e-bok, eko-faktury, jak i przyszłych, nowych usług, produktów skierowanych do tej grupy klientów. Po drugie: ułatwienie, ujednoczenie i dostosowanie do wymagań klientów internetowej formy kontaktu klientów z naszą firmą za pomocą „formularza kontaktowego”, a także integracja wskazanej formy kontaktu z wdrażanym systemem Contact Center PGNiG SA w celu zapewnienia odpowiednich standardów komunikacyjnych z naszymi klientami oraz zapewnienie odpowiedniej jakości. I na koniec – umożliwienie Oddziałom Obrotu Gazem komunikowania i prezentowania się swoim klientom poprzez korporacyjny portal internetowy.

Cele zostały zrealizowane i osiągnięte poprzez:

1. Uruchomienie dedykowanych klientom indywidualnym oraz Oddziałom Obrotu Gazem obszarów treści www.pgnig.pl:

- „Znajdź najbliższe Biuro Obsługi Klienta”;
- „Zaloguj się do eBOK”;
- „Sprawdź eko-fakturę”;
- „Wiadomości z Twojej Gazowni”.

Obszary te usytuowane zostały w obrębie serwisu „Dla Domu”, który pełni rolę „strony hub’owej”, czyli rozprowadzającej klientów, użytkowników po poszczególnych obszarach treści i aplikacjach internetowych. Zaprojektowano je zgodnie z layoutem naszego portalu korporacyjnego, szatą graficzną oraz z zachowaniem mechanizmów interfejsów użytkowanych przez klientów w naszym portalu.

2. Umożliwienie intuicyjnego i prostego w swojej formie kierowania klienta do treści, którymi może być zainteresowany, np. wyszukanie najbliższego Biura Obsługi Klienta, zalogowanie się do e-bok lub skorzystanie z usługi „eko-faktury”.

3. Dodanie możliwości wysyłania wiadomości do konkretnego Biura Obsługi Klienta poprzez intuicyjne narzędzia wspierające wyszukanie tegoż biura za pomocą np. mapy interaktywnej, co daje klientom możliwość wysyłki swojej korespondencji pod wskazany adres.

4. Integrację kontaktów wysyłanych za pośrednictwem „formularzy kontaktowych” przez naszych klientów z systemem Contact Center, co zapewni lepsze zarządzanie kontaktami, terminowość odpowiedzi, standaryzację treści odpowiedzi, utrzymanie jakości komunikacji z klientem, terminowość oraz budowę historii potrzeb danego klienta.

5. Udostępnienie Oddziałom Obrotu Gazem (obecnie Oddziałem Handlowym) wydzielonych obszarów na portalu korporacyjnym na prezentowanie spersonalizowanych treści dedykowanych swoim klientom np.: aktualności, komunikatów, rysów historycznych, przedstawienie władz. Treści te są zarządzane bezpośrednio przez Oddziały Obrotu Gazem. W celu prawidłowego zarządzania tymi treściami przeprowadzono szkolenia dla pracowników, którzy będą odpowiedzialni za publikowane treści.

6. Dostosowanie i utworzenie od strony informacyjnej możliwości adresowania internetowego, które pozwoli klientom w łatwy sposób dotrzeć do interesujących go treści, np.: www.ebok.pgnig.pl, www.eko-faktura.pgnig.pl

7. Zapewnienie klientom bezpieczeństwa poprzez zastosowanie certyfikacji wrażliwych stron www.pgnig.pl, stron udostępniających usługi e-bok i eko-faktury.

Centralna Umowa z Poczta Polska SA – wielomilionowe oszczędności

Od kilku lat Polska Górnictwo Naftowe i Gazownictwo w zakresie korespondencji kierowanej do klientów obsługiwane jest przez Poczta Polską. W 2012 r. już po raz drugi Biuro Standardów Obsługi Klientów w Departamencie Handlu w Centrali PGNiG przeprowadziło postępowanie przetargowe na usługi polegające na przyjmowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu przesyłek dla klientów PGNiG SA. Pierwsze postępowanie zakończyło się podpisaniem Umowy z Poczta Polska SA w grudniu 2008 roku.

Negocjacje dotyczyły szeregu ustaleń związanych z jednostkami nadawczymi, prawidłowym przygotowaniem korespondencji do nadania, dostosowaniem wzorów kopert do wymagań Poczty, planowanego wolumenu przesyłek, itp. które zakończyły się dopiero pod koniec 2008 r. Cel od początku był jasny – obniżenie jednostkowych kosztów wysyłki dokumentów dzięki efektowi skali, uzyskanie statusu klienta kluczowego oraz zapewnienie lepszych standardów świadczonych przez Poczta Polska SA usług.

W styczniu 2010 r. wprowadzona została pilotażowa usługa PRZESYŁKA AGLOMERACJA dedykowana kluczowym klientom Poczty Polskiej SA polegająca na przyjmowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu przesyłek w obszarach miejskich (miasta powiatowe oraz miasta powyżej 20.000 mieszkańców).

Wreszcie wychodząc naprzeciw swoim klientom od stycznia 2012 r. Poczta znacząco poszerzyła obszar objęty doręczaniem przesyłek w ramach usługi Przesyłka Aglomeracja, w efekcie czego ponad 79% całkowitego wolumenu wszystkich typów nadawanych przez PGNiG przesyłek stanowi Przesyłka Aglomeracja, która jest zarazem najtańszą z oferowanych przez Poczta typów przesyłek. Podsumowując dwa lata korzystania z usługi PRZESYŁKA AGLOMERACJA, należy stwierdzić, że wynik polityki upustowej, związany z rosnącym z roku na rok wolumenem przesyłek, rekompensuje wszystkie wysiłki i pozwala z satysfakcją spojrzeć na zaoszczędzone każdego roku miliony złotych.

Badanie satysfakcji Klienta

Biorąc pod uwagę to, jak ważne są opinie klientów i jak cenne źródło informacji stanowią, PGNiG przeprowadziło po raz kolejny w 2012 r. duże, kompleksowe badanie satysfakcji klientów. Badaniem tym objęto zarówno klientów indywidualnych, jak i biznesowych. Zbadano opinie zarówno bardzo dużych klientów (korporacje), jak i tych małych (mikroprzedsiębiorstwa).

Badanie zostało przeprowadzone według jednej spójnej metodologii.

W toku realizacji projektu badawczego przeprowadzono wywiady z dużą liczbą klientów, bo aż z 4729 firmami oraz 2446 gospodarstwami domowymi.

Syntetyczny wskaźnik satysfakcji ze współpracy z firmą PGNiG, uwzględniający wszystkie badane segmenty klientów, wzrósł z 76% w 2011 r. do 80% w 2012 r.

Spośród badanych segmentów klienci indywidualni są najbardziej zadowoleni ze współpracy ze swoim dostawcą gazu ziemnego – to wśród nich jest najwyższy odsetek klientów bardzo i raczej zadowolonych, bo aż 87%. Klienci indywidualni mają też największą skłonność do polecenia dostawcy gazu ziemnego – jakim jest firma PGNiG.

Klienci (zarówno gospodarstwa domowe, jak i firmy) najwyżej ocenili takie obszary współpracy z PGNiG jak:

- produkt – użytkowanie gazu ziemnego,
- dostawy,
- doradcę klienta,
- jakość usług i produktów,
- fakturowanie.

Ponadto przyznanie upustu również dla przesyłek poleconych od 1 stycznia 2011 r. pozwoliło uzyskać na przestrzeni 2012 r. kolejne oszczędności na poziomie ponad miliona złotych. W związku z końcem obowiązywania dotychczasowej Umowy łączącej PGNiG SA z Poczta Polska SA, od połowy 2011 r. trwały prace nad przygotowaniem i podpisaniem kolejnej umowy w celu zapewnienia ciągłości w realizacji usługi przyjmowania, przemieszczania i dostarczania przesyłek. Po dopracowaniu wszystkich szczegółów umowa została zawarta 31 października 2011 r. z mocą obowiązywania do końca 2013 r. klasyfikując PGNiG w czołówce kluczowych klientów Poczty Polskiej SA.

Opłaty za usługi pocztowe uregulowane są w Cenniku Powszechnych Usług Poczтовых w Obrocie Krajowym. PGNiG SA podpisało umowę z zastrzeżeniem, że dla każdego roku kalendarzowego będą przysługiwać upusty określone w odrębnym aneksie. Wysokości tych upustów uzależnione są od wielu czynników, takich jak zadeklarowana ilość nadania przesyłek w roku kalendarzowym, typ przesyłki, ilość nadania przesyłek w jednej placówce nadawczej, a także od wykonania czynności przygotowawczych do nadania.

Bardzo dobrze oceniono również pracowników komunikujących się z klientem, czyli w zależności od segmentu klientów – Opiekunów / Doradców (klienci biznesowi) oraz pracowników Biur Obsługi Klienta (klienci biznesowi i klienci indywidualni).

Odbiorcy gazu dobrze ocenili funkcjonowanie Biur Obsługi Klienta i ich pracowników. Najmniej pozytywnie klienci wypowiadali się na temat cen usług i produktów oraz taryf.

Według klientów w kształtowaniu satysfakcji z dostawcy gazu największą rolę odgrywa tzw. orientacja na klienta, czyli umiejętność okazania troski o klienta oraz łatwość współpracy a także jakość produktów i usług. PGNiG jest wysoko oceniane przez klientów zarówno w jednym, jak i drugim wymiarze. Klienci ocenili PGNiG jako godną zaufania firmę, z którą łatwo się współpracuje. Dla większości biorących udział w badaniu klientów PGNiG to firma, którą kierują sprawni i kompetentni ludzie.

Ogólne zadowolenie ze współpracy z PGNiG (odpowiedzi: bardzo zadowolony i raczej zadowolony):

- Klienci indywidualni 87% (istotny statystycznie wzrost wskaźnika z 82% w 2011 r.),
- Klienci korporacyjni 76% (wzrost z 75% w 2011 r.),
- Klienci biznesowi 76% (istotny statystycznie wzrost wskaźnika z 72% w 2011 r.),
- Mikroprzedsiębiorstwa 76% (wzrost z 72% w 2011 r.).

Klienci biznesowi lepiej oceniają PGNiG w porównaniu do dostawcy energii elektrycznej w takich wymiarach, jak: solidność / dotrzymywanie zobowiązań, ogólny poziom obsługi oraz prostota i zrozumiałość procedur.

Dostawca energii elektrycznej lepiej wypada w aspektach związanych z cenami, elastycznością oferty i możliwościami negocjacji pozacenowych elementów umów.

Najsilniejszą stroną ofert PGNiG jest sam produkt – gaz ziemny – bardzo wysoko oceniany we wszystkich segmentach klientów.

Gaz z łupków

PGNiG wspólnie z GRUPĄ LOTOS w projektach łupkowych PGNiG i LOTOS 17 września 2012 r., podpisały porozumienie dotyczące współpracy przy poszukiwaniu gazu i ropy naftowej ze złóż konwencjonalnych i niekonwencjonalnych.

Celem tego porozumienia jest intensyfikacja prac poszukiwawczych na siedmiu koncesjach należących do PGNiG, w województwach: zachodniopomorskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim i lubelskim. Dzięki porozumieniu Grupa LOTOS otrzymała możliwość udziałów w każdej z koncesji, ale PGNiG zastrzegło sobie prawo do sprawowania na każdej z nich funkcji operatora.

Zarządy PGNiG i LOTOS zgodnie podkreśliły, że podpisana umowa ma bardzo duże znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju i powinna przełożyć się bezpośrednio na wzrost wydobycia ze złóż krajowych zarówno gazu ziemnego, jak i ropy naftowej.

W myśl podpisanego porozumienia koncerny zaplanowały powołanie grupy roboczej, której zadaniem będzie określenie szczegółowej współpracy w zakresie: technicznym, ekonomicznym i prawnym.

Dodatkowo PGNiG i LOTOS są zainteresowane podjęciem współpracy handlowej, dotyczącej ropy naftowej wydobywanej przez PGNiG. Pierwsze próbki tego surowca trafiły już do gdańskiej rafinerii, gdzie będzie przeprowadzona ich analiza. Jeśli wyniki badań będą pozytywne, LOTOS nie wyklucza zakupu ropy naftowej od PGNiG.

Warsztaty nt. gazu z łupków dla samorządów i mediów

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności lokalnych i władz samorządowych, PGNiG przeprowadziło w lipcu 2012r. serię warsztatów edukacyjnych.

Pierwsza edycja została przeprowadzona w województwie pomorskim, w Gdańsku i Olsztynie oraz w Krokowej i Starogardzie Gdańskim, w terminach: 11, 13, 19 i 20 lipca. Wybór miejsca nie był przypadkowy. Na należącej do PGNiG koncesji Wejherowo prace są najbardziej zaawansowane, a ich wyniki roją nadzieje na przemysłowe wydobycie gazu. Uczestnikami warsztatów, poza przedstawicielami samorządów, byli również dziennikarze. Inicjatywa warsztatowych spotkań zrodziła się za sprawą nieprawdziwych informacji pojawiających w mediach na temat wydobycia gazu z łupków.

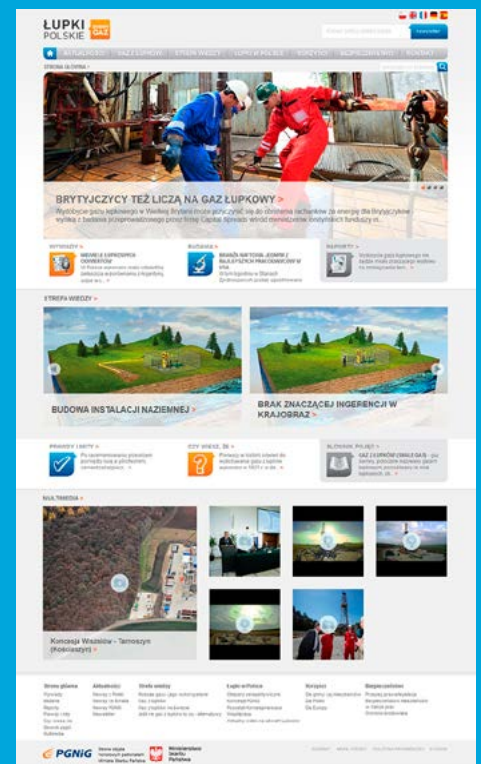
Podczas warsztatów przedstawiciele lokalnych władz oraz dziennikarze mieli okazję zapoznać się między innymi z technologią szczelinowania hydraulicznego oraz dowiedzieć się, jakie substancje chemiczne wchodzi w skład płynu szczelinującego. Uczestnicy poznali także aspekty prawne związane z poszukiwaniami i wydobyciem gazu z łupków, w tym również prawa, jakie przysługują samorządom i obowiązki, które muszą spełniać firmy poszukiwawcze.

W warsztatach brali udział niezależni eksperci i przedstawiciele PGNiG.

W trakcie warsztatów przedstawione zostały przykłady wieloletniej współpracy ze społecznościami lokalnymi przy wydobywaniu gazu ziemnego na Pomorzu i korzyści dla społeczności lokalnych, które mogą zaistnieć także w przypadku przyszłego wydobycia gazu z łupków. W warsztatach uczestniczyło łącznie blisko 150 osób. Uczestnicy wskazywali na fakt, że edukacja na temat gazu z łupków i swobodna dyskusja na ten temat służy budowaniu świadomości i zmniejszaniu poziomu nieufności. Mimo licznych publikacji, które ukazały się w 2012 r. i wcześniej, w dalszym ciągu istnieje duże zapotrzebowanie na obiektywną wiedzę na temat łupków, szczególnie na poziomie lokalnym. Wskazują na to nie tylko wyniki ankiet prowadzonych wśród uczestników warsztatów, ale również doświadczenia przedstawicieli PGNiG, obsługujących punkty informacyjne, jakie firma uruchomiła już w czerwcu i w lipcu, w wybranych gminach województwa pomorskiego między innymi w Krokowej, Gniewinie, czy Liniewie. PGNiG zorganizuje kolejne edycje warsztatów oraz spotkań otwartych z mieszkańcami terenów, na których są lub będą prowadzone prace poszukiwawcze. Uczestnicy warsztatów otrzymali również ulotki informacyjne.

Uruchomienie portalu łupkowego 26 września 2012 r. wystartował nowy portal PGNiG poświęcony tematyce poszukiwań i wydobycia gazu z łupków. Otwarcie portalu jest elementem ogólnopolskiej kampanii informacyjnej, prowadzonej przez PGNiG SA, której głównym celem jest propagowanie wiedzy o gazie z łupków i przekazywanie rzetelnych informacji na temat wszystkich aspektów z nim związanych.

Pod adresem www.lupkipolskie.pl oprócz najważniejszych wiadomości i podstawowych informacji o gazie z łupków, technologii jego poszukiwań oraz wydobycia, można znaleźć wiedzę na temat środowiskowych, prawnych i ekonomicznych aspektów jego eksploatacji. Docelowo portal będzie również zawierał bazę dostępnych raportów i publikacji na temat gazu, jak również komentarze ekspertów i naukowców. Ważnym elementem portalu będą publikacje i raporty PGNiG, przygotowane na podstawie już przeprowadzonych prac poszukiwawczych. Dotyczyć to będzie głównie praktycznych, a nie teoretycznych badań i analiz oddziaływania prac poszukiwawczych na środowisko i otoczenie. Formuła portalu zakłada możliwość włączenia się w jego funkcjonowanie innych partnerów.

PGNiG w 12 projektach programu Blue Gas

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA, jako Lider Konsorcjum „Polskie Technologie dla Gazu Łupkowego” złożyło do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju 12 wniosków konkursowych do Programu Blue Gas na ogólną kwotę budżetu około 219 mln zł. Połowę tej kwoty będzie stanowić dotacja NCBiR, a drugą połowę wkład partnerów przemysłowych, wchodzących w skład konsorcjum.

Poprzez udział w Programie PGNiG będzie miało wpływ na wypracowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie technologii, które będą mogły być praktycznie wykorzystane podczas poszukiwań i przyszłej eksploatacji gazu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań proekologicznych.

W skład konsorcjum oprócz PGNiG weszły również polskie spółki poszukiwawczo-wydobywcze między innymi Lotos Petrobaltic (partnerzy przemysłowi) oraz Akademia Górniczo-Hutnicza, Instytut Nafty i Gazu, Politechnika Gdańska i Politechnika Warszawska (partnerzy naukowcy).

Tylko PGNiG jest obecne we wszystkich 12 obszarach konkursowych, natomiast pozostali członkowie Konsorcjum uczestniczą w wybranych projektach. Wynika to ze zróżnicowania potrzeb biznesowych partnerów przemysłowych, a także odzwierciedla stopień kompetencji uczelni i instytutów. W projektach, w których obok PGNiG obecni są inni partnerzy przemysłowi, wkład finansowy naszej Spółki wynosi 1/2 budżetu lub 1/3. W zależności od wysokości wkładu, PGNiG ma dostęp do pełnych wyników prac (1/2 budżetu) lub możliwość zastosowania wyników w przyszłej praktyce eksploatacyjnej (1/3 budżetu). Wkład PGNiG w przeważającej części ma charakter niepieniężny, co dodatkowo podnosi atrakcyjność projektu. Aportem PGNiG będzie między innymi udostępnienie stronie naukowej posiadanych wyników badań rdzeni, sejsmiki 2D i 3D, materiałów eksploatacyjnych, itp. Rozstrzygnięcia Konkursu należy oczekiwać w perspektywie 1–2 miesięcy. Po ewentualnej pozytywnej decyzji organizatorów następnym etapem będzie podpisanie przez Lidera Konsorcjum – PGNiG szczegółowych umów o finansowanie projektów z NCBiR, czego można się spodziewać w I kwartale 2013. Następnie rozpocznie się realizacja projektów, które uzyskają dofinansowanie z NCBiR.

Program „Blue Gas – Polski Gaz Łupkowy” został ogłoszony we wrześniu 2012r. przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Agencję Rozwoju Przemysłu. Celem Programu jest wsparcie dużych, zintegrowanych przedsięwzięć badawczo-rozwojowych, obejmujących opracowanie rozwiązań, które doprowadzą do rozpowszechnienia innowacyjnych technologii związanych z wydobywaniem gazu z łupków. Cel główny programu „Blue Gas” wpisuje się w strategiczne plany PGNiG, dotyczące intensyfikacji prac związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych. Program obejmuje 3 główne grupy tematyczne:

- Poszukiwanie, rozpoznawanie, inwentaryzacja, charakterystyka potencjalnych złóż gazu łupkowego i klasyfikacja zasobów,
- Zagospodarowanie, eksploatacja i aspekty technologiczne udostępniania złóż niekonwencjonalnych oraz
- Ochrona środowiska.

Podane grupy są dodatkowo rozpisane na 12 szczegółowych obszarów tematycznych.

Łączna pula środków na budżet Programu dla konsorcjów z udziałem dużych przedsiębiorstw wynosi 220 mln zł, z tym że 110 mln to dotacja NCBiR, a 110 mln to wkład (pieniężny i niepieniężny) strony przemysłowej. Opcjonalnie jest możliwość podwojenia tej kwoty poprzez zaciągnięcie pożyczki (na warunkach komercyjnych) w Agencji Rozwoju Przemysłu. Przygotowując wnioski konkursowe, powołano 12 zespołów merytorycznych. W ich skład wchodziłi przedstawiciele strony naukowej, odpowiedzialni za zawartość naukowo-badawczą projektów oraz przedstawiciele strony przemysłowej, których zadaniem było dostosowanie zakresu merytorycznego do potrzeb przemysłu. Każdy wniosek przygotowywała grupa kilkunastu naukowców kierowanych przez wybitnych specjalistów ze swoich dziedzin w ścisłym porozumieniu ze stroną przemysłową. W cały projekt naszego Konsorcjum zaangażowana jest grupa ponad 100 naukowców, w przeważającej części z tytułami profesorskimi.

PGNiG SA otrzymało nagrodę Shale Gas Company of the Year

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA otrzymało 19 stycznia 2012 r., podczas gali Shale Gas Awards nagrodę Shale Gas Company of the Year przyznaną przez Petroleum Club Magazine.

Nagroda została przyznana spółce za organizację całości operacji w ramach projektów poszukiwawczych gazu z łupków. To szczególnie ważne wyróżnienie zwłaszcza w kontekście ambitnego planu poszukiwań gazu z łupków, który realizuje PGNiG SA i wyzwia stojących w związku z tymi poszukiwaniami nie tylko przed Spółką.

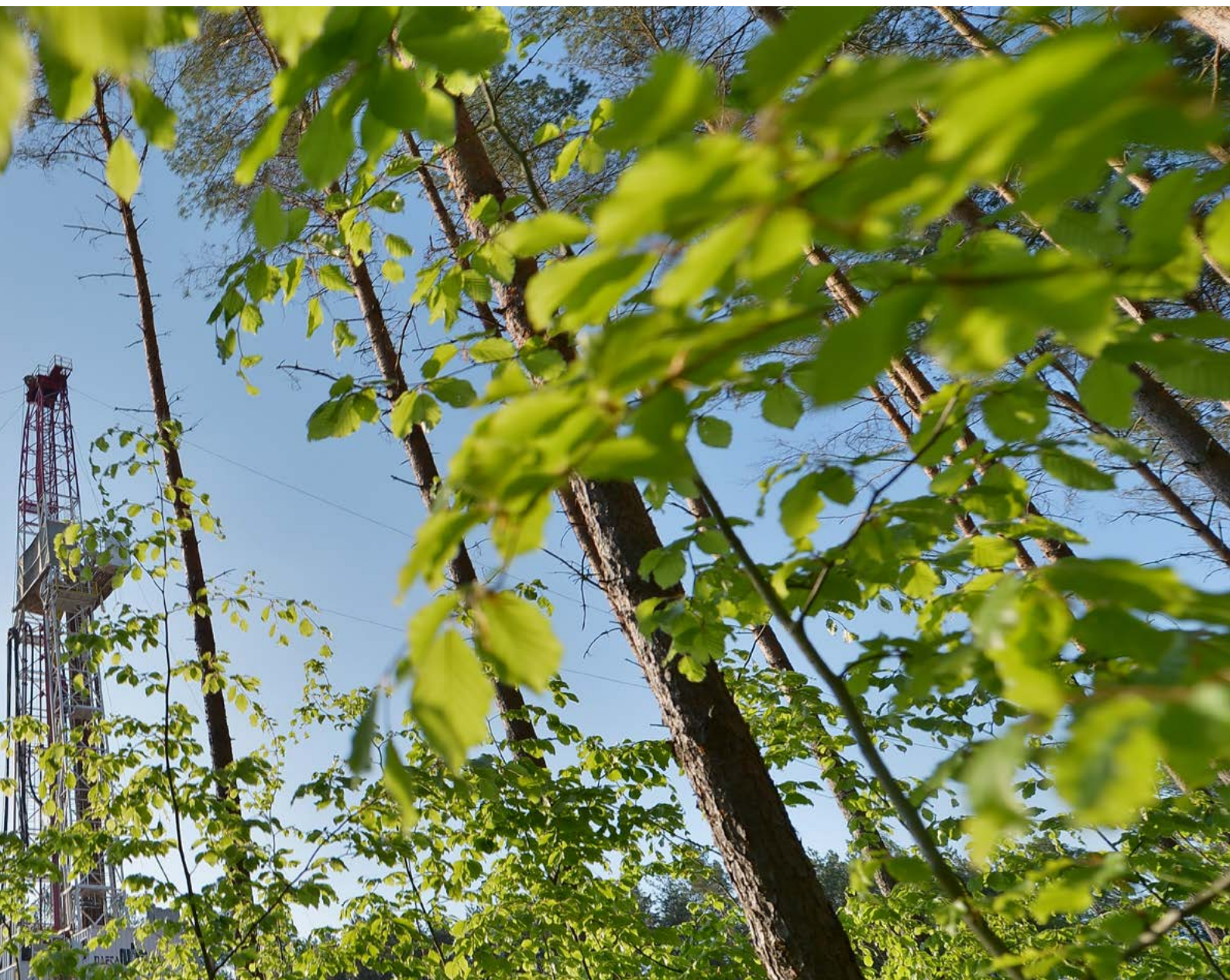
Jak zaznaczono podczas wręczenia nagród, bezpieczeństwo energetyczne Europy może zależeć od polskich zasobów gazu z łupków. Polska wytycza kierunek w poszukiwaniach tego gazu, który w średnim i długim okresie może zmniejszyć zależność krajów Unii Europejskiej od importu nośników energii.

Zobacz na bieżąco, co robimy w obszarze łupków na stronie www.lupkipolskie.pl

Środowisko naturalne

Ochrona środowiska jest dla Spółek Grupy Kapitałowej PGNiG bardzo istotnym zagadnieniem, a ich działalność proekologiczna opiera się przede wszystkim na zarządzaniu procesami pracy w sposób skuteczny, efektywny oraz przyjazny dla środowiska. Ogromne zaangażowanie kadry kierowniczej, jak również odpowiednie przygotowanie załogi przekłada się na możliwości wykazania i doskonalenia efektów działalności środowiskowej GK PGNiG, jej wyrobów i usług, zgodnych z wymaganiami standardów międzynarodowych.

Wdrażanie, utrzymanie i doskonalenie SZŚ oraz HSE

W większości jednostek GK PGNiG wdrożono, certyfikowano i utrzymuje się system zarządzania środowiskowego (SZŚ) oparty na normie PN-EN ISO 14001, często zintegrowany z innymi systemami między innymi zarządzania jakością, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz bezpieczeństwem informacji. Jedynymi jednostkami, które nie wdrożyły dotychczas SZŚ są Oddziały Obrotu Gazem (obecnie Oddziały Handlowe) oraz PGNiG Technologie Oddział Naftomet z siedzibą w Krośnie. Należy jednak podkreślić, że w 2012 roku w jednostkach tych rozpoczęto proces przygotowujący do wdrożenia systemowego modelu zarządzania.

W 2012 roku podjęto również pierwsze działania w celu implementacji systemu zarządzania środowiskowego w Oddziałach Obrotu Gazem. Dział Ochrony Środowiska w Warszawie przeprowadził wstępne przeglądy środowiskowe, obejmujące swym zakresem, między innymi, analizę dokumentów ochrony środowiska, informacji dotyczących istniejących oddziaływań na środowisko oraz spełniania wymagań prawnych wynikających z obowiązujących przepisów, wywiady z upoważnionymi pracownikami oraz wizje terenowe. W obecnej chwili większość wymagań normy ISO 14001 jest w poszczególnych Oddziałach spełniona lub częściowo spełniona.

Kolejnym krokiem było podsumowanie przeglądów zrealizowanych we wszystkich Oddziałach. Powstał raport zbiorczy, w którym wskazane zostały zadania, jakie będzie należało wykonać dla wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego w Oddziałach. Ponadto przedstawiono propozycje zakresu i struktury Systemu Zarządzania Środowiskowego w Oddziałach Handlowych.

Tabela 1 – Systemy zarządzania środowiskowego w GK PGNiG (na koniec 2012)

Jednostka PGNiG	Data wdrożenia/ certyfikacji	Jednostka certyfikująca	Data recertyfikacji
Oddziały PGNiG SA			
Centrala	Lipiec 2009	Det Norske Veritas	Lipiec 2012
Oddział Odolanowie	Maj 2003	LRQA	Grudzień 2012
Oddział w Sanoku*	Listopad 2004	Det Norske Veritas	Listopad 2010
Oddział w Zielonej Górze*	Kwiecień 2002	TÜV Nord	Kwiecień 2011
Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem	brak		
Górnośląski Oddział Obrotu Gazem	brak		
Karpacki Oddział Obrotu Gazem	brak		
Mazowiecki Oddział Obrotu Gazem	brak		
Pomorski Oddział Obrotu Gazem	brak		
Wielopolski Oddział Obrotu Gazem	brak		
Spółki Strategiczne z GK PGNiG			
Dolnośląska Spółka Gazownictwa	Maj 2005	Det Norske Veritas	Czerwiec 2011
Górnośląska Spółka Gazownictwa	Październik 2004	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji SA	Październik 2010
Pomorska Spółka Gazownictwa SA	Grudzień 2005	Polski Rejestr Statków S.A. w Gdańsku	Czerwiec 2008
Karpacka Spółka Gazownictwa	Wrzesień 2009	UDT-CERT	nie dotyczy
Mazowiecka Spółka Gazownictwa SA	Czerwiec 2012	DEKRA Certification	
Wielkopolska Spółka Gazownictwa SA	Maj 2011	TÜV SÜD	nie dotyczy
PGNiG Termika	Grudzień 2007	Det Norske Veritas	Grudzień 2010
Spółki Podstawowe z GK PGNiG			
Geofizyka Kraków*	Listopad 2001	Bureau Veritas BVQI	Czerwiec 2012
Geofizyka Toruń*	Styczeń 2004	LRQA	Marzec 2011
Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków*	Listopad 2009	Bureau Veritas BVQI	nie dotyczy
Poszukiwania Nafty i Gazu Jasło*	Listopad 2001	TUV Monachium	Grudzień 2010
Poszukiwania Nafty i Gazu NAFTA Piła*	Czerwiec 2000	TUV Monachium	Grudzień 2010
Poszukiwania Naftowe „Diament”	Sierpień 2003	TUV Monachium TÜV SÜD Polska	Styczeń 2010
ZRG Krosno	Styczeń 2006	TUV Rheinland	Październik 2012
Spółki Pozostałe z GK PGNiG			
Gazobudowa Zabrze	Wrzesień 2001	UDT-CERT Warszawa	Październik 2010
Naftomontaż	Grudzień 2004	TÜV SÜD Monachium	Październik 2011
Naftomet	brak		
ZRUG	Maj 2006	TUV Saarland e.V.	Maj 2012
GAZOPROJEKT	Marzec 1998	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji	Styczeń 2012
Spółki Celowe z GK PGNiG			
INVESTGAS	Grudzień 2001	TUV Monachium	Listopad 2012

* jednostki posiadające HSE (Health, Safety and Environment)

W celu optymalizacji zarządzania ochroną środowiska zaproponowano wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego obejmującego wszystkie Oddziały Handlowe. Aby zminimalizować koszty wdrożenia SZŚ, zaproponowano również wykorzystanie dokumentów systemowych funkcjonujących w ramach SZŚ Centrali Spółki i na ich podstawie zbudowanie wspólnej polityki środowiskowej i dokumentacji systemowej dla wszystkich Oddziałów Handlowych PGNiG SA. Koordynację i nadzór nad funkcjonowaniem systemu (audyty, przeglądy) wspieraliby między innymi pracownicy Działu Ochrony Środowiska OGiE i Departamentu Handlu Centrali Spółki.

W 2013 roku w ramach realizacji kolejnego, po przeglądach wstępnych, etapu przygotowującego do implementacji SZŚ w Oddziałach Handlowych zaplanowano określenie strategii wdrażania szczegółowego harmonogramu prac oraz rozpoczęcie opracowywania dokumentacji.

Podsumowując, w 2012 roku zamknięto etap przygotowania Oddziałów Handlowych do wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego.

W 2012 roku w Mazowieckiej Spółce Gazownictwa (obecnie Mazowiecki Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa) zakończył się proces certyfikacji wdrożonego w czerwcu 2011 roku Systemu Zarządzania Środowiskowego zgodnego z normą PN-EN ISO 14001. Wszystkie 7 jednostek GK PGNiG, w których wymagany był proces recertyfikacji w 2012 roku, Centrala Spółki, Oddział w Odolanowie, Karpacka Spółka Gazownictwa (obecnie Karpacki Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), Investgas, ZRG Krosno, Oddział ZRUG z siedzibą w Pogórskiej Woli oraz Gazoprojekt wypełniły odpowiednie zobowiązania warunkujące podtrzymanie nadanych wcześniej uprawnień. Wyjątek stanowi Pomorska Spółka Gazownictwa (obecnie Pomorski Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), która podobnie jak w poprzednich latach nie zdecydowała się na przeprowadzenie recertyfikacji, ale nadal posiada funkcjonujący system zarządzania środowiskowego.

Należy podkreślić, że w 2012 roku do jednostek tworzących GK PGNiG dołączyła PGNiG Termika, która posiada certyfikowany system zarządzania środowiskowego od 2007 roku, a w 2010 roku przeprowadziła audyt recertyfikacyjny, podczas którego ponownie potwierdzono zgodność funkcjonującego systemu z normą PN-EN ISO 14001.

W 2012 roku do 22 zwiększyła się liczba spółek posiadających certyfikowany system zarządzania środowiskowego w ramach GK PGNiG.

W 2012 roku nie zmieniła się natomiast liczba jednostek posiadających międzynarodowy system zarządzania bezpieczeństwem, higieną pracy i ochroną środowiska HSE w GK PGNiG. Trwały za to prace nad tworzeniem i wdrażaniem Operatorского Systemu Bezpieczeństwa HSE w PGNiG SA. Reprezentanci Oddziałów w Sanoku i w Zielonej Górze oraz pracownicy Działu Ochrony Środowiska Centrali Spółki brali udział w spotkaniach roboczych dotyczących opracowania standardów HSE w zakresie ochrony środowiska w sektorze poszukiwania, wydobywania i bezzbiornikowego magazynowania węglowodorów w PGNiG SA.

Zgodnie z głównymi założeniami normy PN-EN ISO 14 001 systemy zarządzania środowiskowego świadczą o tym, że firma podejmuje pewne określone zobowiązania środowiskowe. Funkcjonujący SZŚ w jednostkach GK PGNiG pokazuje, że spółki starają się maksymalnie ograniczać swój negatywny wpływ na środowisko, przestrzegać wszelkich wymagań odnoszących się do środowiska, a wynikających z ustawodawstwa i przepisów prawnych, a także zobowiązują się do stałego doskonalenia w zakresie ochrony środowiska.

Jednym z podstawowych wymogów PN-EN ISO 14 001, umożliwiającym realizację powyższych zobowiązań, jest identyfikacja wszelkich emisji do środowiska, które nazwane są aspektami środowiskowymi. Zidentyfikowane, ocenione i przedstawione w postaci listy aspekty środowiskowe są fundamentem, na którym budowane są cele środowiskowe w ramach funkcjonujących systemów zarządzania środowiskowego. Uporządkowanie tego obszaru jest zatem jedną z kluczowych kwestii, umożliwiających przeprowadzenie analiz w ramach wszystkich spółek GK PGNiG i wytypowanie obszarów szczególnego zainteresowania dla górnictwa naftowego i gazownictwa.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w normie PN-EN ISO 14001 w poszczególnych jednostkach GK PGNiG został zaprojektowany system szkoleń z zakresu SZŚ. Obejmuje on co najmniej trzy różne rodzaje szkoleń.

Pierwszym z nich są szkolenia wstępne dla nowo przyjętych pracowników, które mają na celu wyjaśnienie podstawowych zagadnień związanych z SZŚ, wymagań sformułowanych przez normę PN-EN ISO 14001 oraz sposobu funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w danej jednostce GK PGNiG. Drugim rodzajem są szkolenia okresowe przeprowadzane w celu przypomnienia pracownikom, między innymi, znaczenia działania zgodnego z Polityką Środowiskową oraz innymi procedurami zaprojektowanymi w związku z implementacją SZŚ w przedsiębiorstwie. Szkolenia okresowe informują również o znaczących, aktualnych lub potencjalnych wpływach na środowisko, będących wynikiem działalności pracowników. Z kolei w ramach podnoszenia kwalifikacji kluczowych pracowników i audytorów wewnętrznych, wspomagających funkcjonowanie systemu zarządzania środowiskowego w poszczególnych jednostkach GK PGNiG, organizowane są szkolenia doskonalące.

We wszystkich jednostkach GK PGNiG, posiadających systemy zarządzania środowiskowego, w 2012 roku przeprowadzono łącznie aż 2 790 szkoleń wstępnych, okresowych i doskonalących.

W Centrali Spółki PGNiG SA okresowe szkolenie odbyło się w formie e-learningowej. Program szkolenia obejmował przede wszystkim zagadnienia związane z systemem zarządzania środowiskowego zgodnym z normą PN-EN ISO 14001:2005. Szkolenie ukończyło 531 pracowników, czyli prawie 70% osób zatrudnionych w Centrali Spółki (stan zatrudnienia: 759 pracowników). Wszyscy ukończyli szkolenie z pozytywnym wynikiem. Aż 263 osób, czyli prawie 50% pracowników biorących udział w szkoleniu uzyskało 100% poprawnych odpowiedzi, a 147 osób ukończyło szkolenie na poziomie 95%. Z kolei na organizowanych w ramach obowiązków służbowych szkoleniach wstępnych, Centrala Spółki przeszkoliła łącznie 73 osoby.

W 2012 roku w całej GK PGNiG odbyły się 43 szkolenia doskonalące wiedzę i umiejętności z zakresu SZŚ, czyli w sumie o 16 więcej niż w roku poprzednim. Przeszkolono podczas nich łącznie 958 pracowników, czyli prawie o 25% mniej niż w 2011 roku. Należy zwrócić szczególną uwagę na to, że w większości Spółek zaprezentowane dane odnoszą się do specyficznej, powtarzającej się grupy osób, która uczęszcza na specjalistyczne szkolenia dedykowane systemom zarządzania środowiskowego.

Wszystkie jednostki Grupy Kapitałowej PGNiG z wdrożonymi systemami zarządzania środowiskowego zgodnie z normą PN-EN ISO 14001 są zobowiązane do opracowania harmonogramu oraz procedur przeprowadzania audytów wewnętrznych. Audyty wewnętrzne, obok przeglądów wykonywanych przez najwyższe kierownictwo, pełnią funkcję podstawowego mechanizmu kontroli przedsiębiorstwa, bowiem pozwalają ocenić zgodność z normą PN-EN ISO 14001 oraz skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego, a także związanej z nim dokumentacji.

Zgodnie z normą PN-EN ISO 14001 audyty wewnętrzne mogą być wykonywane przez pracowników organizacji bądź przez wyspecjalizowane firmy zewnętrzne. W 2012 roku 407 certyfikowanych audytorów wewnętrznych brało udział w audytowaniu systemu zarządzania środowiskowego w GK PGNiG. Liczba ta zwiększyła się o 93 osoby w porównaniu z 2011 rokiem.

Według danych zebranych w 2012 roku przeprowadzono w jednostkach GK PGNiG w sumie 517 audytów wewnętrznych, czyli w sumie o 38 audytów mniej niż w 2011 roku. Generalnie o częstotliwości audytów wewnętrznych może decydować ich charakter oraz stopień wdrożenia systemu w danej jednostce GK PGNiG.

Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza

Emisje zanieczyszczeń do powietrza zestawiono za 2012 rok dla jednostek GK PGNiG z wyłączeniem PGNiG Termika, która weszła do grupy kapitałowej w 2012 roku, jednakże ze względu na odmienny charakter działalności nie będzie brana pod uwagę przy sumowaniu emisji zanieczyszczeń z dotychczasowymi jednostkami.

PGNiG Termika to największy w Polsce producent ciepła i energii elektrycznej wytwarzanych efektywną metodą kogeneracji. Firma posiada kilka zakładów w Warszawie: Ciepłownię Kawęczyn, Elektrociepłownię Siekierki, Elektrociepłownię Żerań, Ciepłownię Wola oraz Elektrociepłownię Pruszków w Pruszkowie.

Jednostki GK PGNiG ograniczają emisję gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń gazowo-pyłowych wprowadzanych do powietrza poprzez:

- wykorzystanie gazu jako paliwa o niskiej emisji zanieczyszczeń,
- monitoring zużycia paliw,
- obniżanie energochłonności procesów technologicznych,
- modernizację lub wymianę źródeł ciepła, wykonywanych na własne potrzeby.

Prowadząc działalność w zakresie poszukiwania i eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, dystrybucji gazu oraz prac inwestycyjnych, modernizacyjno-remontowych i serwisowych, jednostki PGNiG SA wprowadzają do powietrza zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, powstające podczas spalania paliw w silnikach spalinowych (pojazdów i maszyn), w źródłach technologicznych i ciepła, w procesach technologicznych prowadzonych podczas wydobywania i przeróbki ropy naftowej i gazu ziemnego w kopalniach oraz na sieci dystrybucyjnej-gazociągach, a także podczas prowadzenia prac pomocniczych (malowanie, spawanie, obróbka drewna, obróbka galwaniczna etc.) we wszystkich jednostkach, a w szczególności w oddziałach serwisowych Spółki PGNiG Technologie.

Zanieczyszczenia przedostają się do powietrza w sposób zorganizowany (poprzez emitory punktowe, stacjonarne) i niezorganizowany, między innymi z procesu malowania.

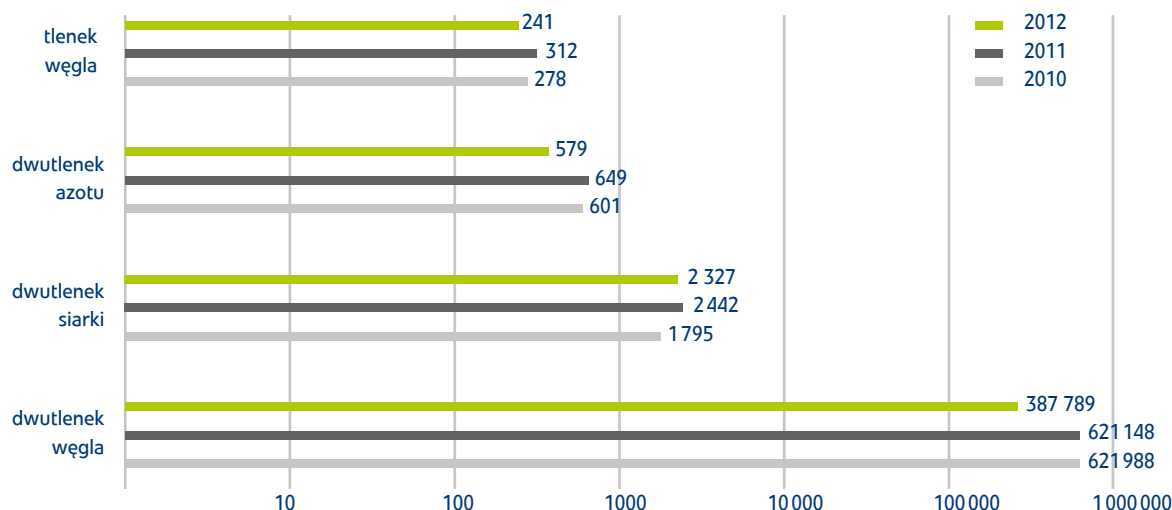
Z licznych procesów wprowadzane jest do powietrza ponad sto czterdzieści różnych substancji. Wprowadzane zanieczyszczenia do powietrza to głównie gazy (przede wszystkim SO_2 , NO_x , CO , CO_2 , CH_4), pyły (ze spalania paliw, krzemowe, węglowo-grafitowe i pozostałe), węglowodory, aldehydy, alkohole, kwasy, metale ciężkie, pierwiastki metaliczne i niemetaliczne. Zanieczyszczenia wprowadzone do powietrza z procesu spalania paliw w silnikach spalinowych pojazdów nie są bilansowane do całkowitego ładunku zanieczyszczeń, ponieważ nie ma aktualnych wskaźników do wyliczenia emisji zanieczyszczeń z paliw silnikowych.

Pośród wszystkich emitowanych zanieczyszczeń około 90% stanowi dwutlenek węgla, pochodzący z procesów spalania paliw w źródłach ciepła i technologicznych, kolejne miejsce zajmuje metan (ok. 9,4%), w dalszej kolejności substancje pochodzące głównie z procesów technologicznych. Metan jest wprowadzany do powietrza podczas technologicznych i awaryjnych upustów gazu ziemnego z rurociągów i instalacji na sieciach dystrybucyjnych, instalacji kopalnianej w oddziałach eksploatacji oraz podczas syfonowania odwiertów przez spółki poszukiwań.

W sumie wprowadzono do powietrza około 432 tys. Mg zanieczyszczeń, których główne rodzaje wraz z podaniem ilości (powyżej 1 Mg) przedstawiono w tabeli 3.

Suma zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza zmniejszyła się w stosunku do 2011 roku o 35%, na co wpływ miał spadek emisji dwutlenku węgla (rysunek 2 – skala logarytmiczna). Natomiast w roku 2012 możemy zaobserwować spadek w stosunku do roku 2011 emisji, pochodzących przede wszystkim ze spalania paliw w źródłach ciepła i technologicznych, dwutlenku siarki (o 4,7%) tlenku węgla (o 22,8%) oraz tlenków azotu (w przeliczeniu na NO_2) (o 11%), a także spadek emisji pyłów (o 18,5%). Spadek emisji wynika ze zmniejszeniu ilości spalanych paliw na tłoczniach gazu i przez motospężarki.

Rysunek 2 – Sumaryczna ilość głównych zanieczyszczeń gazowych wprowadzanych do powietrza w latach 2010–2012

Rysunek 4 – Wielkość emisji metanu z działalności jednostek GK PGNiG w latach 2010–2012

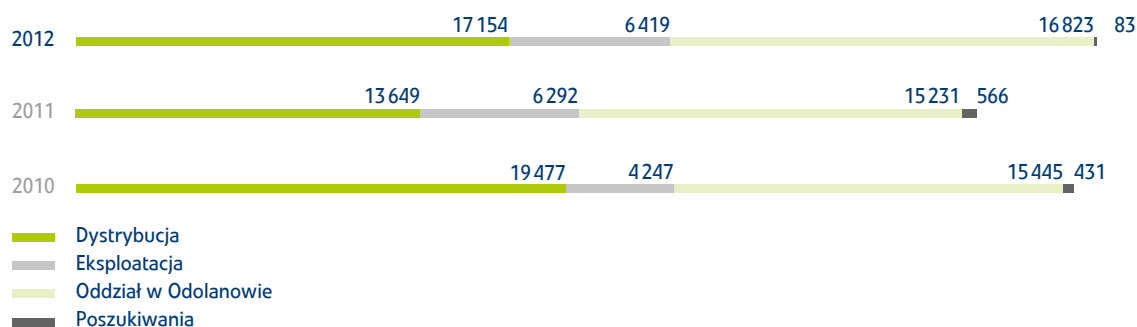

Tabela 3 – Główne rodzaje zanieczyszczeń wprowadzone do powietrza w 2012 roku

Nazwa substancji	Ilość [Mg]
dwutlenek węgla	387 789,156548
metan	40 479,535241
dwutlenek siarki	2 326,688025
dwutlenek azotu	578,796877
tlenek węgla	241,00375
węglowodory alifatyczne	124,085437
ksylen	13,079246
etan	12,870564
siarkowodór	10,555662
suma pyłów	9,818129
węglowodory aromatyczne	8,761550
benzyna	7,284577
propan	4,323178
węgl.rop.naf.	2,808625
metylo-etylo-ke-ton	2,486581
alkohol etylowy	2,225661
toluen	2,209559
octan butylu	2,090081
alkohol metylowy	1,941200
alkohole alifatyczne	1,781472
butan	1,723426
aceton	1,317924
alkohol butylowy	1,104220
pozostałe	5,029656
Suma	431 634,293495

Łączna emisja metanu z jednostek PGNiG SA w 2012 roku wynosiła 40 479,535 Mg i wzrosła o 12% w stosunku do 2011 roku (rysunek 4). Na wzrost emisji w dużej mierze miał wpływ wzrost o 18% emisji metanu na sieciach dystrybucyjnych i o 10% podczas odazotowania gazu w Oddziale w Odolanowie (upusty technologiczne). Natomiast ilość wyemitowanego metanu w oddziałach eksploatacji i straty (upusty technologiczne) między innymi ze zbiorników na ropę naftową) wzrosła jedynie o 3%. W spółkach poszukiwawczych emisja metanu liczona podczas syfonowania odwiertów zmalała natomiast o ponad 112%.

Instalacje PGNiG SA emitujące CO₂ kwalifikują się do rodzaju działalności określonego kodem E 1.1 (instalacje spalania, z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych)* i z uwagi na wymaganą minimalną moc cieplną powyżej 20 MW systemem EU ETS objęte są jak dotychczas cztery instalacje PGNiG SA:

- KPMG Mogilno, Nr KPRU PL-898-08;
- O/ Odolanów – kotłownia i podgrzewacze technologiczne gazu, Nr KPRU PL-562-05;
- O/ Odolanów – tłocznia gazu, Nr KPRU PL-950-08;
- O/ Zielona Góra; Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Dębno, Nr KPRU PL-563-05.

W 2012 roku emisja CO₂ z instalacji uczestniczących w systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂ PGNiG SA wyniosła 85 470 Mg. W powyższym okresie rozliczeniowym w systemie uczestniczyły instalacje Oddziałów w Odolanowie i Zielonej Górze oraz instalacja KPMG Mogilno.

Z uwagi na perspektywę wejścia do EU ETS w latach 2013–2020 instalacji nowych tj. KRNiG LMG oraz PMG Wierzchowice, które obecnie nie posiadają darmowych przydziałów uprawnień do emisji CO₂, prowadzone są prace mające na celu uzyskanie zezwoleń na uczestnictwo w EU ETS oraz weryfikację instalacji pod kątem darmowych przydziałów uprawnień do emisji.

Podsumowując drugi okres rozliczeniowy 2008–2012, emisja łączna z instalacji wyniosła 408 017 Mg CO₂ spośród przydzielonych 499 910 Mg darmowych uprawnień. Przydział uprawnień na lata 2013–2020 nie został jeszcze zatwierdzony formalnie rozporządzeniem ministra środowiska.

* Rodzaje instalacji objęte systemem oraz wartości progowe odniesione do zdolności produkcyjnych tych instalacji wg rozporządzenia MŚ z dnia 27 lipca 2009 r. (Dz. U. Nr 136, poz. 1120).

Tabela 5 – Emisja dwutlenku węgla z instalacji w systemie EU ETS w 2012 roku

Nazwa instalacji	numer KPRU	przydział emisji [Mg]	emisja w 2012r. [Mg]	pozostało [Mg]
KPMG Mogilno	PL-898-08	26 642	10 311	16 331
PGNiG SA Oddział w Odolanowie	PL-562-05	11 181	12 678	-1 497
PGNiG SA Oddział w Odolanowie	PL-950-08	30 495	31 856	-1 361
PGNiG SA, Oddział w Zielonej Górze, Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Dębno	PL-563-05	31 664	30 625	1 039
		99 982	85 470	14 512

Gospodarka wodno-ściekowa

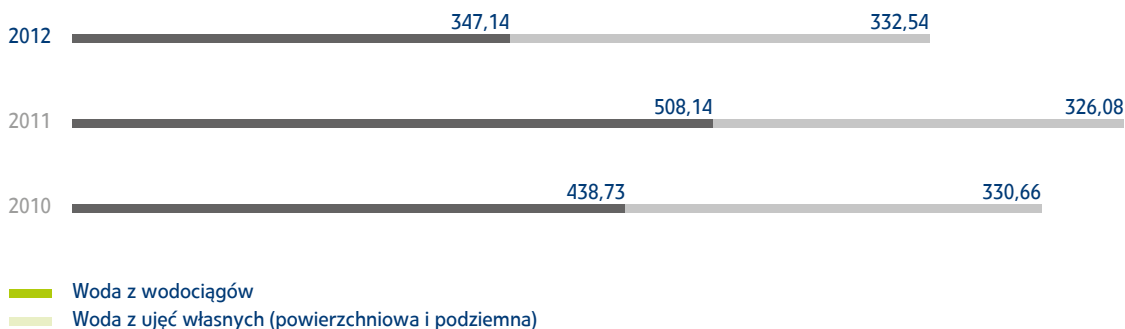
Z punktu widzenia aspektów jakościowych, ekonomicznych, jak również ochrony środowiska, niedostatek i pogarszająca się jakość wody w zasobach krajowych jest dla Grupy PGNiG istotnym problemem. Dlatego bardzo ważne jest podjęcie działań związanych z ochroną wód. Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zaopatrują się w wodę z własnych ujęć wód podziemnych lub sieci wodociągowej.

Pobór wód odbywa się w celu zaopatrzenia socjalnego oraz na potrzeby procesów technologicznych. Zmiany roczne wielkości zużywanego wody uzależnione są głównie od wielkości poboru wody na potrzeby technologiczne, czyli ilości realizowanych prac poszukiwawczych czy inwestycyjnych.

W 2012 roku zużycie wody wodociągowej zmniejszyło się z 508,14 tys. m³ do 331,51 tys. m³ oraz nieznacznie zwiększył się pobór wody z własnych ujęć (rysunek 6).

Rysunek 6 – Pobór wód powierzchniowych i podziemnych w latach 2010–2012 wg źródeł zaopatrzenia (tys. m³)

Wytwarzane ścieki przez jednostki GK PGNiG odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej (na podstawie podpisanych umów z zakładami wodociągowo-kanalizacyjnymi) bądź do wód powierzchniowych lub ziemi (na podstawie pozwoleń wodno-prawnych), po wcześniejszym ich podczyszczeniu lub oczyszczeniu w przykładowych oczyszczalniach ścieków. Ścieki bytowe i przemysłowe odprowadzane są do kanalizacji. Wody opadowe z terenu zakładów i dróg dojazdowych wprowadzane są do kanalizacji miejskiej, jak również wprowadzane do wód powierzchniowych i do ziemi.

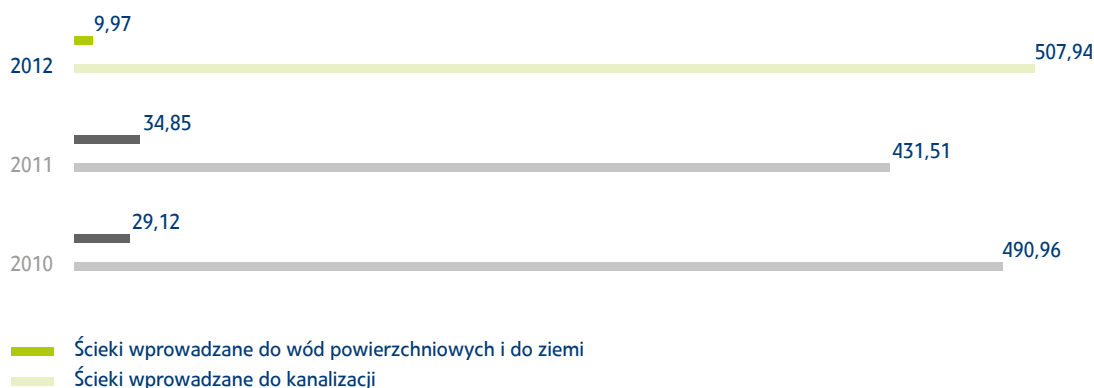
Całkowita ilość ścieków zrzuconych do kanalizacji, wywiezionych do oczyszczalni z szamb własnych oraz wprowadzonych do wód powierzchniowych i do ziemi przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7 – Ilości wytworzonych ścieków przez jednostki GK PGNiG SA w 2012 roku

Jednostka organizacyjna	Ścieki wprowadzane do kanalizacji [m ³]	Ścieki wprowadzane do wód i ziemi [m ³]
Centrala	7 797,00	0,00
Oddziały Obrotu Gazem	17 739,59	814,00
Eksploatacja	23 244,00	8 305,00
Dystrybucja	177 091,80	0,00
Geofizyka	52 473,60	0,00
Poszukiwania	44 900,80	0,00
Spółki pozostałe	35 807,13	674,00
SUMA	359 053,92	9 793,00

W 2012 roku zmniejszeniu uległa ilość ścieków wprowadzanych do wód i ziemi oraz zmalała ilość odprowadzanych ścieków do kanalizacji (rysunek 8).

Rysunek 8 – Ilości wytworzonych ścieków przez jednostki GK PGNiG w latach 2010–2012 według miejsca odprowadzenia

Gospodarka odpadami

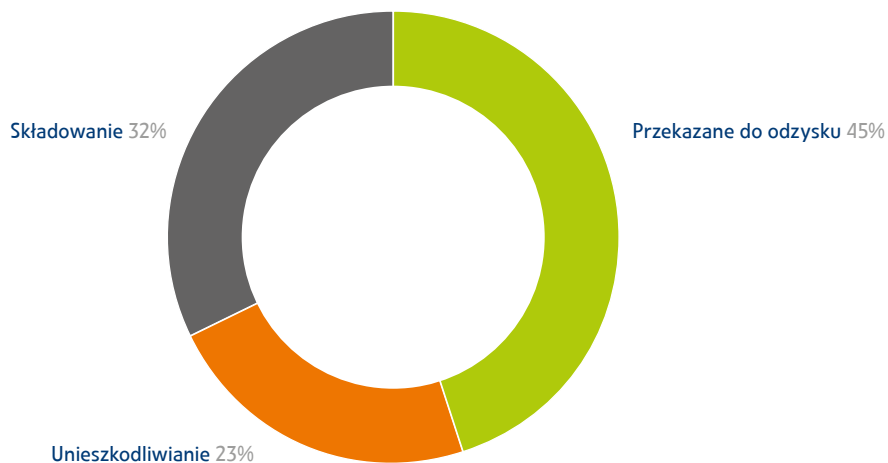
Wytwórcami odpadów są wszystkie Oddziały i Spółki PGNiG, które w zakresie gospodarki odpadami postępują zgodnie z wymaganiami prawa, posiadając wymagane pozwolenia i decyzje.

Jednostki GK PGNiG, prowadząc gospodarkę odpadami, dążą do minimalizacji lub ponownego wykorzystania wytwarzanych odpadów.

Jednostki posiadające system zarządzania środowiskowego efektywnie wdrożyły w życie procedury w zakresie gospodarki odpadami. Realizując ww. procedury, dokonano między innymi:

- identyfikacji aspektów środowiskowych dotyczących odpadów, czyli określono wszystkie miejsca wytworzenia odpadów, ze wskazaniem tych, w których może dojść do skażenia,
- określono sposób minimalizowania ilości powstających odpadów, w tym w pierwszej kolejności odpadów wywożonych na składowiska, ograniczając się głównie do niesegregowanych odpadów komunalnych,
- określono sposób postępowania z odpadami, preferując przekazanie odpadów do odzysku (jedynymi ograniczeniami są możliwości techniczne przerobu dla danych rodzajów odpadów, a czasem ograniczenia ekonomiczne), następnie prowadzenie selektywnej segregacji odpadów, pozwalające na uzyskanie gotowych surowców wtórnych.

Rysunek 9 – Sumaryczna ilość wytworzonych odpadów z wyłączeniem niesegregowanych odpadów komunalnych w 2012 roku

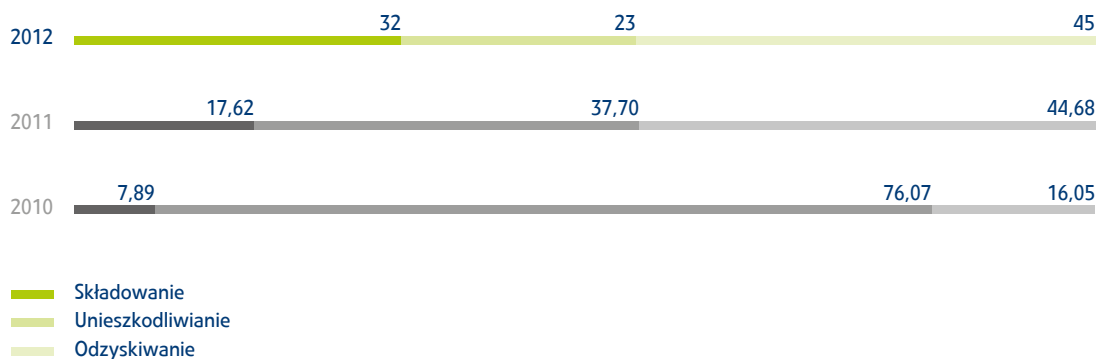

Odpady, które ze względów technologicznych muszą być poddane unieszkodliwieniu, są przekazywane wyłącznie firmom legitymującym się stosownymi zezwoleniami (decyzjami administracyjnymi). Każda jednostka prowadzi kontrolę nad właściwym doborem kontrahentów.

W skali całej GK PGNiG w 2012 roku wytworzono 84,7 tys. Mg odpadów, z wyłączeniem niesegregowanych odpadów komunalnych, które zostały przekazane do odzysku, unieszkodliwienia, bądź złożone na składowiskach (rysunek 9).

W 2012 roku wytworzono w sumie o około 6% mniej odpadów niż w 2011 roku. Na rysunku 10 przedstawiono sposoby zagospodarowania wytwarzanych odpadów w latach 2010–2012 w skali całej GK PGNiG, z wyłączeniem odpadów wydobywczych.

Rysunek 10 – Sposób zagospodarowania odpadów wydobywczych w latach 2010–2012 (w %)

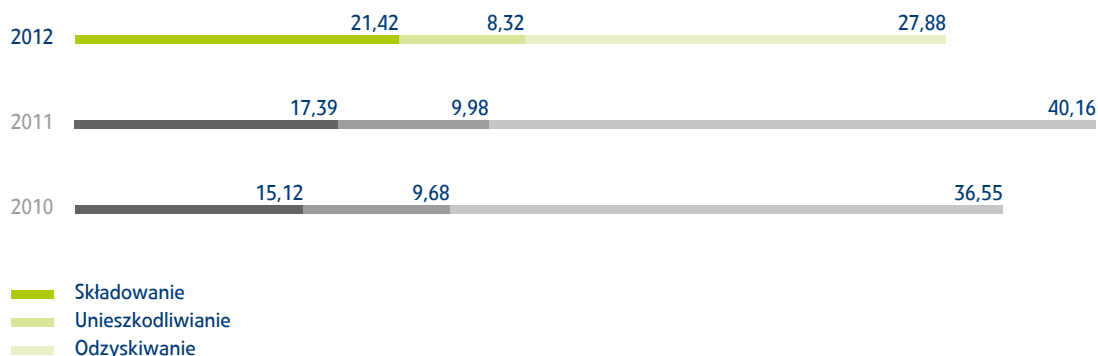

Na sumaryczną ilość wytwarzanych odpadów przez jednostki GK PGNiG w ciągu danego roku wpływa ilość odpadów wydobywczych wytworzonych przez Spółki Poszukiwań i Oddziały Eksploatacji. Odpady wydobywcze, stanowiące urobek skalny oraz płuczki wiertnicze, powstają podczas wiercenia odwiertów ropnych lub gazowych i stanowiły w 2012 roku około 64% wytwarzanych odpadów w skali GK PGNiG (wliczając niesegregowane odpady komunalne), wytworzono ich o 14% mniej niż w 2011 roku. Odpady urobku skalnego są oddzielane od płuczki wiertniczej na sitach wibracyjnych oraz innych urządzeniach systemu oczyszczania płuczki jak: odpiaszczacze, odmulacze. Odpady płuczki wiertniczej powstają podczas wymiany płuczki obiegowej na inny jej rodzaj, jeżeli tego wymaga technologia wiercenia lub wiercenie danego otworu jest zakończone i płuczka jest zbędna do dalszych prac. Do odpadów wydobywczych zalicza się również wody technologiczne zmieszane z płuczką, resztki zaczynów cementowych i płyny z zabiegów górniczych. Sposób zagospodarowania wytworzonych odpadów wiertniczych w latach 2010–2012 przedstawiono na rysunku 11.

W 2012 roku złożono na składowiskach ponad 21 tys. Mg odpadów wydobywczych. Wykorzystywane jest do tego celu głównie własne składowisko odpadów we Wronowie, spełniające wszystkie wymogi prawa. Właścicielem składowiska jest Spółka Poszukiwań „Diament” w Zielonej Górze (obecnie spółka należąca do Exalo Drilling). Składowisko odpadów wydobywczych przyjmuje odpady wydobywcze stałe i płynne, wytworzone zarówno przez „Diament”, jak i pozostałe Spółki Poszukiwań PGNiG i Oddziały Eksploatacji.

Odpady wydobywcze, pozbawione substancji szkodliwych dla środowiska, materiałów zawierających metale ciężkie i węglowodory, mieszczą się w granicach standardów dopuszczalnych dla gleby i ziemi. W związku z tym, niezanieczyszczone odpady wydobywcze po doprowadzeniu do konsystencji podobnej do gruntów naturalnych, wykorzystuje się w procesach rekultywacji np. składowisk. Bezpośrednim odzyskiem odpadów zajmuje się między innymi Spółka PNiG Jasło (obecnie należąca do Exalo Drilling), która wykorzystuje gospodarczo odpady wydobywcze na wyrobisku w Tarnogrodzie. W 2012 roku zagospodarowano 48% ogółem wytworzonych odpadów wiertniczych, jednak w stosunku do roku 2011 było ich o 12 tys. Mg mniej.

Rysunek 11 – Sposób zagospodarowania odpadów wydobywczych w latach 2010–2012. (w tys. Mg)

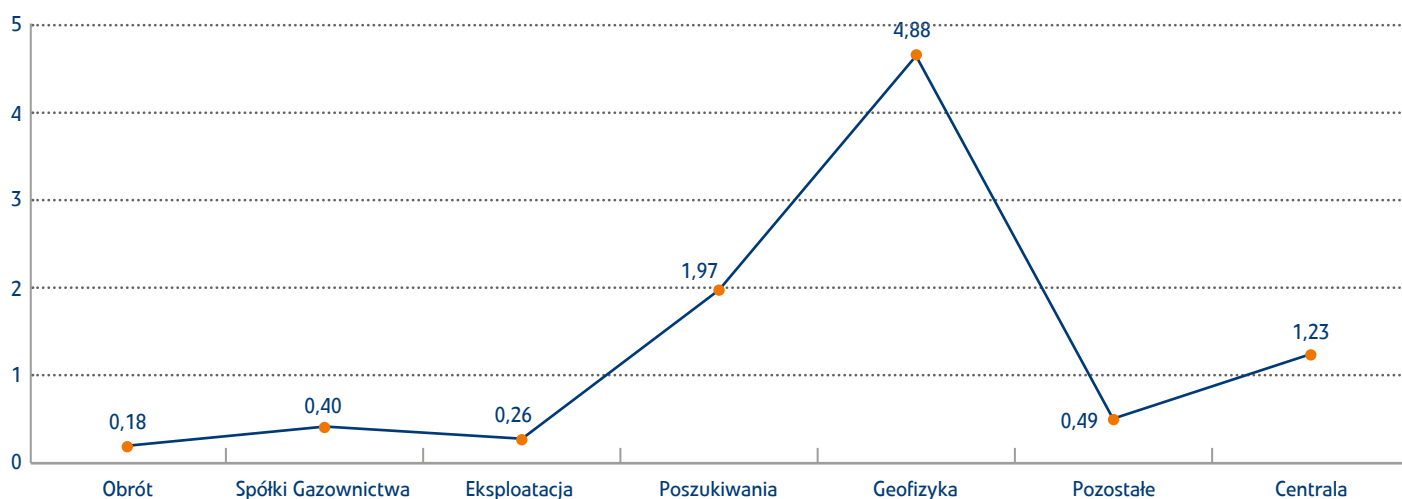
Z całej wytworzonej ilości odpadów wydobywczych w 2012 roku 14,4% podlegało unieszkodliwieniu, głównie poprzez spalanie. Procentowo taką samą ilość wytworzonych odpadów wydobywczych unieszkodliwiono w 2011 roku, lecz ilościowo w roku 2012 zutylizowano o 16% odpadów wydobywczych mniej niż w 2011 roku.

Wśród odpadów wytwarzanych przez jednostki GK PGNiG (bez uwzględnienia niesegregowanych odpadów komunalnych), sporą grupę stanowią też odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego (zawierające siarkę i fenole) – 14,4% wytworzonych odpadów oraz odpady remontowo-budowlane, powstałe z remontu i przebudowy dróg, odpady gruzu, betonu czy złomu, powstałe podczas prac przy budowie, remontach i wymianie gazociągów – stanowią 12,8% wszystkich wytworzonych odpadów. Znaczną grupę stanowią również wysegregowane odpady komunalne – 1,53% oraz odpady powstałe z likwidacji dołów urobkowych – 1%.

Wskaźnik efektywności działań środowiskowych w gospodarce odpadami przedstawiony na rysunku 12 odnoszący się do ilości odpadów zagospodarowanych (odzyskiwanych= sprzedanych), a poddanych unieszkodliwieniu (w tym unieszkodliwieniu przez składowanie) w 2012 roku, z wyłączeniem niesegregowanych odpadów komunalnych, a z uwzględnieniem odpadów wydobywczych, wprost przedstawia kierunek działań poszczególnych Oddziałów i Spółek GK PGNiG w zakresie gospodarki odpadami. Jak przedstawiono na rysunku 12, tylko Geofizyka oraz Spółki Poszukiwań i Centrala Spółki więcej odpadów zagospodarowały gospodarczo niż unieszkodliwiały w 2012 roku. Spółki Poszukiwań uzyskały tak wysoki wskaźnik dzięki zagospodarowaniu odpadów wydobywczych, natomiast spółki geofizyki – dzięki zagospodarowaniu odpadów złomowych, makulatury. Natomiast ilość zagospodarowanych odpadów nie zawsze przekłada się na zyski, gdyż część odpadów przekazywana jest za darmo do odzysku lub ponoszone są koszty związane z ich transportem lub przyjęciem do przeróbki.

Niesegregowane odpady komunalne w PGNiG SA (kod 200301) stanowią 5% wytworzonych odpadów w tym segmencie Spółki. Tym niemniej w Centrali Spółki i Oddziałach Obrotu Gazem wytworzono 5 razy więcej niesegregowanych odpadów komunalnych niż pozostałych odpadów. Jedynie w oddziałach Eksploatacji niesegregowane odpady komunalne stanowią 3% wytworzonych odpadów w tym sektorze.

Rysunek 12 – Wskaźnik efektywności działań w gospodarce odpadami w jednostkach GK PGNiG w 2012 roku

Przedsięwzięcia prośrodowiskowe, nakłady

Grupa PGNiG od wielu lat prowadzi szereg inwestycji z myślą o ochronie środowiska. Niektóre spośród nich dotyczą ograniczenia emisji do powietrza, bezpieczeństwa dla gleb i gruntów oraz wód podziemnych, ograniczenia ilości powstających odpadów. Są wśród nich działania związane z wymianą gazociągów żeliwnych, zakupem nowoczesnych urządzeń do prowadzenia wierceń, bez emisyjnego napełniania gazociągów, przewoźnych zbiorników dwupłaszczowych do przechowywania paliw etc.

W kategorii działań inwestycyjnych i remontowych wymienić należy następujące działania:

- zakup i montaż zbiorników paliwowych dwupłaszczowych, sit wibracyjnych, wirówek, agregatów myjących, kontenerowych magazynów oleju, zbiorników na: odpady, wody złożowe, metanol, zakup spalarni odpadów komunalnych, kontenerowej oczyszczalni ścieków etc.,
- budowa instalacji zatłaczania wód złożowych, zagospodarowanie odwiertów w celu zatłaczania wód złożowych,
- budowa i modernizacja sieci sanitarno-kanalizacyjnej, myjni z zastosowaniem separatorów substancji ropopochodnych,
- zakup sorbentów, środków do neutralizacji,
- zakup na wiertnie agregatów prądotwórczych, nowych, wysokosprawnych silników,
- budowa i modernizacja kotłowni gazowych i układów kogeneracyjnych w celu ograniczenia emisji ze źródeł energetycznych,
- wymiana gazociągów żeliwnych na PE, modernizacja i remonty stacji redukcyjno-pomiarowych,
- remonty kotłów gazowych, układów pomiarowych i nawaniania, ocieplenia budynków, remont kanalizacji, odwodnień.

W 2012 roku inwestycje prośrodowiskowe skupione były na przeciwdziałaniu zanieczyszczeniu powietrza i najwyższe nakłady: 87,7% wszystkich nakładów, poniosły Spółki Gazownictwa (obecnie oddziały Polskiej Spółki Gazownictwa). Związane to było z budową nowych i przebudową starych żeliwnych sieci gazowych na sieci z PE ograniczających emisję metanu do atmosfery, wprowadzeniem gazociągów w obszary jeszcze niezgazyfikowane, co w efekcie przyczyni się do zmniejszenia niskich emisji; zakupem samochodów na CNG, budową kanalizacji deszczowych, odprowadzających i podczyszczających wody opadowe i roztopowe z terenu zakładów, przebudową stacji redukcyjno-pomiarowych pierwszego stopnia.

Drugie pod względem wielkości nakłady inwestycyjne (6,2% wszystkich nakładów) w zakresie ochrony powietrza i ochrony gleb i wód podziemnych, przeznaczone zostały na instalacje zatłaczania wód złożowych, zbiorników na wody złożowe, poniosły Oddziały Eksploatacyjne.

Spółki poszukiwań poniosły nakłady stanowiące 4,3% wszystkich nakładów na gospodarkę ściekową i ochronę wód, gospodarkę odpadami, ochronę gleb i wód podziemnych. W ramach tego zakupiono zestawy hydrofobizowanych sorbentów polipropylenowych, systemy oczyszczania płuczki, dwupłaszczowe zbiorniki paliw, nowoczesne agregaty myjące, spalarnię odpadów komunalnych, zbiornik retencyjny wód opadowych na obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, wykonano zabudowy podłogi kontenera na oleje i smary.

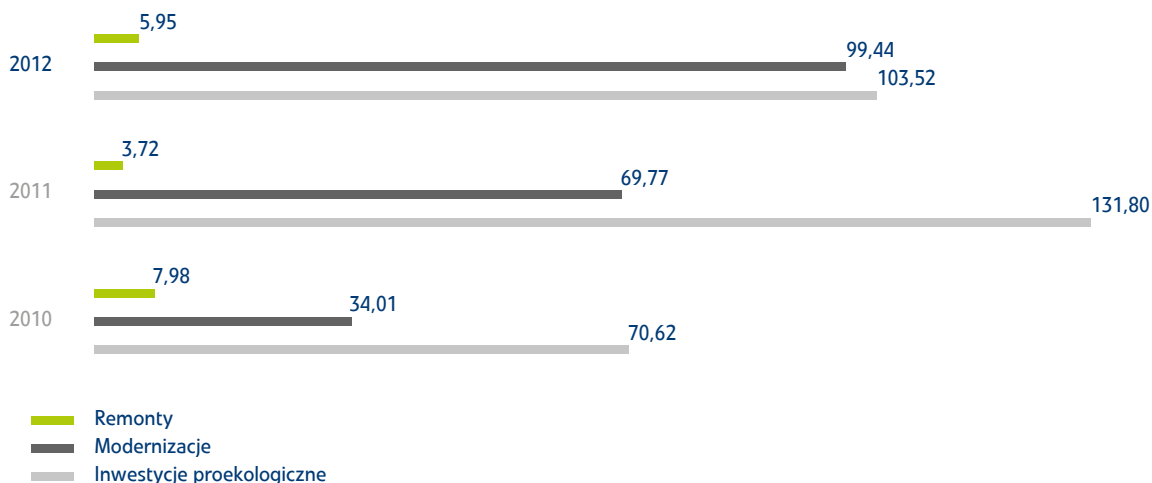
Łącznie nakłady inwestycyjne poniesione przez wszystkie jednostki z GK PGNiG w 2012 r. wyniosły ponad 103,5 mln zł.

Modernizacje w 2012 roku dotyczyły głównie działań w celu zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza, gospodarki ściekowej i ochrony wód oraz gospodarki odpadami. Wśród podejmowanych działań przez Spółki Gazownictwa (których nakłady stanowiły 95,2% wszystkich nakładów modernizacyjnych) wymienić należy przebudowę kotłowni, wymianę kotłów CO, modernizację stacji redukcyjno-pomiarowych, ochronę katodową gazociągów, przebudowę sieci gazowej, przyłączy gazowych; przez Oddziały Eksploatacji (4,1% wszystkich nakładów): wymiany zbiorników wody złożowej, przebudowę stacji zatłaczania wód złożowych, przebudowę urządzeń nalewowych, modernizację instalacji i obiektów technologicznych kopalnianych. Spółki Poszukiwań, Oddziały Handlowe i Geofizyki objęły pracami modernizacyjnymi budynki wraz instalacjami CO, obiekty technologiczne np. halę napraw wibratorów, klimatyzatory. Łącznie koszty modernizacji poniesione przez wszystkie jednostki z GK PGNiG w 2012 r. wyniosły ponad 99 mln zł.

Łącznie koszty prac remontowych poniesione przez wszystkie jednostki z GK PGNiG w 2012 r. wyniosły ponad 5,9 mln. zł i dotyczyły głównie remontów kotłowni, sieci gazowej, dociepleń budynków, demontażu pokryć dachowych, powierzchni parkingowych, rurociągów kopalnianych, obwałowań zbiorników, w tym wody technologicznej etc.

Wielkości nakładów na inwestycje i modernizacje prośrodowiskowe, wynikające z analizy okresu 2010–2012 wskazują na wzrost nakładów na modernizację przy niewielkim spadku nakładów na inwestycje w stosunku do 2012 r. Jednakże wydatkowane corocznie znaczące środki na przedsięwzięcia prośrodowiskowe pozwalają na stałe ograniczanie negatywnego oddziaływania działalności jednostek GK PGNiG na środowisko (rysunek 13).

Rysunek 13 – Nakłady na działania inwestycyjne i modernizacyjne w zakresie działań środowiskowych oraz koszty prac remontowych w latach 2010–2012 (w mln zł)

Spotkanie z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi

Bardzo istotnymi interesariuszami w procesie dialogu nt. gazu z łupków są organizacje ekologiczne. PGNiG przeprowadziło z przedstawicielami organizacji pozarządowych, między innymi WWF, Koalicją Klimatyczną, Partią Zieloną 2004, Fundacją na Rzecz Ekorozwoju i innymi, formalne sesje dialogowe, zrealizowane zgodnie z międzynarodowym standardem AA1000.

Na spotkanie, które odbyło się w grudniu 2012 r. zaproszono organizacje o ogólnopolskiej skali działań, dla których kwestie związane z poszukiwaniem i wydobywaniem gazu ze źródeł niekonwencjonalnych są istotne i stanowią ważny obszar zainteresowania. Celem spotkania dialogowego było poznanie i lepsze zrozumienie oczekiwań organizacji pozarządowych względem PGNiG SA, w szczególności w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa oraz komunikowania o tych zagadnieniach. Spotkanie to poprzedzone było sesjami indywidualnymi z poszczególnymi przedstawicielami organizacji pozarządowych, mającymi na celu lepsze poznanie ich oczekiwań i przygotowanie się do sesji ogólnej. Natomiast po sesji powstał raport, który uwzględnił wszystkie pytania i wątpliwości zaproszonych gości. Jest on dostępny na stronie www.lupkipolskie.pl.

Film edukacyjny i kamery internetowe

Aby przybliżyć proces poszukiwania gazu z łupków, powstał także film edukacyjny nt. wydobywania gazu łupkowego, będący animacją komputerową przedstawiającą proces poszukiwania i wydobywania gazu z łupków w Polsce, a w miejscu każdego odwiertu PGNiG instaluje kamery internetowe pozwalające na bieżąco monitorować pracę przy wydobywaniu gazu w danej okolicy (za pośrednictwem dedykowanego portalu www.lupkipolskie.pl).

Kodeks odpowiedzialnego pozyskiwania gazu ziemnego i ropy naftowej PGNiG

PGNiG stara się realizować proces poszukiwania w sposób szczególnie staranny, zarówno jeśli chodzi o kwestie HSE (Health, Safety, Environment) – bezpieczeństwa i ochrony środowiska, jak i aspekty komunikacyjne, wykraczając poza obowiązujące standardy prostego informowania w sposób maksymalnie rzetelny i przejrzysty.

Firma w pełni respektuje Złote Zasady Międzynarodowej Agencji Energetycznej. W oparciu o nie stworzyła Kodeks Odpowiedzialnego Pozyskiwania Gazu Ziemnego i Ropy Naftowej PGNiG. Dotyczy on, obok kwestii ochrony środowiska, między innymi kształtowania relacji z mieszkańcami terenów, na których podejmowane lub planowane są działania poszukiwawcze i wydobywcze.

Zobacz na bieżąco, co robimy w obszarze łupków na stronie www.lupkipolskie.pl

Nieobligatoryjny monitoring środowiska

Prowadzone przez PGNiG poszukiwania gazu ze złóż niekonwencjonalnych, w tym gazu z łupków, stawiają przed firmą nowe wyzwania. Nowe technologie czy odmienne warunki prowadzenia prac mogą wymagać dodatkowych działań minimalizujących wpływ na środowisko. Organy wydające decyzje środowiskowe, warunkujące otrzymanie koncesji na poszukiwania węglowodorów, wśród warunków prowadzenia prac, wymieniają monitoring poszczególnych elementów środowiska. Jednak często firma rozszerza zakres badań ponad te obligatoryjne, zapisane w decyzjach.

I tak PGNiG prowadzi badania przed wierceniem, przed zabiegami szczelinowania hydraulicznego, po zabiegach i po wierceniu otworu (w tym badania gruntu, wód podziemnych i powierzchniowych i dodatkowo analizy składu płynów pozabiegowych). Na obszarze prac i dalej w zasięgu ich oddziaływania prowadzone są też inwentaryzacje przyrodnicze wraz z oceną możliwych skutków oddziaływania na elementy przyrodnicze terenu przeznaczanego pod wiertnię. Prace przygotowawcze, wiercenie, zabiegi i likwidacja placu często odbywa się pod nadzorem przyrodniczym. Dodatkowo wykonywane są pomiary emisji hałasu, a w niektórych lokalizacjach także monitoring sejsmiczny.

Kontrole Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

Odwierty PGNiG są także kontrolowane przez organy do tego powołane, np. przez Pomorski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku, w ramach kontroli procesu poszukiwania i rozpoznawania zasobów gazu łupkowego.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono przypadków zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. Nie odnotowywano również przypadków nielegalnego odprowadzania ścieków, wycieków paliw czy substancji chemicznych oraz niewłaściwego magazynowania odpadów. Skontrolowano prace na przeprowadzanych między innymi przez PGNiG odwiertach Opalino-2 na koncesji Wejherowo i Wysin-1 na koncesji Stara Kiszewa.

Spółeczności lokalne

PGNiG od wielu lat prowadzi działania skierowane do społeczności lokalnych. Tradycja wspierania ważnych dla naszych interesariuszy obszarów zobowiązuje nas do ciągłego wzmocnienia i doskonalenia naszych działań, dążąc jednocześnie do obejmowania swoim wsparciem jak najwięcej mieszkańców terenów, gdzie wykonujemy swoją działalność. Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju wspiera także Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza. W swojej działalności społecznej stara się skupić na wyzwaniach związanych z projektami edukacyjnymi, kładąc przede wszystkim nacisk na kwestie bezpieczeństwa oraz promocję nauk ścisłych, jak również rozwoju społeczności lokalnych, zdrowia, kultury, sportu. Więcej na ten temat można dowiedzieć się ze strony www.lupkipolskie.pl/lupki-w-polsce/dialog-spoeczny.

STARTER dla dialogu i współpracy międzysektorowej w regionie pomorskim – Pomorski Oddział Handlowy

12 grudnia 2012 w Gdańsku odbyło się spotkanie biznesu, samorządu i organizacji pozarządowych – Forum Inicjowania Rozwoju „STARTER”, którego kluczowym Partnerem było PGNiG SA Pomorski Oddział Handlowy w Gdańsku. Konferencja upowszechniła informacje na temat nowo powstałego długofalowego projektu, jakim jest Forum Inicjowania Rozwoju.

Jego celem są aktywne działania rozwojowe, oparte na silnej współpracy międzysektorowej w regionie, koncentrujące się na partnerstwie organizacji pozarządowych, biznesu i administracji. Forum to długofalowa inicjatywa o charakterze cyklicznym. Zakłada systematyczny rozwój inicjatywy i stałe poszerzanie partnerstwa, a jego siłą jest wymiana doświadczeń Partnerów-uczestników oraz wspólne korzystanie z dobrych praktyk. Nad wartością merytoryczną Forum czuwa Rada Programowa, której członkiem jest Dyrektor POH, Urszula Rożnowska, oraz Komitet Honorowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Pracodawców Pomorza, Agencji Rozwoju Pomorza S.A. Partnerami Forum są kluczowe podmioty gospodarcze z regionu.

STARTER zainicjował działania w ramach Forum, upowszechnił rodzącą się inicjatywę, dał możliwość wspólnego doprecyzowania kierunków rozbudowy projektu i zachęcania do współpracy większej liczby partnerów z Pomorza.

Zaangażowanie się i uczestnictwo PGNiG w projekcie to przede wszystkim współudział w tworzeniu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 r. Wartością dodaną jest dialog ze społecznością lokalną, budowanie partnerskich relacji z przedstawicielami administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcami. Głównym wyzwaniem projektu na kolejne lata jest stworzenie klimatu współpracy dla rozwoju w bezpośrednim odniesieniu do Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020r. poprzez utworzenie platformy składającej się z warsztatów, kampanii informacyjnych i programów wsparcia finansowego.

Dzień Bezpieczeństwa – Pomorski Oddział Handlowy

29 lipca 2012r. w nadmorskiej miejscowości Dębki odbył się festyn pod hasłem „Bezpieczna Gmina Krokowa – Dębki 2012”. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo było sponsorem i honorowym patronem tej imprezy.

Festyn miał za zadanie zwrócić uwagę odwiedzających na tematykę bezpieczeństwa. Goście mogli między innymi zapoznać się ze sprzętem służb ratowniczych oraz wziąć udział w edukacyjnych grach i zabawach. Pracownicy Gazowni Gdańskiej oraz Kopalni Ropy i Gazu Ziemnego w Żarnowcu przygotowali na tę okazję własne stoisko, gdzie opowiadali zainteresowanym o poszukiwaniach gazu pochodzącego ze złóż łupkowych.

Ekologia i ochrona środowiska to tematy palące, o coraz większym wpływie na jakość i bezpieczeństwo naszego życia. Ogromne znaczenie w kształtowaniu świadomości ekologicznej ma edukacja u podstaw, czyli od najmłodszych lat. Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku – organizator konkursu „Bęc Jabłkiem w Głowę”, już od lat angażuje najmłodszych w kreatywne działania w celu rozbudzenia w nich proekologicznych postaw. Pomorski Oddział Handlowy jako partner akcji już od 2007 roku aktywnie wspiera te działania. Interdyscyplinarny konkurs „Bęc jabłkiem w głowę” przeznaczony jest dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Gdańska i Sopotu. Zadaniem uczestników konkursu, działających w małych grupach, jest opracowanie i ciekawe zaprezentowanie jednego z tematów z zakresu ekologii, biologii lub zrównoważonego rozwoju. W 2012 roku trzeba było np. skomponować naturalne kosmetyki według własnej receptury, przeprowadzić doświadczenie dotyczące działania naturalnych antybiotyków, czy zaprojektować zielone i zrównoważone ekologicznie miasto. Każda grupa miała też możliwość zaproponowania własnego zagadnienia wpisującego się w konwencję konkursu. Udział w konkursie „Bęc jabłkiem w głowę” uczy dzieci myślenia koncepcyjnego i kreatywnego podejścia do badanego tematu, a także współpracy w grupie. Nauczyciele mogą wspomagać pracę zespołów swoją wiedzą lub wskazać źródła informacji, ale ostatecznie to uczestnicy samodzielnie przeprowadzają doświadczenia i wyciągają wnioski.

Bęc jabłkiem w głowę – Pomorski Oddział Handlowy

Obecnie jedną z najważniejszych dla nas grup odbiorców projektów edukacyjnych są dzieci w wieku szkolnym. Dostrzegamy potrzebę szerzenia wiedzy o ekologii, źródłach energii oraz ich bezpiecznym i racjonalnym użytkowaniu. Wierzymy, że edukacja w tym zakresie przełoży się w przyszłości na umacnianie pozytywnych i ekologicznych nawyków w życiu codziennym dzieci. Zaangażowanie się w konkurs ekologiczny „Bęc jabłkiem w głowę” jest dobrym krokiem na drodze do osiągnięcia tego celu.

Miarą sukcesu tej praktyki jest coraz większe zainteresowanie szkół udziałem w projekcie – szkoły, które uczestniczyły w projekcie raz, angażują się również w latach kolejnych, ponadto co roku zgłaszają się nowe placówki oświatowe zainteresowane konkursem. W 2012 roku kryterium ilościowe stanowiła liczba osób zakwalifikowanych do konkursu. Do udziału w konkursie zgłosiło się 36 grup ze szkół podstawowych (około 90 osób) oraz 31 grup z gimnazjum (około 80 osób), wraz z opiekunami/ edukatorami (około 40 osób). W kolejnych latach planowane jest kontynuowanie podjętych działań. Rozpoczęcie konkursu poprzedzone będzie szkoleniem metodyczno-dydaktycznym dla nauczycieli/edukatorów.

W kolejnej edycji planowane jest zaproszenie do udziału w konkursie również uczniów z Gdyni.

Koncert „Pomóż dzieciom sprawić radość” – KOH

Karpacki Oddział Handlowy (dawniej Gazownia Krakowska) realizując strategię CSR, prowadzi liczne działania z tego zakresu, wspierając Instytucje, Stowarzyszenia i Organizacje, które niosą pomoc najbardziej potrzebującym.

Jednym ze zrealizowanych w 2012 r. projektów było wsparcie organizacji koncertu charytatywnego pt. „Pomóż dzieciom sprawić radość”, który odbył się 8 marca w Hali Sportowej TS Wisła w Krakowie. Organizatorem koncertu było Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Współpracą Gazowni Krakowskiej z organizacją ma blisko 10-letnią tradycję. Co ważne, środki finansowe przekazane w ramach sponsoringu nie są przeznaczone wyłącznie na organizację charytatywnych wydarzeń, ale przede wszystkim na wyjazdy wakacyjne dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym.

Spektakl dla najmłodszych pacjentów szpitala dziecięcego – KOH

20 marca 2012 roku dzięki zaangażowaniu Karpackiego Oddziału Handlowego (dawniej Gazowni Krakowskiej), pacjenci Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego im. Św. Ludwika mogli obejrzeć spektakl dydaktyczno – wychowawczy pt. EKO – KOTEK, przygotowany przez aktorów Studio Yapa. Studio zostało stworzone przez grupę aktorów, którzy swoje ogromne doświadczenie sceniczne, a także talent aktorski, postanowili wykorzystać do stworzenia profesjonalnego teatru, zajmującego się realizacją przedstawień szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Zadaniem spektaklu było uwrażliwienie małego widza na problem ochrony środowiska naturalnego. Bohaterowie spektaklu mieli za zadanie zachęcić dzieci do dbania o otaczającą je przyrodę. Poprzez wspólną zabawę aktorzy zwracali uwagę najmłodszych na to, jak może wyglądać taka dbałość w codziennym życiu. Spektakl, poprzez barwną dekorację i zabawne dialogi, wywołał uśmiech na buziach małych pacjentów i pozwolił im choć na chwilę przenieść się w magiczny świat teatru. Po przedstawieniu dzieci otrzymały zestawy upominków, które również dostarczyły im wiele radości.

Kiermasz charytatywny dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie Wsparcie funkcjonowania Domu Dziecka „Hanka” w Dębicy – Karpacki Oddział Handlowy

W 2012 r. ogłoszona została akcja na rzecz wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie, których marzeniem był wyjazd na wycieczkę do Krakowa.

Przed Świątami Wielkanocnymi został ogłoszony wśród pracowników oddziału konkurs na „wielkanocną babę”. Wypieki przygotowane przez naszych kolegów i koleżanki trafiły na stoły kiermaszowe podczas uroczystego spotkania wielkanocnego. Zgromadzone w ten sposób środki zostały przekazane dzieciom z ośrodka podczas spotkania.

Kolejna akcja dotyczyła wsparcia wychowanków Domu Dziecka „Hanka” w Dębicy. Na zakup niezbędnych dla funkcjonowania placówki środków: odzieży dla dzieci, środków czystości, kosmetyków, przeznaczona została kwota 6 500 zł.

Nie Sam z Mikołajem – Pomorski Oddział Handlowy

Pracownicy Pomorskiego Oddziału Handlowego zaangażowali się w projekt „Nie Sam z Mikołajem”. Inicjatywa ta miała na celu umożliwienie integracji podopiecznym Koła Pomocy Dzieciom i Młodzieży. Projekt składał się z kilku etapów.

Pierwszym z nich było wspólne wypiekanie świątecznych ciasteczek w piekarni znajdującej się na terenie jednego z centrów handlowych w Gdańsku. Dzięki życzliwości właścicieli obiektu oraz zaangażowaniu organizatorów dzieci miały niecodzienną okazję poznania pracy piekarni „od kuchni” i własnoręcznego wykonania świątecznych łakoci. W przygotowaniu wypieków dzieciom towarzyszyli pracownicy POH. Drugi etap imprezy odbył się w gdańskim Teatrze Miniatura. Po obejrzeniu przedstawienia „Pies na krze” podopieczni Koła wzięli udział w zabawie połączonej z rozdaniem świątecznych paczek przez samego Św. Mikołaja. Otrzymane prezenty sprawiły wiele radości, uśmiechu, a wyrazom wdzięczności ze strony dzieci nie było końca. Również w tym dniu asystowali im wolontariusze z POH.

Dla dzieci z niepełnosprawnością budowanie relacji z innymi ludźmi jest szczególnie ważne. Udział i zaangażowanie niepełnosprawnych dzieci w dodatkowe formy aktywności, głównie poprzez zabawę, były okazją, aby przełamać ich psychologiczne bariery przed integracją i przebywaniem w towarzystwie ludzi innych niż one same. Efektów integracji nie da się do końca zmierzyć, jednak za sukces można przyjąć radość i uśmiech na twarzach wszystkich 30 uczestników projektu.

Projekt „Nie Sam z Mikołajem” realizowany przy współpracy z Kołem Pomocy Dzieciom – Nie Sam, był projektem jednorazowym. Jednakże w planach jest kontynuacja współpracy z Kołem poprzez włączanie się w kolejne inicjatywy z udziałem podopiecznych Koła, mające na celu wspólną zabawę i integrację.

Akcja „Tornister” – Pomorski Oddział Handlowy

Akcja „Tornister” powstała z potrzeby niesienia pomocy niepełnosprawnym uczniom i była kontynuacją współpracy Pomorskiego Oddziału z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży o Niepełnej Sprawności Ruchowej „Nie Sam”. Miała zachęcić pracowników do włączenia się w aktywne i bezpośrednie pomaganie, pobudzić ich kreatywność i empatię. Zależało nam, aby pracownicy czuli, że ich pomoc jest spersonalizowana i skierowana do konkretnych osób, przez co stawała się bardziej „realna”.

Akcja zbiórki materiałów papierniczych, plecaków i wszelkich przyborów szkolnych dla potrzebujących i niepełnosprawnych dzieci została zaproponowana przez pracowników POH. Rozpoczęła się w lipcu 2012 roku i trwała przez dwa wakacyjne miesiące. Do udziału w zbiórce zostali zaproszeni wszyscy pracownicy POH poprzez wewnętrzne kanały komunikacji. Na efekty nie trzeba było długo czekać – skrzynie przygotowane specjalnie na potrzeby akcji w gdańskiej siedzibie Oddziału zostały bardzo szybko zapełnione. Materiały potrzebne każdemu młodemu uczniowi spływały także z innych biur regionu, np. z Elbląga i Olsztyna. Okazane wsparcie i zaangażowanie w zbiórkę przerosły oczekiwania organizatorów. Na czas jej trwania przygotowana została gabłota informacyjna z portretami niektórych dzieci, którym później przekazane zostały paczki. Uroczysty finał akcji odbył się 30 sierpnia w gdańskim ogrodzie zoologicznym. Przekazanie stu plecaków (wraz z bogatą zawartością) odbyło się w atmosferze święta i zabawy, przy akompaniamencie zespołów muzycznych.

Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych – Pomorski Oddział Handlowy

15 maja 2012 roku na placu przy parafii w Trąbkach Wielkich odbyły się uroczystości pn. „Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych”, organizowane przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej. Głównymi organizatorami byli księża dyrektorzy: Janusz Steć i Bolesław Antoniów. Wspólny festyn z udziałem niemal 500 osób wzbogaciły występy przedszkolaków oraz uczniów ze szkół z terenu gminy Trąbki Wielkie.

W festynie uczestniczyli podopieczni placówek dla osób niepełnosprawnych z powiatu gdańskiego oraz uczniowie z pobliskich szkół. Na scenie występowało wielu artystów: przedszkolaki z Trąbek Wielkich, dzieci z ORW w Giemicach, zespoły ze szkół w Czerniewie, Trąbkach oraz Warczu, a także przedstawiciele Domu Pomocy Społecznej w Damasce.

Polscy posłowie zdecydowali, że rok 2013 będzie rokiem osób niepełnosprawnych. Między innymi dzięki tej decyzji w polskim społeczeństwie coraz częściej i coraz więcej mówi się o niepełnosprawności intelektualnej, co realnie wpływa na zmianę podejścia do tematu niepełnosprawności. Widok osób niepełnosprawnych intelektualnie jest już na stałe wpisany w krajobraz Trąbek Wielkich. Dzień Godności to szczególny dzień, w którym podopieczni wychodzą do mieszkańców miasta, chwalą się tym, co stworzyli, są dumni z tego i czują się ważni, czują, że to święto należy do nich, a ich opiekunowie cieszą się z tego, że swoją pracą mogą wywołać uśmiech na ich twarzach.

Definicja niepełnosprawności stanowi, że to nie indywidualne ograniczenia, ale zewnętrzne bariery, utrudniające uczestniczenie w życiu, czynią człowieka niepełnosprawnym. Konwencja uchwalająca nową definicję niepełnosprawności definiuje ją jako problem społeczny, a nie sprawę osoby dotkniętej. Dzień Godności to przede wszystkim możliwość pokazania się razem w publicznym miejscu, zmanifestowanie, że osoby niepełnosprawne intelektualnie TEŻ są wśród nas, że bawią się, uczą, pracują, śmieją i są kochane.

Artyści Dzieciom. Pod Ośłoną Sztuki – Pomorski Oddział Handlowy

„Artyści dzieciom. Pod Ośłoną Sztuki” to projekt mający na celu promowanie kreatywnego przenikania sztuki do życia codziennego, jej funkcjonowania i odpowiadania na potrzeby, szczególnie osób niepełnosprawnych. Niezwykle ważnym elementem jest również integracja dzieci ze środowiskami artystycznymi oraz z ich pełnosprawnymi rówieśnikami. Akcja trwała od 1 do 3 czerwca 2012.

Podczas trzydniowych warsztatów prowadzone były zajęcia z pogranicza nauki i sztuki, rozwijające kreatywność i intelekt dzieci oraz warsztaty twórcze (między innymi malarskie, rzeźbiarskie, przestrzenne) z udziałem dzieci pełno i niepełnosprawnych. Główny filar akcji skupiał się jednak wokół osłon zakładanych na wózek inwalidzki. Są to okrągłe nakładki na koła wózków, chroniące dłonie użytkownika przed wkręcaniem się w szprychy. Są one także dodatkiem o charakterze estetycznym i różnicującym. Prace graficzne, stworzone podczas warsztatów przez artystów, zostały wykonane przez firmę Superoslony.pl i przekazane dzieciom za darmo. Pracownicy POH włączyli się w to przedsięwzięcie poprzez wolontariat i razem z dziećmi wspólnie uczestniczyli w warsztatach artystycznych. Ponadto oddział przekazał na akcję materiały plastyczne i biurowe, które wykorzystywane były podczas zajęć warsztatowych. W akcji uczestniczyło około 100 osób.

Dolnośląski Oddział Handlowy na ratunek dzieciom

Dolnośląski Oddział Handlowy (dawniej Gazownia Wrocławska) w 2011 roku rozpoczął współpracę z Fundacją „Na ratunek dzieciom z chorobą nowotworową”. Fundamentalną zasadą współpracy z Fundacją jest połączenie wsparcia finansowego z aktywizacją działań pracowników na rzecz Fundacji. Fundacja jest organizacją pożytku publicznego, która istnieje już 20 lat. Pod swoją opieką ma setki małych pacjentów Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej AM we Wrocławiu, której przewodzi prof. dr hab. Alicja Chybicka.

Dzięki wybitnym osiągnięciom zespołu lekarskiego, prowadzonego przez prof. dr hab. Alicję Chybicką, klinika jest największym i jednym z najlepszych ośrodków hematologii i onkologii dziecięcej w Polsce, znanym i cenionym w Europie. Doskonały zespół lekarzy i wysoka skuteczność leczenia (powyżej 80%) to jednak za mało. Lekarzom i dzieciom walczącym z chorobami nowotworowymi natychmiast potrzebne są lepsze warunki, bo obecna siedziba nie spełnia wielu ze współcześnie obowiązujących standardów. Brak oddziału poprzeczowego, ciasne sale i ogólny stan przedwojennego budynku uniemożliwiają zapewnienie istotnego bezpieczeństwa małym pacjentom w okresie znaczącej utraty odporności spowodowanej chorobą i późniejszą terapią. Dlatego od dwóch lat priorytetowym celem Fundacji jest pomoc Akademii Medycznej w budowie nowej siedziby dla kliniki onkologicznej – „Przylądka Nadziei”, która umożliwi kompleksową diagnostykę i leczenie na najwyższym światowym poziomie, stwarzając tym samym znacznie większe możliwości szybkiego powrotu dzieci do zdrowia. DOH zapewnia Fundacji kompleksowe rozwiązania finansowe i wspiera wszystkie projekty prowadzone na jej rzecz w ciągu całego roku.

Koncert Nadziei – Dolnośląski Oddział Handlowy

W Koncercie Nadziei na rzecz budowy kliniki hematologii dla dzieci wzięło udział około sześćuset osób, w tym pracownicy Dolnośląskiego Oddziału Handlowego. Publiczność mogła podziwiać popisy wokalne i muzyczne nie artystów, ale nieprzeciętnych osobistości Dolnego Śląska.

Na scenie wystąpili między innymi: prof. Marek Ziętek – rektor Akademii Medycznej, prof. Alicja Chybicka, Agnieszka Aleksandrowicz, prezes fundacji „Na ratunek dzieciom z chorobą nowotworową” oraz prof. Jan Miodek. Na koncercie nie zabrakło również ambasadorki budowy kliniki – Martyny Wojciechowskiej oraz Pawła Rańdy, wioślarza, srebrnego medalisty Igrzysk Olimpijskich w Pekinie. Dochód z biletów przeznaczony został na budowę Przylądka Nadziei, czyli nowej kliniki hematologii dla dzieci, która ma powstać przy ul. Borowskiej.

Na ten cel przeznaczone są także pieniądze ze sprzedaży plastikowych nakrętek po napojach, pojemnikach czy dezodorantach, które przekazują pracownicy DOH.

Wrocławski sport pomaga chorym dzieciom – DOH

Dolnośląski Oddział Handlowy od kilku lat wspiera również dolnośląskie imprezy sportowe. W zeszłym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, DOH (dawniej Gazownia Wrocławska) był jednym z głównych sponsorów Maratonu Wrocławskiego.

Jego zeszłoroczna edycja okazała się szczególnie, gdyż rozszerzono ją o nowość w postaci sztafety maratońskiej, będącej najważniejszym wydarzeniem akcji charytatywnej „Biegnij po nadzieję”. Pieniądze, które udało się zebrać podczas akcji, w całości zostały przekazane na budowę Przylądka Nadziei. Cyklicznie wspieramy także Dolnośląskie Onkoigrzyska Dzieci i Młodzieży, organizowane przez Wydział Fizjoterapii Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu we współpracy z Katedrą i Kliniką Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej Akademii Medycznej we Wrocławiu oraz Fundacją na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową.

Każdego roku poprzez materiały informacyjne pracownicy oraz Klienci zachęceni są do niesienia pomocy podopiecznym fundacji poprzez przekazanie 1% podatku.

Projekt „Akademia bezpiecznego przedszkolaka” – Wielkopolski Oddział Handlowy

Celem projektu Akademia bezpiecznego przedszkolaka jest edukacja najmłodszych dzieci w zakresie bezpieczeństwa na drodze i nie tylko. Od kilku lat PGNiG jest partnerem tego wydarzenia. Projekt prowadzony jest we współpracy z Wydziałem Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu.

W ramach projektu w przedszkolach organizowane są spotkania i pokazy profilaktyczne, których celem jest propagowanie bezpiecznego zachowania się dzieci podczas drogi do/z przedszkola, bezpiecznej zabawy w przedszkolu, na podwórku, domu, zapoznanie przedszkolaków z podstawowymi znakami drogowymi, itp. Uczestniczą w nich przedstawiciele policji, straży pożarnej oraz partnerzy (PGNiG).

Projekt prowadzony był w 30 przedszkolach na terenie Poznania i okolic od grudnia 2011 do czerwca 2012 – w każdym przedszkolu w trzech grupach wiekowych. Na każdych zajęciach wykorzystywane były elementy zabawy do nauki bezpiecznego zachowania, między innymi gąbczaste miasteczko – autochodzik, gry prewencyjne, książeczki edukacyjne, elementy odblaskowe, itd.). Dzieci otrzymały materiały edukacyjne, opisujące konkretne sytuacje dotyczące niebezpiecznych zachowań między innymi związanych z gazem ziemnym.

Na potrzeby projektu wydane zostały broszury informacyjne dla dzieci oraz rodziców, w których opisane zostały podstawowe zasady bezpiecznego zachowania przedszkolaków, jak obchodzenie się z urządzeniami gazowymi, elektrycznymi, itp. Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem placówek przedszkolnych i jest kontynuowany.

Prelekcje w przedszkolach i szkołach podstawowych – Karpacki Oddział Handlowy

W ramach tej dobrej praktyki Dział Marketingu KOH nawiązał kontakt z przedstawicielami instytucji, szkół i przedszkoli na terenie swoich działań, między innymi z przedstawicielami Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jarosławiu oraz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Przemyślu, Filia w Jarosławiu, będących autorami projektu „Wesołe minutki z książeczką”. Projekt polegał na cyklicznych spotkaniach w 4 wybranych, jarosławskich przedszkolach, podczas których zaproszeni goście czytali dzieciom utwory literackie, nawiązujące do ich pracy oraz przekazywali informacje nt. walorów użytkowania gazu ziemnego. W spotkaniach uczestniczyło 400 dzieci.

W pierwszej części spotkań pracownik PGNiG ubrany w mundur galowy interpretował takie utwory jak: „Czapka górnicza” – Cz. Janczarskiego, „W kopalni” – T. Kubiaka. Druga część spotkań przebiegała w atmosferze luźnych rozmów dotyczących między innymi stosowania gazu ziemnego jako ekologicznego źródła energii oraz bezpieczeństwa użytkowania gazu w domu.

W pozostałych lokalizacjach akcja była realizowana bezpośrednio w placówkach szkolnych i przedszkolnych, spotkania przeprowadzono w 62 placówkach, uczestniczyło w nich około 2500 dzieci. Każdemu dziecku zostało wręczone papierowe czapko górnicze, posiadające wewnątrz między innymi kolorowanek, rebusy i zagadki związane z gazem ziemnym oraz ekologiczne gadżety.

Inicjatywa PGNiG kładąca nacisk na edukację w zakresie bezpieczeństwa i promocji ekologicznego myślenia, spotkała się z dużą przychylnością wśród obecnych Klientów – rodziców i opiekunów dzieci. W związku z dużym zainteresowaniem jednostek oświatowych tego typu działaniami, planowane jest rozszerzenie inicjatywy na większą ilość szkół.

„Ropa, nafta, gaz – poznać je już czas” – Pomorski Oddział Handlowy

Pomorski Oddział Handlowy od lipca 2012 roku realizuje projekt edukacyjny pod hasłem „Ropa, nafta, gaz – poznać je już czas”, skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenów objętych koncesją na poszukiwanie gazu z łupków.

Nasze działania mają na celu zachęcanie dzieci do zgłębiania tajemnic wiedzy przyrodniczej, a w szczególności tej związanej z wydobyciem gazu ziemnego i ropy naftowej na danym terenie. W ramach projektu, w listopadzie i grudniu 2012 roku, pracownicy POH wspólnie z Oddziałem w Zielonej Górze prowadzili niecodzienne lekcje edukacyjne dla uczniów wybranych pomorskich szkół. W trakcie spotkań przedstawiono dzieciom naszą firmę, zapoznano z historią tradycji barbórkowych, zaprezentowano górniczy strój oraz wyjaśniono liczne zastosowania i zalety gazu ziemnego i ropy naftowej. W starszych klasach (5–6) oraz w szkołach gimnazjalnych prezentowano również metody wydobycia gazu ze złóż konwencjonalnych i niekonwencjonalnych. Na każdych zajęciach podkreślono też, w jaki sposób bezpiecznie i racjonalnie korzystać z nośników energii. Liczba lekcji – 41, liczba uczestników – 1586.

Akademia Bezpiecznej Kobiety – Wielkopolski Oddział Handlowy

PGNiG jest partnerem akcji Akademia Bezpiecznej Kobiety, którego głównym celem jest edukacja i przekazanie umiejętności samoobrony kobietom.

Organizowane są wykłady i warsztaty, podczas których kobiety uczą się, jak nie stać się ofiarą przestępstwa, poznają psychologiczne aspekty działania przestępców, uczą się, jak radzić sobie ze stresem i zagrożeniami dnia codziennego.

Uczestniczki warsztatowych zajęć poznają nie tylko proste techniki samoobrony, ale także dowiadują się, jak postępować w sytuacjach zagrożenia. Poznają psychologiczne aspekty samoobrony, nabierają pewności siebie. W ramach programu, dla pracownic oddziału, organizowane były warsztaty samoobrony, prowadzone pod okiem Roberta Moskwy – medalisty mistrzostw Europy w karate.

Górnicy od morza po góry – PGNiG Oddział w Zielonej Górze

Spotkania edukacyjne „Górnicy w przedszkolu/szkole” prowadzone przez Oddział w Zielonej Górze to jedna z największych akcji tego typu prowadzonych w spółce.

W listopadzie i grudniu 2012 r. prawie osiem tysięcy dzieci spotkało się z górnikami naftowymi i dowiedziało się, jak wydobywamy ropę naftową, gaz ziemny i do czego możemy użyć tych surowców. Nasza akcja, prowadzona od kilku lat, nabiera coraz większego rozmachu, coraz więcej placówek oświatowych zainteresowanych jest spotkaniem z górnikiem w galowym mundurze.

Projekty realizowane z Fundacją Śląskiego Centrum Chorób Serca: Program „Tak dla Transplantacji” – Karpacki Oddział Handlowy

W ramach współpracy z Fundacją Śląskiego Centrum Chorób Serca, podczas organizowanych wydarzeń o charakterze społecznym, przeprowadzone zostały działania, które polegały na nawiązaniu kontaktu z mieszkańcami poprzez prezentację firmy i jej produktów. Efektem prowadzonych działań było bezpośrednie dotarcie do ponad 100 tys. osób w różnym wieku: dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Prowadzone działania miały na celu wsparcie inicjatyw profilaktycznych, zmierzających do poprawy jakości życia ludzkiego.

Niski poziom świadomości społecznej nt. przeszczepów narządów i tkanek, które oszczędzają wiele istnień ludzkich oraz przywracają im podstawowe funkcje życiowe, powoduje, że niezwykle ważne jest zwracanie uwagi na konieczność oddawania narządów po śmierci, ponieważ liczba osób oczekujących na przeszczep jest bardzo duża.

PGNiG SA jako firma aktywnie uczestnicząca w życiu społeczności lokalnej, jak co roku, włączyła się do ogólnopolskiego programu Fundacji Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze „Tak dla Transplantacji”, którego głównym zadaniem jest popularyzacja idei transplantacji ratującej życie, promocja zdrowego stylu życia, pomoc osobom niepełnosprawnym oraz wsparcie budowy modułu C, w której mieścić się będzie Centrum Leczenia Mukowiscydozy i Przeszczepu Płuc.

Górnicy krwiodawcy – PGNiG Oddział w Zielonej Górze

Wielu pracowników Oddziału w Zielonej Górze i spółki Poszukiwania Naftowe „Diament” (obecnie Exalo Drilling) to honorowi dawcy krwi. Należą do Klubu HDK „Nafta”, który może poszczycić się zbiórką prawie 140 litrów krwi w 2012 r.

W 2013 roku odbyły się cztery akcje zbiorowej zbiórki krwi skierowane do członków Klubu, ale także do mieszkańców Zielonej Góry. Specjalny autobus do oddawania krwi stawał dwukrotnie przed siedzibą główną Oddziału. Łącznie udało nam się zebrać 59 litrów życiodajnego płynu. Oprócz akcji planowanych odbyły się cztery tzw. akcje na ratunek, organizowane dla potrzebujących krwi na cito.

Z Polskim Czerwonym Krzyżem prawie od zawsze... – Karpacki Oddział Handlowy

Współpraca Karpackiego Oddziału Handlowego (dawniej Gazowni Krakowskiej) z Małopolskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża to już tradycja. Od wielu lat, poprzez udział w wydarzeniach i projektach realizowanych przez PCK, KOH ma możliwość niesienia pomocy innym.

Środki przekazane Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi przeznaczone są w szczególności na pomoc rodzinom wielodzietnym o niskim statusie materialnym, dzieciom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, a także tym, których dotknęły klęski żywiołowe. Każdego roku ponad 2000 rodzin z Małopolski jest objętych pomocą Polskiego Czerwonego Krzyża.

W 2012 roku KOH ponownie uczestniczył w charytatywnym projekcie realizowanym przez Małopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża. 2 lutego w Auli Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbył się koncert pn. „Pomóż innym”, z którego dochód przeznaczony jest na cele statutowe Polskiego Czerwonego Krzyża. Uczestnicy koncertu mogli wysłuchać utworów wykonywanych przez wielu artystów, w tym Grzegorza Hałamę i Andrzeja Sikorowskiego.

„Niebiescy Dzieciom” – Wielkopolski Oddział Handlowy

Od kilku lat PGNiG wspiera Szpital SPSK-5 Oddział Chirurgii i Transplantologii w Poznaniu.

Organizatorem akcji „Niebiescy Dzieciom” jest Komenda Miejska w Poznaniu. PGNiG wspiera szpital finansowo oraz uczestniczy w festynach organizowanych na rzecz szpitala – angażujemy pracowników: podczas festynu organizujemy strefę dla dzieci, zbieramy środki na szpital. W ciągu roku odwiedzamy również oddziały dziecięce w szpitalu.

PGNiG GAZ CUP – Wielkopolski Oddział Handlowy

W 2008 roku Gazownia Kaliska rozpoczęła współpracę ze stowarzyszeniem – Klubem Piłki Ręcznej „Szczypiorno Kalisz” z siedzibą w Kaliszu w zakresie popularyzacji piłki ręcznej, propagowania czynnego uprawiania sportu oraz wymiany doświadczeń sportowych między zespołami.

W ramach współpracy powstał projekt PGNiG GAZ CUP, którego celem jest kształtowanie kultury zdrowego trybu życia poprzez aktywność fizyczną oraz rozwój i popularyzacja piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży oraz innych mieszkańców Kalisza.

W styczniu 2012 roku po raz kolejny odbył się Turniej Piłki Ręcznej PGNiG GAZ CUP, w którym brało udział osiem drużyn z kaliskich i podkaliskich szkół podstawowych. Turniej, nad którym honorowy patronat objęli: Prezydent Miasta Kalisza oraz Związek Piłki Ręcznej w Polsce, trwał dwa dni i cieszył się ogromnym zainteresowaniem. Rywalizacji drużyn przyglądali się przedstawiciele: KKS Szczypiorno Kalisz, Uczniowskiego Klubu Sportowego „NIKE”, władz lokalnych, Gazowni Kaliskiej, nauczyciele, rodzice, koleżanki i koledzy uczestników turnieju oraz miłośnicy piłki ręcznej. Turniej cieszył się ogromnym zainteresowaniem mediów. Był szeroko komentowany w prasie, radiu i lokalnej telewizji oraz na portalach internetowych.

Projekt został entuzjastycznie przyjęty zarówno przez samych uczestników, kibiców, jak i przedstawicieli lokalnej władzy. W popularyzację piłki ręcznej oraz krzewienie zdrowego trybu życia poprzez aktywność fizyczną – głównych celów projektu – zaangażowali się nie tylko organizatorzy i pracownicy GK, ale również przedstawiciele biznesu, miłośnicy sportu, nauczyciele.

CROSS OSTRZESZOWSKI – Wielkopolski Oddział Handlowy

Cross Ostrzeszowski to jedna z najpopularniejszych w kraju imprez sportowych dla biegaczy, przeprowadzana nieprzerwanie od 1965 roku. Specyfiką crossów ostrzeszowskich jest międzynarodowy charakter imprezy, różnorodność dystansów i zróżnicowany wiek uczestników oraz uroczyste otwarcie imprezy, zgodne z ceremoniałem olimpijskim.

Zebrani mogą śledzić półmaraton o dystansie 21 000 metrów, zmagania kobiet i mężczyzn w kategorii open. W 2011 roku po raz pierwszy w crossowej historii do grona biegaczy dołączyły przedszkolaki, które zmierzyły się na dystansie 300 metrów oraz swoje możliwości sportowe sprawdziły w zwoleńnicy „Nordic Walking”.

W 2012 roku kolejny raz WOH uczestniczył w Crossach Ostrzeszowskich. W gronie biegaczy znaleźli się również pracownicy oddziału i ich dzieci. Obok Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa wśród partnerów 47. Crossu Ostrzeszowskiego znaleźli się między innymi: Polski Związek Lekkiej Atletyki, Polski Komitet Olimpijski oraz Polski Komitet Paraolimpijski.

Celem projektu jest propagowanie zdrowego trybu życia poprzez aktywność fizyczną oraz promowanie rodzinnego modelu uprawiania sportu. W biegach uczestniczyli: dzieci i dorośli, uczniowie i nauczyciele, reprezentanci klubów i sportowcy niezrzeszeni, z kraju i zagranicy. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców miasta i powiatu oraz dużym uznaniem wśród sportowców i nauczycieli. 48. Cross zgromadził około 3000 osób (uczestników, kibiców, rodziców i opiekunów, przedstawicieli lokalnej władzy).

Turniej talentów w Kaliszu – PGNiG GAZ CUP 2012 Energia w Młodych – Wielkopolski Oddział Handlowy

Styczeń 2012 r. w Kaliszu upłynął pod znakiem marki PGNiG, nie tylko za sprawą Mistrzostw Europy w Piłce Ręcznej, którymi emocjonowali się wszyscy sympatycy tej dyscypliny, ale przede wszystkim z powodu „PGNiG GAZ CUP 2012 Energia w Młodych”, turnieju piłki ręcznej kaliskich szkół podstawowych. Celem naszego projektu było kształtowanie kultury zdrowego trybu życia poprzez aktywność fizyczną oraz rozwój i popularyzacja piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Kalisza.

Kampanię promującą to sportowe wydarzenie w Kaliszu rozpoczęto z miesięcznym wyprzedzeniem od ogłoszenia go na portalu społecznościowym Facebook. W lokalnym radio i na fanpage’u zorganizowano konkursy wiedzy o piłce ręcznej, w których można było wygrać zestawy kibica (szalik kibica z logo PGNiG, farbki do malowania twarzy i kalendarz ZPRP). Tydzień przed turniejem odbyła się konferencja prasowa, na której omówiono program i zaproszono oficjalnie mieszkańców Kalisza na dzień z PGNiG. Równocześnie piłkarze ręczni kaliskiej drugoligowej drużyny wraz z trenerem i członkami Zarządu lokalnego klubu piłki ręcznej MKS Kalisz przeprowadzili „lekcje szczypiorniaka”, w szkołach, które zakwalifikowały się do turnieju. Sam fakt, że młodzi szczypiorniści mogli doskonalić swoje umiejętności pod okiem doświadczonych zawodników, był dla uczniów wielkim wyróżnieniem i motywacją do dalszej pracy. Motyw międzypokoleniowej współpracy na boisku był też głównym przesłaniem spotu filmowego promującego turniej „PGNiG GAZ CUP”.

Turniej rozpoczął się eliminacjami, które odbyły się w hali Zespołu Szkół nr 7. W piątek, 27 stycznia 2012r., osiem zespołów z kaliskich i podkaliskich szkół podstawowych rozegrało pierwsze mecze. Emocje były ogromne. Turniej PGNiG GAZ CUP 2012 w piłce ręcznej, nad którym honorowy patronat objęli: Prezydent Miasta Kalisza oraz Związek Piłki Ręcznej w Polsce, cieszył się ogromnym zainteresowaniem. Rywalizacji drużyn przyglądali się przedstawiciele: KKS Szczypiorno Kalisz, Uczniowskiego Klubu Sportowego „NIKE”, Gazowni Kaliskiej, dyrekcja SP nr 7 oraz koleżanki i koledzy uczestników turnieju.

Cztery najlepsze reprezentacje awansowały do finału, by następnego dnia, na hali widowiskowo-sportowej Kalisz-Arena, przy dopingiu kilkuset kibiców, powalczyć o najwyższe trofeum.

Turniej cieszył się ogromnym zainteresowaniem mediów. Był szeroko komentowany w prasie, radiu i lokalnej telewizji oraz na portalach internetowych.

PGNiG XI Wojewódzki Turniej Halowej Piłki Nożnej Uczniów Szkół Specjalnych – Karpacki Oddział Handlowy

20 marca 2012 r. w hali jasielskiego MOSiR-u odbył się PGNiG XI Wojewódzki Turniej Halowej Piłki Nożnej dla uczniów szkół specjalnych, zorganizowany przez Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jasle, przy współudziale Uczniowskiego Klubu Sportowego „Lider” Jasło.

Patronat nad zawodami objęło Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, ponadto turniej wsparło Starostwo Powiatowe w Jasle oraz Urząd Miasta Jasła. Udział w tym projekcie to przede wszystkim możliwość propagowania rozwoju kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach specjalnych, tworzenie warunków do przełamania barier związanych z dysfunkcjami młodych ludzi poprzez sportową rywalizację oraz budowanie relacji ze społecznościami lokalnymi. Działania takie wpisują się w Strategię Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK PGNiG.

Do rozgrywek zgłosiło się 6 drużyn z terenu Podkarpacia oraz gościnnie dwie drużyny ze Słowacji (Vranov, Svidnik) – w sumie ponad 100 młodych adeptów sportu. Podczas zawodów pokazowy trening odbyli zawodnicy Jasielskiego Klubu Sportowego Czarni 1910 Jasło, którzy od lat odwiedzają wychowanków jasielskiego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, wspierając działania dyrekcji i wychowawców, zachęcając dzieci i młodzież do uprawiania sportu.

Puchar Świata w Szklarskiej Porębie Bieg Gwarków – Dolnośląski Oddział Handlowy

Po raz pierwszy w Polsce, w Szklarskiej Porębie, odbył się Puchar Świata w biegach narciarskich z udziałem polskiej królowej sportów zimowych – Justyny Kowalczyk.

Impreza odbywała się we wspaniałej atmosferze. W turnieju bezkompromisowa okazała się drużyna z Vranova nad Toplo'u, która wygrała wszystkie mecze eliminacyjne, półfinał z gospodarzami SOSW w Jasle oraz finał z SOSW we Frysztaku.

W 2012 roku Dolnośląski Oddział Handlowy (dawniej Gazownia Wałbrzyska) był jednym z głównych sponsorów XXXIII Biegu Gwarków, który odbył się 29 stycznia b.r. w Andrzejówce k. Wałbrzycha. W zawodach uczestniczyło ponad 600 zawodników zarówno z Polski, jak i z zagranicy.

Bieg Gwarków

Sceneria tegorocznych zawodów była wyjątkowa, duża pokrywa śnieżna, lekki mróz i piękna słoneczna pogoda.

W tym roku najstarszy uczestnik liczył niemal 83 lata, najmłodszy: 2–3. Dopisali też kibice, którzy tłumnie zjechali, by dopingować nie tylko swoich faworytów. Z uwagi na stale rosnącą liczbę uczestników pojawiły się plany, żeby przyszłoroczny Bieg Gwarków potrwał dwa dni. W tym roku po raz pierwszy z myślą o nestorach oraz tych, którzy chcą się sprawdzić, pojawił się bieg na dystansie 5 km, premiowany dyplomem ukończenia biegu. Zwycięzcom w poszczególnych kategoriach medale wręczył osobiście Roman Szelemej, Prezydent Miasta Wałbrzycha.

Smak Wenecji w Jarosławiu – Karpacki Oddział Handlowy

8 stycznia 2012 r. w Państwowej Szkole Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Jarosławiu odbył się koncert noworoczny w ramach cyklu „Starosta Jarosławski zaprasza”.

Tegoroczne, pierwsze spotkanie z muzyką klasyczną przebiegało w atmosferze weneckiego karnawału, o którą zadbała Orkiestra Kamerata Krakowska pod dyrekcją Rafała Jacka Delekty. Gwiazdą wieczoru była wybitna krakowska sopranistka, solistka Opery Krakowskiej, Edyta Piasecka-Durlak.

Czas koncertu zbiegł się z finałem „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”, dlatego podczas przerwy w koncercie zorganizowano między innymi aukcję, na której można było zakupić interesujące przedmioty. Do jednych z najciekawszych należał niewątpliwie Srebrny Krzyż Pasterski anonimowej ofiarodawczyni, otrzymany z rąk Jana Pawła II oraz malowany na szkło „Obrazek Marysi” – jarosławskiej gimnazjalistki, od kilku lat żyjącej z pompą insulinową otrzymaną od WOŚP.

Wystawa World Press Photo w Poznaniu – Wielkopolski Oddział Handlowy

Poznań po raz kolejny był miejscem polskiej premiery wystawy World Press Photo, której patronowało PGNiG.

World Press Photo to najbardziej prestiżowy konkurs fotograficzny, w którym o nagrodę zabiegają reporterzy z całego świata. Jurorzy tej edycji musieli zmierzyć się z ponad 101 254 zdjęć, spośród których musieli wybrać najlepsze ujęcia w 9 kategoriach. Tegorocznym zwycięzcą konkursu został Samuel Aranda, na zdjęciu którego kobieta trzyma rannego krewnego po starciach antyprezydencich w Jemenie. Wśród nagrodzonych znalazło się dwóch polskich fotoreporterów: Tomasz Lazar i Tomasz Gudzowaty.

Polityka dotycząca udziału w życiu publicznym i lobbingu

PGNiG szuka poparcia społecznego dla swoich działań już na najniższych poziomach administracji samorządowej i wśród społeczności lokalnych. W ramach przysługującego nam prawa staramy się wspierać tworzenie dobrych rozwiązań prawnych oraz współpracować z administracją państwową. Jako jeden z największych inwestorów infrastrukturalnych i energetycznych jesteśmy zaangażowani w konsultacje społeczne i działalność lobbingsową na poziomie Unii Europejskiej.

Nasze doświadczenia wykorzystujemy w realizowanych działaniach edukacyjnych i dialogu społecznym, dotyczącym poszukiwań i eksploatacji gazu z łupków. W ramach konsultacji społecznych, realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, zgłaszaliśmy uwagi, postulaty i wnioski dotyczące aktów prawnych, kluczowych dla naszej działalności i działalności całej branży. Dotyczyły one przede wszystkim następujących aktów prawnych:

- Ustawa o wydobywaniu węgłowodorów, ich opodatkowaniu i o Funduszu Węgłowodorowym,
- Ustawa Prawo energetyczne,
- Ustawa prawo gazowe (projekt),
- Ustawa prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym,
- Ustawa prawo ochrony środowiska.

Doświadczenie naszych ekspertów wykorzystywane jest w pracach zespołów roboczych związanych z kształtowaniem polityki energetycznej i paliwowej kraju.

Staramy się skutecznie wspierać interesy PGNiG i polskiego sektora energetycznego na forum instytucji Unii Europejskiej i organizacji międzynarodowych. Szczególnie aktywne w tym zakresie jest Przedstawicielstwo PGNiG w Brukseli. Przedstawicielstwo aktywnie uczestniczy w spotkaniach instytucji unijnych, organizacji branżowych oraz działających w Brukseli think tanków.

Poza tym do jego działań należy zaliczyć między innymi:

- Monitoring prawa dotyczącego węgłowodorów ze złóż niekonwencjonalnych w Europie, w tym regulacje środowiskowe:
  - Ramowa Dyrektywa Wodna;
  - Dyrektywa ws. gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego;
  - Rozporządzenie ws. rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH);
  - Dyrektywa ws. sprawie oceny skutków wywołanych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
  - Dyrektywa ws. odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zarządzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.
- Monitoring zmian w dyrektywie ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych (ETS).
- Monitoring prac Komisji Europejskiej nad propozycjami ws. wystarczalności wytwarzania na wewnętrznym rynku oraz optymalizacją pomocy publicznej w kierunku bardziej efektywnego systemu elektroenergetycznego.
- Monitoring prac związanych z tworzeniem prawa dla hurtowego rynku energii, w tym:
  - Dyrektywa ws. rynków instrumentów finansowych;
  - Rozporządzenie ws. instrumentów pochodnych, będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji;
  - Rozporządzenie ws. integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii.

PGNiG SA aktywnie uczestniczy również w opiniowaniu projektów aktów prawnych w zakresie ochrony środowiska w kraju. Służby Ochrony Środowiska zgłaszają uwagi do nowych przepisów związanych z działalnością PGNiG SA, proponując nowe rozszerzone zapisy artykułów/paragrafów lub usunięcie niektórych zapisów. W ramach konsultacji dla nowo tworzonego lub znowelizowanego prawa, opiniowano zmiany ustawy Prawo Ochrony Środowiska, ustawy o odpadach, Prawo Geologiczne i Górnicze. Służby ochrony środowiska uzyskują od właściwych organów administracji państwowej i samorządowej, w tym głównie z Ministerstwa Środowiska i Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska, interpretacje w sprawie zakresu i rodzaju zobowiązań środowiskowych PGNiG SA.

Fundacja PGNiG SA im. I. Łukasiewicza

Fundacja PGNiG SA im. Ignacego Łukasiewicza została powołana w listopadzie 2004 roku przez PGNiG SA – jedynego założyciela i donatora. Zakres działalności Fundacji PGNiG SA obejmuje szeroko rozumiane wspieranie kultury i dziedzictwa narodowego, działania na rzecz nauki i edukacji w zakresie nauk podstawowych i technicznych, sportu, z uwzględnieniem rywalizacji jako narzędzia wychowawczego dzieci i młodzieży oraz ochronę zdrowia.

Szczególną rolę w obecnie realizowanych programach Fundacji stanowią:

1. edukacja i nauka, w szczególności w zakresie nauk podstawowych i technicznych,
2. ochrona zdrowia i upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.

Podsumowanie działań Fundacji w 2012 roku

Za nami kolejny rok działań Fundacji, intensywny i pełen pozytywnych emocji. Był to także czas zmian – wprowadzone zostały nowe projekty, zarówno z myślą o pracownikach PGNiG, jak i o beneficjentach zewnętrznych. Te starania nie pozostały niezauważone – w 2012 roku Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza otrzymała wyróżnienie w konkursie „Pozytywista roku 2011” w kategorii „Edukacja i nauka”.

W 2012 roku do Fundacji wpłynęło 578 wniosków, z których 79 otrzymało wyróżnienie w formie dotacji. Zgodnie z celami statutowymi, wsparcie Fundacji dotyczyło zarówno projektów prozdrowotnych, jak i edukacyjnych. Dofinansowaliśmy między innymi zakup jednorazowego sprzętu medycznego dla hospicjum onkologicznego, wspomagaliśmy prowadzone badania kliniczne i szkolenie strażaków ochotników z pierwszej pomocy medycznej. Pomogliśmy szkołom w zakupie pomocy naukowych i umożliwiliśmy realizację cyklu 20 koncertów muzyki poważnej w nowoczesnych aranżacjach dla dzieci wczesnoszkolnych. To tylko kilka przykładowych projektów, które otrzymały pomoc od Fundacji. Wybór zawsze jest bardzo trudny, gdyż pomoc, jakiej Fundacja może udzielić, to tylko kropla w morzu potrzeb. Tym bardziej, zależy nam na promocji projektów, które konsekwentnie wspieramy od lat z przekonaniem, że prowadzą do trwałych zmian na lepsze.

Projektor – Wolontariat Studencki

„Projektor – Wolontariat Studencki” – program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany przez Fundację Rozwoju Wolontariatu, to kontynuacja trwającej już pięć lat współpracy.

W ramach programu studenci – wolontariusze prowadzili zajęcia edukacyjne dla dzieci mieszkających w małych miastach i na wsi pn. „Młody Nobel”. „Młody Nobel” – poprzez aktywny udział w ciekawych eksperymentach i pokazach, zachęca dzieci i młodzież do poszerzania wiedzy w wielu dziedzinach, a przede wszystkim w zakresie nauk ścisłych. „Młody Nobel” to 809 projektów edukacyjnych z udziałem 12 tys. uczniów, 11 pikników edukacyjnych z udziałem 1 445 uczniów z 35 szkół, zrealizowanych tylko w ciągu jednego roku!

W 2012 r. wprowadziliśmy nowy rodzaj przyznanego stypendium dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. To tzw. fundusz stypendiów pomostowych dla najlepszych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, które kształcą specjalistów w zakresie przemysłu naftowego i gazowniczego. Zgodnie z regulaminem o przyznanie stypendium mogą ubiegać się maturzyści mogący pochwalić się bardzo dobrymi wynikami w nauce, pochodzący z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W 2012 roku Fundacja przyznała w sumie 26 stypendiów.

Program Wolontariat Pracowniczy

Chcąc wyjść naprzeciw oczekiwaniom pracowników, uruchomiliśmy program Wolontariat Pracowniczy PGNiG – wielu z nas chce nieść pomoc innym.

W pilotażowej, pierwszej edycji programu ogłoszony został konkurs grantowy. Pierwsza edycja programu Wolontariat Pracowniczy PGNiG skierowana była do pracowników Pomorskiego Oddziału Handlowego oraz Oddziału PGNiG w Zielonej Górze i realizowana na terenie województwa pomorskiego. Celem konkursu jest wsparcie finansowe wybranej przez pracownika organizacji. To pomoc kierowana do stowarzyszeń, fundacji i instytucji, z inicjatywą i z udziałem pracowników.

Szkoły im. Ignacego Łukasiewicza

Fundacja współpracuje od 2008 roku ze szkołami im. Ignacego Łukasiewicza. 24 szkoły objęte patronatem Fundacji otrzymały środki finansowe na realizację zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zakup sprzętu dydaktycznego, niezbędnego do prowadzenia tych zajęć. W programie uczestniczyło prawie 2 tys. uczniów, przepracowano ponad 1,4 tys. godzin lekcyjnych. Część funduszy szkoły przeznaczyły na organizację wycieczek, między innymi do Muzeum Gazownictwa, gdzie gościliśmy uczniów z Krośnieńskiej „Naftówki”.

Fundusz Stypendialny

Jak co roku, wyróżniliśmy najlepszych uczniów i studentów kierunków związanych z przemysłem naftowym i gazownictwem, przyznając im jednorazowe stypendia.

Pilotażową edycję Wolontariatu pracowniczego, realizowaną od listopada 2012 r. do lutego 2013 r., najkrócej można podsumować tak:

- 5 projektów,
- 148 godzin,
- 11 pracowników,
- 876 beneficjentów.

Zainteresowanie pilotażową edycją projektu Wolontariat Pracowniczy potwierdziło, że to inicjatywa, której Pracownicy Spółki oczekują. Tym samym, mamy nadzieję, że już wkrótce ogłosimy nowy konkurs grantowy, skierowany tym razem do wszystkich pracowników PGNiG. Więcej o działaniach Fundacji znaleźć można na stronie: www.pgnig.pl/pgnig/fundacja

Gaz z łupków

Strategia komunikacji i dialogu ze społecznościami lokalnymi w procesie poszukiwań gazu z łupków

Pod koniec 2011 r. decyzją Prezesa Zarządu powołany został Zespół Roboczy ds. Zarządzania Relacjami z Interesariuszami oraz Komunikacji Korporacyjnej dotyczącej Gazu z Łupków.

Zadaniem Zespołu jest między innymi koordynacja komunikacji spółki w tych kwestiach, w tym współpraca z podmiotami GK PGNiG. W tym samym czasie powstała także strategia komunikacji i dialogu ze społecznościami lokalnymi, zawierająca plan działań i zestaw narzędzi dopasowanych do poszczególnych grup interesariuszy. Ze względu na powszechne zainteresowanie tematem od początku przyjęto, że adresatem działań komunikacyjnych PGNiG będzie każdy „Kowalski”, jednak priorytetowo będą traktowane potrzeby społeczności lokalnych z terenów, na których PGNiG prowadzi lub będzie prowadził poszukiwania.

Badania społeczne

Aby dobrze przygotować działania lokalne, konieczne było przeprowadzenie badań nt. wiedzy i oczekiwań mieszkańców wobec ewentualnych prac poszukiwawczych na terenach przez nich zamieszkałych. Odbyły się dwie tury badań. Wnioski płynące z badań, takie jak duża niewiedza nt. gazu z łupków, technologii wykorzystywanych przy jego poszukiwaniu i wydobywaniu, zainteresowanie potencjalnymi korzyściami i ewentualnymi zagrożeniami, pozwoliły lepiej zaplanować działania edukacyjno-komunikacyjne.

Wyniki pokazały także, że mieszkańców najbardziej interesuje potencjalny wpływ inwestycji na ich życie, w mniejszym stopniu sama technologia wydobywcza (choć niezbędna jest wiedza o niej). Chcą wiedzieć przede wszystkim: kiedy i gdzie będą prowadzone prace, jakie uciążliwości odczują, czy będą wywłaszczani, czy korzystnie sprzedadzą ziemię, kto i ile na tym zarobi, a także – czy inwestycja jest bezpieczna dla środowiska i dla nich samych.

Optymizmem napawa również fakt, że w poszczególnych gminach ponad 50% mieszkańców opowiada się zdecydowanie bądź raczej za prowadzeniem inwestycji w pobliżu miejsca zamieszkania.

Serial edukacyjny, kampania w prasie, newsletter łupkowy, skrzynka kontaktowa, materiały informacyjne, konferencje

Uznając, że temat łupków jest ważny dla wielu Polaków, PGNiG przeprowadziło kampanie edukacyjne w mediach, których celem było przekazanie podstawowej wiedzy na temat poszukiwań i eksploatacji gazu z łupków oraz odpowiedź na najczęściej wyrażane obawy związane z bezpieczeństwem prowadzonych prac dla środowiska, krajobrazu czy też ludzi.

W ramach kampanii na antenie TVP Gdańsk wyemitowanych zostało kilkadziesiąt emisji filmu na temat gazu z łupków, które obejrzało ponad 280 tys. widzów.

Ponadto intensywnie prowadzone były działania w prasie lokalnej, a także w lokalnych rozgłośniach radiowych. Działania w mediach lokalnych uzupełniała kampania informacyjna w prasie ogólnopolskiej, w takich tytułach jak „Fakt”, „Super Express”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Puls Biznesu”, „Wprost”, „Dziennik Gazeta Prawna” oraz „Newsweek”. W poszczególnych mediach można było znaleźć cykle artykułów, kampanie informacyjne, dodatki tematyczne, adwertyoriale czy sekcje informacyjne dotyczące gazu z łupków. Prowadzone były także działania edukacyjne w Internecie, między innymi na portalach informacyjnych „Gazety Wyborczej” i „Faktu”.

Dodatkowo do ponad 4 tys. adresatów wysyłany jest co miesiąc newsletter stanowiący zestaw najświeższych informacji dotyczących rozwoju technologii i poszukiwań gazu łupkowego. Wśród adresatów newslettera są między innymi przedstawiciele administracji publicznej, sejmiku, senatu, mediów i samorządów lokalnych oraz organizacji ekologicznych. Dodatkowo pod adresem info@lupkipolskie.pl uruchomiono skrzynkę kontaktową, za pośrednictwem której można zadać dodatkowe pytania specjalistom z PGNiG.

Działania w mediach wspiera komunikacja za pomocą materiałów BTL, w tym ulotek i folderów dystrybuowanych bezpośrednio do domów mieszkańców, a także plakatów, ścianek wystawienniczych i roll-upów. Ponadto przedstawiciele PGNiG uczestniczą w licznych konferencjach, podczas których poruszany jest temat gazu z łupków, między innymi w Forum Ekonomicznym w Krynicy czy Forum Nowych Idei w Sopocie.

WYDOBYCIE GAZU Z ŁUPKÓW BĘDZIE PRIORYTETEM NOWEGO MINISTRA ŚRODOWISKA
Przygotowanie wydobywania gazu z łupków będzie priorytetem nowego ministra środowiska Macieja Grabowskiego, który za tydzień ma zostać zaprzysiężony na to stanowisko. Do resztu tutaj >

TUSK: REWOLUCJA ŁUPKOWA BĘDZIE MIAŁA WPŁYW NA POLITYKĘ KLIMATYCZNĄ
Wie wtorek 19 listopada Donald Tusk obronił w Warszawie kolejną fazę szczytu klimatycznego. Premier polskiego rządu przekonywał w swoim wystąpieniu, że gazowa rewolucja ma stać na kolejną poręczą w negocjacjach klimatycznych. >

PGNiG ZORGANIZOWAŁO DEBATĘ NT. GAZU ŁUPKOWEGO W BRUKSIELI
„Gaz łupkowy stanie się wkrótce konkurencyjną premisą europejskiego. Co jest potrzebne do opracowania europejskiej strategii gazu łupkowego?” >

GAZ ŁUPKOWY MOŻE PRZYNIĘĆ EUROPIE MILION MIEJSC PRACY
Wydobywanie gazu łupkowego w Europie może do 2050 r. przynieść ponad milion miejsc pracy, obniżyć ceny energii dla gospodarstw domowych o ok. 10 proc. i zwiększyć udział PNB przez 20 lat nawet o 2,8 biliona euro – wynika z badania zleconego przez organizację producentów gazu OGP. >

Spotkania z władzami gmin, mieszkańcami, dyżury informacyjne, wizyty studyjne

Dopełnieniem działań informacyjno-edukacyjnych prowadzonych przez PGNiG w ramach dialogu społecznego są osobiste spotkania z interesariuszami, których dotyczą inwestycje związane z wydobywaniem gazu łupkowego. Mieszkańcy lokalnych społeczności najbardziej zainteresowani są wpływem inwestycji na ich życie. Chcą wiedzieć, kiedy i gdzie będą prowadzone prace, jakie uciążliwości odczuwają, czy będą wywłaszczeni, czy korzystnie sprzedadzą ziemię, a nade wszystko czy inwestycja jest bezpieczna dla środowiska.

Każdorazowo, przed rozpoczęciem inwestycji w nowej gminie, organizowane jest spotkanie z władzami gminy w celu omówienia planu prac, technologii poszukiwań gazu, ich potencjalnego wpływu na życie w gminie, itp. Organizowane są również spotkania z mieszkańcami, podczas których mają oni możliwość uzyskać odpowiedzi na wszelkie nurtujące ich pytania, czasami wywiązują się dyskusje, jednak żadna kwestia nie pozostaje nierozstrzygnięta. Ponadto w każdej gminie odbywają się dyżury informacyjne: pracownicy PGNiG są do dyspozycji każdego mieszkańca, który w wyznaczonym dniu pojawi się w Urzędzie Gminy. W 2012 i 2013 r. eksperci z PGNiG spędzili kilkadziesiąt dni na dyżurach informacyjnych.

Jako że dla mieszkańców terenów objętych poszukiwaniami gazu z łupków najbardziej wiarygodnymi informatorami są osoby, które osobiście były na miejscu odwiertu, organizowane są wizyty studyjne między innymi do Dębek, Żarnowca czy wiertni w Lubocinie. Uczestnikami wycieczek są mieszkańcy gmin, którzy wyrażają chęć udziału w wyjazdach i zgłaszają się wcześniej do przedstawiciela swojego Urzędu Gminy. Dodatkowo, zgłaszają się delegacje zagraniczne: przedstawiciele Komisji Europejskiej, Minister ds. Środowiska i Rolnictwa Wielkiej Brytanii, przedstawiciele Parlamentu Republiki Francuskiej, naukowcy z Litwy, dziennikarze z Niemiec, Holandii, itp. Wszyscy zainteresowani po uprzednim zgłoszeniu mogą zobaczyć, jak wygląda teren wiertni, pamiętając o przestrzeganiu zasad bhp, z którymi zapoznają się na wstępie wizyty.

Gminne Rady Konsultacyjne

Mając na względzie maksymalną partycypację społeczności lokalnych w dialogu łupkowym, wdrożony został projekt tworzenia Rad Konsultacyjnych, których członkowie wybierani są przez lokalne środowiska na podstawie głosowania samych mieszkańców.

Pierwsza Rada Konsultacyjna została powołana w grudniu 2012 r. w gminie Krokowa. Pomysł jej utworzenia powstał we współpracy PGNiG z władzami samorządowymi Gminy Krokowa. Rada pracuje z mandatu społecznego w celu rzetelnej reprezentacji oczekiwań i potrzeb społeczności lokalnej w relacji z PGNiG. W jej skład weszli reprezentanci mieszkańców, organizacji społecznych, mediów lokalnych, Rady Gminy oraz Wójt Gminy. Kolejne rady powstaną w innych gminach. Ich zadaniem jest stworzenie formalnej platformy ciągłego dialogu społeczności lokalnych z PGNiG, pozwalającej na konsultacje istotnych kwestii dotyczących poszukiwania gazu ze złóż niekonwencjonalnych. Celem pracy rady jest rzetelna prezentacja obaw, oczekiwań i potrzeb społeczności lokalnej w relacji z PGNiG, twórcze i proaktywne poszukiwanie konstruktywnych i obopólnie satysfakcjonujących rozwiązań oraz rzetelna prezentacja działań firmy.

Wspieranie inicjatyw lokalnych PGNiG stara się odpowiadać na kluczowe oczekiwania społeczności lokalnych względem siebie jako inwestora, nie tylko te dotyczące informacji i edukacji, ale również te obejmujące różnorodne formy wsparcia i tworzenia wspólnej wartości.

Istotnym obszarem działalności PGNiG w społecznościach jest wsparcie lokalnych inicjatyw. Spółka sponsoruje imprezy masowe i festyny, podczas których udziela informacji na temat swojej działalności na terenie gminy. Zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców firma inwestuje w infrastrukturę gminną, finansuje wyposażenie szkół i świetlic (przekazywanie zestawów materiałów dydaktycznych, dofinansowanie remontu boiska, dofinansowanie sprzętu audiowizualnego, zakup i dofinansowanie sprzętu sportowego), a także finansuje zakup sprzętu dla lokalnych służb (dofinansowanie straży pożarnej).

Pracownicy PGNiG w ramach wolontariatu pracowniczego wspierają lokalne organizacje, między innymi Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży o Niepełnej Sprawności Ruchowej, Polską Unię Aktywności Mobilnej czy Pomorskie Stowarzyszenie Projektów PoCoTo.

Zobacz na bieżąco, co robimy w obszarze łupków na stronie www.lupkipolskie.pl

Wskaźniki GRI

Raport „Odpowiedzialna energia 2012” PGNiG został opracowany głównie w oparciu o wskaźniki do raportowania opracowane przez Światową Inicjatywę Sprawozdawczą (Global Reporting Initiative). Jest to niezależna sieć Interesariuszy, których misją jest opracowywanie i uwspólnianie jednolitych wytycznych, mających zastosowanie w sprawozdawczości na temat wyników gospodarczych, środowiskowych i społecznych na całym świecie. Dzięki temu istnieje możliwość na dokonanie obiektywnych porównań w ramach działalności CSR między różnymi firmami. Wytyczne GRI, poza zasadami i wskazówkami, zawierają schemat wskaźników, jakie dobrowolnie są wybierane przez firmy.

W tej edycji raportu opisujemy 16 wskaźników (poziom C). Przedstawione w raporcie wskaźniki odnośnie szacunków i kalkulacji zostały sporządzone i zebrane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską).

Ponadto w publikacji znajdują się wskaźniki i wytyczne wynikające z zasad Global Compact oraz ISO 26000.

Strategia i profil	Wskaźniki GRI														ISO		
Analiza i strategia	1.1	1.2													6.2		
	s. 8–9	s. 8–9													s. 17		
Profil organizacyjny	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10							
	s. 1	s. 10–12	s. 10–12	s. 79	s. 10–12	s. 10–12	s. 10–12	s. 10–12	s. 10–12	s. 24	s. 31,						
Parametry Raportu	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	3.10	3.11	3.12	3.13	7.5.3			
	s. 24	s. 24	s. 24	s. 79	s. 22–34	s. 24	s. 24	s. 24	s. 24	s. 24	s. 24	s. 56–57	s. 24	(3.13			
Nadzór, zobowiązania i zaangażowanie	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.14	4.15	4.16	4.17	6.2
	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 17	s. 24	s. 8–9	s. 22	s. 22	s. 22	s. 22	s. 17

Wskaźniki Ekonomiczne	Global Compact	Wskaźniki GRI	IPECA	ISO 26000	Strona
Aspekt: Wyniki ekonomiczne	P9, P10	EC1	SE13	6.8; 6.8.3	s. 10–12
Aspekt: Pośredni wpływ ekonomiczny		EC8		6.8; 6.8.4	s. 60–71

Wskaźniki społeczne	Global Compact	Wskaźniki GRI	IPECA	ISO 26000	Strona
Aspekt: Społeczność lokalna	P5	SO1		6.8; 6.8.5; 6.8.7	s. 60–71

Wskaźniki środowiskowe	Global Compact	Wskaźniki GRI	IPIECA	ISO 26000	Strona
Aspekt: Woda	P7, P8, P9	EN8	E6	6.5; 6.5.4	s. 54
Aspekt: Emisje, ścieki i odpady		EN16	E1	6.5; 6.5.5.	s. 52–53
		EN18		6.5; 6.5.5.	s. 52–53
		EN21	E9	6.5; 6.5.3.	s. 54
		EN22	E10	6.5; 6.5.3.	s. 55
Aspekt: Ogólny		EN30		6.5	s. 58

Wskaźniki w zakresie praktyk dotyczących zatrudnienia i godnej pracy	Global Compact	Wskaźniki GRI	IPIECA	ISO 26000	Strona
Aspekt: Zatrudnienie		LA1		6.4; 6.4.3.	s. 11, 38–39
		LA3		6.4.4.	s. 32–35
Aspekt: Bezpieczeństwo i higiena pracy	P1, P2, P3, P4, P5, P6	LA7	HS3	6.4; 6.4.6.	s. 38
		LA8	HS2	6.4; 6.4.6.	s. 32–35
Aspekt: Edukacja i Szkolenia		LA11	SE17	6.4; 6.4.7.	s. 39
		LA12	SE17	6.4; 6.4.7.	s. 39

Wskaźniki w zakresie odpowiedzialności za produkt	Global Compact	Wskaźniki GRI	IPIECA	ISO 26000	Strona
Aspekt: Oznakowanie produktów i usług		PR5		6.7; 6.7.6	s. 42–45

Informacje dodatkowe

Wyraż swoją opinię

Szanowni Państwo, serdecznie dziękujemy za zapoznanie się piątym raportem „Odpowiedzialna Energia”. Mamy nadzieję, że pozwolił on Państwu lepiej poznać i zrozumieć aktywność PGNiG.

W tym roku, podobnie jak w ubiegłym, zdecydowaliśmy się wydać raport jedynie w wersji elektronicznej. Jeśli zechcą się Państwo z nim zapoznać, wdzięczni będziemy za wszelkie uwagi i opinie.

Dialog z Interesariuszami jest jednym z priorytetów PGNiG, chcemy, by nasze działania w możliwie największym stopniu odpowiadały Państwa potrzebom i oczekiwaniom, a kolejne raporty coraz lepiej

prezentowały interesujące Państwa tematy. Dlatego zapraszamy Państwa do przesyłania wszelkich uwag na adres: 01-224 Warszawa, ul. M. Kasprzaka 25, Departament Marketingu i Komunikacji, PGNiG SA, z dopiskiem RAPORT SPOŁECZNY.

Dziękuję,
Marzena Strzelczak
Pełnomocnik Zarządu ds. Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu
Departament Marketingu i Komunikacji, PGNiG SA

Podziękowanie

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania piątego Raportu Społecznego PGNiG.

Słowniczek kluczowych zagadnień CSR

Akcja społeczna

jednorazowe lub cykliczne działania społeczne, mające na celu pomoc danej grupie lub osobie. Cechuje ją krótkotrwałość. Przykładem akcji jednorazowej może być akcja Krewniacy, zachęcająca do oddawania krwi na rzecz osób potrzebujących.

Badanie opinii pracowników

nazywane także badaniem satysfakcji lub nastrojów pracowników to narzędzie mające na celu poznanie poziomu zadowolenia z pracy pracowników zatrudnionych w danej firmie. Dostarcza informacji na temat najbardziej satysfakcjonujących aspektów pracy, a także obszarów problematycznych i konfliktów, które mogą być przyczyną obniżenia nastrojów i zaangażowania w pracę u osób zatrudnionych w firmie. Wyniki badania powinny się przyczynić do lepszego dopasowania oferty firmy do oczekiwań i potrzeb pracowników.

Deklaracja w sprawie zrównoważonego rozwoju firm w Polsce (poprzednio: Deklaracja w sprawie zrównoważonego rozwoju w branży energetycznej w Polsce

deklaracja podpisana po raz pierwszy 17 czerwca 2009 roku, stanowiąca o rozumieniu i chęci wprowadzenia w politykę funkcjonowania firmy idei zrównoważonego rozwoju. Została podpisana przez największe przedsiębiorstwa polskiego rynku energetycznego: EDF Polska, Enea, GAZ-SYSTEM, GDF SUEZ Energia Polska, Tauron, Vattenfall Poland oraz pomysłodawcę deklaracji – PGNiG SA. 17 czerwca 2010 r. deklarację podpisały spółki: Fortum Power and Heat Polska, Grupa Lotos oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator. Później do inicjatywy przyłączyła się Dalkia Polska i PKN Orlen. Podczas konferencji 14 czerwca 2011 r. sygnatariuszami zostały także: Dolnośląska Spółka Gazownictwa (obecnie Dolnośląski Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), Górnośląska Spółka Gazownictwa (obecnie Górnośląski Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), Karpacka Spółka Gazownictwa (obecnie Karpacki Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), Mazowiecka Spółka Gazownictwa (obecnie Mazowiecki Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), Pomorska Spółka Gazownictwa (obecnie Pomorski Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), Wielkopolska Spółka Gazownictwa (obecnie Wielkopolski Oddział Polskiej Spółki Gazownictwa), PKP Energetyka, Energa SA. W 2012 r. do grona Sygnatariuszy dołączyły spółki: Talisman Energy Polska, Aurelian Oil & Gas Poland, Strzelecki Energia Sp. z o.o., a w 2013 r. firma Gaspol SA oraz Lafarge. Tym samym grono Sygnatariuszy poszerzyło się o firmy spoza branży, dlatego Deklaracja zmieniła nazwę.

Dialog społeczny

wymiana między zainteresowanymi stronami informacji, które dotyczą najczęściej wspólnych problemów i zagadnień społecznych. Uczestnikami dialogu społecznego mogą być zarówno instytucje publiczne, jak i prywatne – przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe. Warunkiem jego powodzenia jest przede wszystkim współpraca i rzetelność wymienianych informacji.

Dialog z Interesariuszami zgodnie ze standardami AccountAbility AA1000

międzynarodowe Standardy AccountAbility AA1000 są niezwykle pomocnym narzędziem w projektowaniu i zarządzaniu relacjami z Interesariuszami. Standardy te pomagają firmie budować z Interesariuszami relacje oparte na zaufaniu i przejrzystym dialogu z nimi, co z kolei przyczynia się do budowania kapitału społecznego. Standardy te dotyczą Interesariuszy i wspomagają organizację w procesach zarządzania relacjami z nimi. Seria składa się z następujących standardów:

- AA1000 Zasady Odpowiedzialności (AccountAbility Principles Standard – AA1000APS),
- AA1000 Weryfikacja (AccountAbility Assurance Standard – AA1000AS),
- AA1000 Zaangażowanie Interesariuszy (AccountAbility Stakeholder Engagement Standard – AA1000SES).

Filantropia

bezinteresowna działalność osób, organizacji, firm na rzecz osób potrzebujących, wyrażająca troskę o dobro wspólne. Polega przede wszystkim na udzielaniu pomocy finansowej lub materialnej. We współczesnych społeczeństwach realizowana jest głównie poprzez fundacje i stowarzyszenia.

Forum Odpowiedzialnego Biznesu

(FOB) organizacja pozarządowa, której misją jest upowszechnianie idei odpowiedzialnego biznesu jako standardu obowiązującego w Polsce w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, zadowolenia społecznego i poprawy stanu środowiska. Do Forum należy wiele firm w Polsce, między innymi PGNiG.

Global Compact

projekt byłego Sekretarza Generalnego ONZ Kofi Annana mający na celu kształtowanie nowej roli biznesu, między innymi poprzez przestrzeganie praw człowieka, standardów pracy oraz prowadzenie działalności w harmonii ze środowiskiem naturalnym. Global Compact zrzesza organizacje pozarządowe oraz ponad 1000 firm z różnych regionów świata, w tym również Pomorską Spółkę Gazownictwa oraz PGNiG SA.

Grasz o staż

najstarszy polski konkurs stażowy, organizowany od 1996 roku przez „Gazetę Wyborczą” oraz PricewaterhouseCoopers. Co roku w konkursie nagrodami są płatne staże oraz nagrody dodatkowe (studia podyplomowe, szkolenia, książki), fundowane przez współpracujące z organizatorami firmy i organizacje pozarządowe.

HSE

(Health, Safety, Environment; pol. – Zdrowie, Bezpieczeństwo, Środowisko) zasady postępowania w zakresie działań BHP oraz ochrony środowiska, określone przepisami mającymi charakter międzynarodowy.

Interesariusz

podmiot zainteresowany działalnością firmy. Zalicza się do niego zarówno podmioty zewnętrzne, takie jak osoby, społeczności, instytucje, organizacje i urzędy, jak i podmioty wewnętrzne – pracowników firmy, akcjonariuszy.

Inwestowanie społecznie odpowiedzialne

(ang. Socially Responsible Investing, SRI) działania firmy biorące pod uwagę w równym stopniu dobro firmy oraz dobro społeczne. Inwestorzy społecznie odpowiedzialni uprzywilejowują w swoich inwestycjach te firmy, które praktykują lub promują zasady zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, ochrony praw człowieka czy ochrony praw konsumenta.

Kampania społeczna

szereg działań skierowanych na zmianę postaw lub zachowań określonej grupy ludzi, jak również ich prewencji. Do realizacji kampanii społecznych wykorzystuje się masowe kanały komunikacji (media klasyczne, działania niekonwencjonalne), zaś w jej realizację zaangażowanych jest wiele podmiotów – przedsiębiorstwa, organizacje społeczne czy instytucje państwowe. Podmioty te mogą udzielać pomysłodawcom kampanii różnego rodzaju wsparcia – począwszy od pomocy finansowej, przez pomoc rzeczową, na usługach kończąc. Zaangażowanie się firmy w daną kampanię społeczną wzmacnia jej wizerunek jako instytucji angażującej się w swoje otoczenie, jak również daje możliwość zacieśnienia relacji między pracownikami oraz firmy z konkretnymi grupami.

Kodeks Wartości/Etyki Firmy

przyjęty przez przedsiębiorstwo kodeks wartości, który stanowi o kulturze organizacyjnej danej firmy. Wspólny kodeks wartości pozwala pracownikom na lepsze zrozumienie niepisanych idei i zasad funkcjonowania danej firmy, a dzięki temu na stworzeniu z nią oraz z resztą pracowników bliższych relacji.

Łańcuch wartości

ściśle określone strumienie różnego typu działań, które są podejmowane przez dane firmy tworzące wspólny system wartości. Łańcuch ten klarownie ukazuje współzależność kolejnych firm oraz procesy powiększania przez nie wartości własnych wyrobów.

Marketing zaangażowany społecznie

to forma pośrednia pomiędzy marketingiem komercyjnym a marketingiem społecznym. Polega na wsparciu określonego celu społecznego, jednocześnie przyczyniając się do wzmocnienia własnego wizerunku. Jego realizacja często angażuje trzy strony – przedsiębiorstwa, organizacje społeczne oraz konsumentów.

Program społeczny

zaplanowane działania, które mają na celu rozwiązanie lub przeciwdziałanie konkretnemu problemowi społecznemu. Może być realizowany wspólnie bądź niezależnie przez instytucje publiczne, biznes i organizacje społeczne.

Raport społeczny

raport wydawany przez firmę, przedstawiający w sposób całościowy, jak realizuje ona strategię zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Uwzględnia on aspekt ekonomiczny, społeczny, jak również ekologiczny działań firmy.

Społeczna odpowiedzialność biznesu

(ang. Corporate Social Responsibility, CSR) strategia, która zakłada dobrowolne uwzględnianie przez firmę interesów społecznych przy dążeniu do osiągnięcia celów ekonomicznych. CSR zakłada podejmowanie decyzji i działań z uwzględnieniem takich czynników, jak zasady etyczne, prawa pracowników, prawa człowieka, otoczenie społeczne i środowisko naturalne. Przyjmuje się, że społeczna odpowiedzialność biznesu powinna być obok ekonomicznych dążeń firmy integralną częścią polityki przedsiębiorstwa.

Społeczność lokalna

zbiorowość ludzi mieszkająca na danym terenie, połączona więzią społeczną, wspólną tradycją oraz kulturą. Społecznością lokalną możemy określić mieszkańców wsi, gminy, osiedla, dzielnicy lub miasta.

Sponsoring

wzajemne zobowiązanie dwóch stron, sponsora i sponsorowanego, gdzie sponsor przekazuje środki finansowe, materialne lub usługi sponsorowanemu, w zamian za co ten pełni świadczenia promocyjne. Sponsoring jest działaniem planowanym i świadomym, służącym kreowaniu pozytywnego wizerunku firmy.

Struktura organizacyjna

układ zależności występujący między różnymi stanowiskami w firmie, a także między podlegającymi jej organizacjami i stowarzyszeniami. Celem istnienia struktury organizacyjnej jest jasny podział pracy oraz wskazanie hierarchii zależności. Dobrze zorganizowana struktura organizacyjna umożliwia sprawne i efektywne zarządzanie firmą.

Wolontariat pracowniczy

polega na zaangażowaniu się pracowników firm w działalność na rzecz organizacji społecznych, na zasadzie wolontariatu. Pracownicy – wolontariusze świadczą różnego rodzaju prace na rzecz potrzebujących, wykorzystując przy tym swe umiejętności i zdolności, a jednocześnie rozwijając swe talenty w innych dziedzinach. Firma wspiera pracownika w tych działaniach – w zależności od przyjętych praktyk umożliwia pracownikowi wolontariat w godzinach pracy, przekazuje pomoc rzeczową, wsparcie logistyczne czy finansowe.

Zrównoważony rozwój

(ang. sustainable development) rozwój społeczno-gospodarczy, w którym podejmowanie działania z zakresu polityki, gospodarki czy społeczeństwa uwzględniają zachowanie równowagi ze środowiskiem naturalnym. Jego celem jest takie wykorzystywanie naturalnych zasobów ziemi, aby zagwarantować możliwość korzystania z nich przyszłym pokoleniom. Idea zrównoważonego rozwoju jest obecna w Prawie ochrony środowiska – Dz.U.2001.62.627, art. 3 ust. 50.

Słowniczek terminów branżowych

Biogazownia

instalacja, która jest w stanie za pomocą fermentacji przetworzyć substraty takie jak: uprawy energetyczne, odpady poubojowe, odpady gorzelniane, metan wytwarzający się na wysypiskach śmieci, na użyteczne paliwo gazowe nazywane biogazem. Paliwo to można spalać na miejscu wytworzenia w niedużych agregatach kogeneracyjnych (0,5–2 MW).

CCS

(ang. Carbon Capture and Storage, pol. sekwestracja CO₂) proces oddzielenia dwutlenku węgla ze spalin w celu ograniczenia szkodliwej emisji tlenu do atmosfery. Ze względu na ograniczone możliwości wykorzystania wychwyconego związku, istotnym zagadnieniem związanym z sekwestracją CO₂ jest magazynowanie tlenu poprzez zatłaczanie go do eksploatowanych i wyczerpanych złóż węglowodorów.

CNG

(ang. Compressed Natural Gas) paliwo, sprężony gaz ziemny o ciśnieniu 20–25 MPa; służy do napędu pojazdów silnikowych zarówno z zapłonem iskrowym, jak i samoczynnym.

Dystrybucja

transport paliw gazowych sieciami dystrybucyjnymi do odbiorców.

Poszukiwanie i Wydobywanie lub E&P

(ang. Exploration and Production) jeden z segmentów działalności PGNiG, w ramach którego działają spółki wykonujące prace poszukiwawcze, geofizyczne, geologiczne oraz w których ma miejsce produkcja gazu ziemnego i ropy naftowej.

Gaz z łupków

gaz niekonwencjonalny, zawarty w łupkach. Najwięcej gazu z łupków wydobywa się w Stanach Zjednoczonych. Również w Polsce obserwuje się znaczące zainteresowanie gazem z łupków, który według szacunków zalega na głębokościach od 500 m do 4 km w strefie ciągnącej się skośnym pasem od środkowego Pomorza po Lubelszczyznę oraz na obszarze leżącym na przedpolu Sudetów.

Gaz ziemny

naturalna mieszanina węglowodorów parafinowych, głównie składająca się z metanu (do 98% w tzw. gazie wysokometanowym); w skorupie ziemskiej występuje w postaci złóż.

Gazociąg bezpośredni

gazociąg, którym bezpośrednio dostarczane jest paliwo gazowe do instalacji odbiorcy, z pominięciem systemu gazowego.

GK PGNiG

Grupa Kapitałowa Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

LNG

(ang. Liquefied Natural Gas) gaz ziemny w postaci ciekłej o temperaturze –163°C; podczas skraplania gaz ziemny zostaje oziębiony do –163 °C. Objętość redukuje się przy tym 630 razy.

MPZP

miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

OGP GAZ-SYSTEM

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM SA; spółka powstała 16 kwietnia 2004 roku jako PGNiG Przesył sp. z o.o., w której 100% udziałów posiadało PGNiG; 28 kwietnia 2005 roku nastąpiło przekazanie Skarbowi Państwa wszystkich udziałów spółki; OGP GAZ-SYSTEM działa obecnie na podstawie koncesji Urzędu Regulacji Energetyki jako operator gazowego systemu przesyłowego.

OSP Operator Systemu Przesyłowego

przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w gazowym systemie przesyłowym, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, również za połączenia z innymi systemami gazowymi.

PMG

podziemny magazyn gazu; jedynym właścicielem podziemnych magazynów gazu w Polsce jest Grupa PGNiG. Na terenie kraju znajduje się sześć magazynów gazu wysokometanowego, pięć we wcześniej eksploatowanych złożach, szósty (w Mogilnie) w kawernach solnych.

Przesył

transport paliw gazowych sieciami przesyłowymi do sieci dystrybucyjnych lub odbiorów końcowych przyłączonych do sieci przesyłowej.

Sieć przesyłowa

sieć gazowa wysokich, średnich i niskich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich; za ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego.

Sieć dystrybucyjna

sieć gazowa wysokich, średnich i niskich ciśnień z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich; za ruch sieciowy odpowiedzialne są spółki gazownictwa.

SGT EuRoPol GAZ

System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ SA; spółka odpowiedzialna za przesył gazu ziemnego na polskim odcinku rurociągu jamalskiego, łączącego złoża z Federacji Rosyjskiej z Europą Zachodnią.

Spółka gazownictwa

przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w gazowym systemie dystrybucyjnym, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, również za połączenia z innymi systemami gazowymi, odpowiednio do obszaru działania.

Systemy Zarządzania Środowiskowego

systemy zapisane w normie ISO 14001, bazujące na zasadach koncepcji kompleksowego zarządzania jakością. Podstawowym założeniem zarządzania środowiskowego jest poprawa relacji między skutkami działalności człowieka a środowiskiem. Jest to możliwe dzięki jednolitemu zarządzaniu dostępem do zasobów środowiskowych, eliminacji negatywnych efektów działalności gospodarczej oraz racjonalnemu użytkowaniu zasobów naturalnych.

URE

Urząd Regulacji Energetyki; Prezes URE zgodnie z zasadami i przepisami prawa zatwierdza taryfy przedłożone przez przedsiębiorstwa posiadające koncesje na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie, między innymi, magazynowania i obrotu paliwami gazowymi.

Gaz z łupków

Gaz z łupków (shale gas)

gaz ziemny, potocznie nazywany gazem łupkowym, pozyskiwany ze skał łupkowych, charakteryzujących się wysoką zawartością materii organicznej oraz niskimi wartościami porowatości i przepuszczalności. Pierwsze próby wydobycia gazu z łupków podejmowano już w XIX wieku. W 2011 roku globalny rynek gazu łupkowego był wart 27 miliardów dolarów. Gaz z łupków nie różni się składem od gazu konwencjonalnego.

Łupek

drobnoziarnista skała osadowa o charakterystycznej teksturze łupkowej, o zróżnicowanym składzie mineralnym, najczęściej zawierająca przewagę minerałów ilastych, ale również kwarc, skalenie, węglany oraz materię organiczną. Może zawierać domieszki frakcji mułowej bądź piaszczystej, dlatego nazwę należy opatrywać odpowiednim przymiotnikiem (np. łupek ilasty, łupek piaszczysty, łupek ilasto-mułowcowy). W łupkach bogatych w materię organiczną przy sprzyjających warunkach powstał gaz ziemny. Na terenie polski gazonośne skały łupkowe występują na głębokości 2,5 km i głębiej.

Odwiert

ukończony otwór wiertniczy, wykonany w górotworze dla celów badawczych, poszukiwawczych, dokumentacyjnych lub eksploatacyjnych. Wiercenie otworu odbywa się na podstawie Planu Ruchu zatwierdzonego przez Okręgowy Urząd Górniczy. Wszystkie prowadzone prace muszą być zgodne z polskim prawem oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa. Konstrukcja otworu musi spełniać wszelkie wymogi bezpieczeństwa określone w przepisach prawnych. Z tego powodu w odwiercie znajduje się kilka kolumn rur cementowanych dla uzyskania szczelności, rury ujęte są w więźbie, na której znajduje się głowica eksploatacyjna.

Paliwo gazowe

mieszanina wieloskładnikowa gazów palnych i niepalnych, pochodzenia naturalnego lub sztucznego, dopuszczona do wykorzystania w celu wytwarzania energii w gospodarstwach domowych, gospodarce komunalnej, przemyśle i transporcie.

Szczelinowanie hydrauliczne (hydroszczelinowanie, kruszenie hydrauliczne)

proces wytwarzania szczelin w strukturach skalnych za pomocą specjalnie przygotowanego płynu szczelinującego, który jest mieszanką wody z piaskiem (99,5%) i dodatków chemicznych (0,5%). Jedną z metod stymulacji odwiertu, wykorzystywaną do pozyskiwania gazu ziemnego z łupków.

Wiertnia

obszar (plac), na którym znajduje się zmontowane i zdolne do wiercenia otworu urządzenie wiertnicze wraz z zapleczem technicznym i niezbędnymi serwisami.

Kopalnia gazu z łupków

nazywana również ośrodkiem zbioru gazu. Działka o nieznacznej powierzchni, na której zlokalizowane są głowice służące do poboru wydobytych na padach węglowodorów. Zaczepnięte stąd węglowodory będą zebrane i przesłane, a następnie przeznaczone do sprzedaży hurtowej i detalicznej.

Głowica eksploatacyjna

umożliwia zarówno odbiór, jak i zatłaczanie gazu/płynów do odwiertu. Głowica to stalowy blok odporny na działanie wysokiego ciśnienia wyposażony w zasuwę pozwalającą na regulację przepływu. Głowice eksploatacyjne są wykonywane na różne ciśnienia. Na danym otworze można zamontować tylko głowicę, której ciśnienie pracy jest większe niż największe ciśnienie w otworze. Głowica montowana jest na więźbie.

Propant

rodzaj piasku, który wchodzi w skład płynu szczelinującego (4,5% składu płynu), wykorzystywanego do zabiegów szczelinowania hydraulicznego. Propant zapobiega zamykaniu się szczelin w skałe łupkowej i zapewnia komunikację złoża gazu.

Złoże gazu z łupków

pęcherzyki gazu ziemnego w skałe łupkowej.

Odwiert kierunkowy poziomy

odwiert, którego trajektoria w końcowym odcinku jest pozioma lub zbliżona do poziomej – biegnie wzdłuż poziomów gazonośnych. Odwierty poziome są niezmiernie istotne dla wydobycia gazu z łupków. Pozwalają poszerzyć zakres terytorialny poszukiwań oraz wydobycia bez powiększenia terenu wykorzystywanego na powierzchni ziemi. Technologia odwiertów poziomych minimalizuje potrzeby pozyskiwania terenów potrzebnych do poszukiwania i wydobycia węglowodorów.

Podziemne pokłady wodonośne

skały, które w wolnych przestrzeniach związanych z porowatością i szczelinowatością zawierają wolną wodę (wodę mogącą się przemieszczać). Jeżeli woda posiada wysoką temperaturę mamy do czynienia z wodami termalnymi. Pokłady wodonośne mogą występować w całym przewiercanym profilu.

Urządzenie wiertnicze

zespół urządzeń składający się z masztu/wieżo-masztu, mechanizmów napędowych, systemu płuczkowego, zaplecza narzędziowego, pozwalające na wykonywanie otworów wiertniczych.

S
BE
GAZ
ŚRODO
INFO
KL

20,500
5,000

